

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

T

SAYI 23
OCAK 2015
FİYATI 6 TL
KKTC FİYATI 6.75TL

**TAKVİMLERİNİZ
İÇERİDE!**

MÜTLÜ YILLAR.

NIHAT GENÇ
ALPER CANIGÜZ
MURAT MENTES
TUNAKİREMİTÇİVEDATU
ALAN SEZGİN ÖZDEMİR
MELEK TULUN TUREDİBAHADIR
SİNEM SALKAN ÇAYDAMLİMETE
ZAYTUNG SAYGINER SİNAYUNDUK.
FATİHA LİN ÖZ
GÖKHAN ÖZCAN

www.aprilyayincilik.com

www.facebook.com/aprilyayincilik

www.twitter.com/aprilyayincilik

TEK DAĞITIM
212 511 53 03

AZER BÜLBÜL

SEN EVLEN BENİMLE ABLA

1998 yılında babamı kaybettim. Psikolojimin bozuk olduğu bir dönemdi. Müzik dinleyemez olmuştum ve evdeki yüzlerce albümün hepsini teker teker kırmıştım. Azer'in bir şarkısına takıldım: "İlle de Sen". O şarkı için; "Kör Kurşun" albümünü aldım ve bütün albümü dinlemeye başladım.

İki sene yalnızca Azer Bülbül dinledim. O dönemde arabalarda CD değil kaset olurdu. Öyle çok dinliyordum ki o albümü, hiç çıkmıyordu kaset arabamdan. Bir gün kasetin eridiğini fark ettim; artık güneş mi vurdu, araba mı sıcaktı, teyp mi ısındı bilmiyorum ama bir şekilde erimişti kaset. Baktım olacak gibi değil; teypi alıp tamirciye götürdüm, eriyen kaseti bir şekilde çıkarttırdım.

Sonra aynı kasetten bir tane daha aldım. O kaseti de günlerce hiç çıkarmadan dinledim ve sonunda dayanamayıp o kaset de eridi. Aynı kaseti üçüncü kez aldığımda ise biraz daha normale dönmüştüm artık, farklı albümleri de dinleyebilecek hâle gelmişim.

Yıllar sonra bir gün Azer beni aradı:

"Yıldız abla, Yıldız abla", "Efendim Azer?", "Abla ben evlenmek istiyorum", "Ne yapayım Azer? Evlen o zaman" dedim. Doğru düzgün bir kız bulamadığından yakındı. "Annene, babana söyle, onlar bulsun sana eli yüzü düzgün bir kız", "Bana sen bir kız bul Yıldız abla" dedi. "Nerden bulacağım Azer?", "Nerden bulursan bul, bana sen bir kız bul" Öyle bir tanıdığının olmadığını söyledim, "Olsa ayıp ediyorsun" dedim. Teyzelerimin, amcalarımın kızlarını sordu. "Yok Azer" dedim. Hakikaten de yoktu. Amcalarımın, teyzelerimin bütün kızları evlenip çoluğa çocuğa karışmıştı. Hepsi de Azer'in teyzesi yaşındaydı.

"Yok Azer" dedim, "Vallahi de billahi de yok", "O zaman sen evlen benimle abla", "Çüşş ordan, delirdin mi? Ne diyorsun yahu?"

"Sen evlen benimle abla" dedi tekrar. "Defol" dedim "Saçma saçma konuşup benim ağzımı bozma!"

İyiymiş Azer, saftı, temizdi. Zaten saf ve temiz insanlar, kendilerine bir türlü sahip çıkamıyorlar. Hayat da bir türlü izin vermiyor onların kendilerine sahip çıkmalarına. ✿

AYNI MUHİTİN ÇOCUKLARIYIZ

Bir dönem ibo şov'da olgun şimşek'in güçlü isimli karakteri için skeçler yazdım. olgun'la pastanelerde buluşup, yazdığım skeçleri prova ederdik. ben ibrahim tatlıses olurum, olgun da güçlü. garsonlar komiler güler, alkışlardı bizi. ama ibrahim bey, rolünü ezberleyemediği için on dakikalık şahane skeçler üç dakikalık işkenceye dönüşürdü sahnede.

her neyse.. işte bir keresinde sürpriz yapıp, şovun çekildiği mekana gittim. şov çıkışı olgun'la belki âlemlere akarız niyetiyle.

duvarda, o gece şova gelecek yıldızların isimleri yazılı bir kağıt asılıydı: kahtalı mıçe, mustafa uğur, azer bülbül.. ibrahim bey her şova illaki bir komik konuk istiyordu şov eğlenceli geçsin diye. 'heralde bu gecenin komiği de azer bülbül' dedim içimden. daha tanıımıyordum çünkü azer bülbül'ü.

kendime çay doldururken o geldi. 'çay içer misiniz' diye sordum. 'he içirim kardaş sağol' dedi titreyerek. ona da bir bardak doldurdum, getirdim. tiplerimize uyduramamış olmalıyız ki: 'o çaycı mısınız' diye sordu, ben de: 'komedyen misiniz' diye atağa geçtim. 'yok kardaş, müzisyenim ben, arabesk fantezi dalında' dedi. toparlamak için: 'çok güleçsiniz de onun için komedyen misiniz diye sordum' dedim. 'güleçliğimiz, insanlığı sevmemizden kardaş' dedi. 'ben' dedim, 'olgun'un arkadaşayım', 'olgun kim' dedi. 'güçlü' dedim, 'he' dedi 'güçlü, çok olgun bir arkadaş.. ibrahim bey'in hismiymiş', 'he' dedim, çayları tazelemek için kalktım. çayları tazeledim, yerime geldim, oturdum.

birden: 'aynı muhitin çocuklarıyız' dedi. 'nerede oturuyorsunuz' dedim.

'o manada söylemedim, sen aksıyorsun, ben de titriyorum ya, o manada aynı muhitin çocuklarıyız dedim' dedi. 'ben otururken aksamıyorum' dedim. o, 'ama ben otururken de titriyorum' dedi. gülüştük.

asıl adı sübutay kesgin'miş. terekeme'ymiş. azer bülbül adını, ünlü türkücü yıldız tezcan takmış. ünsüz salaş kenar mahalle müzikhollerinde, pavyonlarda sahneye çıkmaktan daha çok zevk alıyormuş. elinden tutup şovuna çıkardığı için ibrahim bey'e çok saygı duyuyormuş. müslüm gürses artık dede, yeni baba kendisi olmalıymış diye laflarken içeriden ibrahim bey'in sesi duyuldu: 'azer nerede, azer bülbül'süz olmaz ibo şov' diye.

azer, gururla böbür böbür iki işaret parmağıyla kendini göstererek ayağa kalktı. elimi sıktı. 'görüşürüz kardaş. unutma, aynı muhitin çocuklarıyız' dedi. bir iki adım yürüdü, aniden geri döndü ve: 'bak şimdi sahneye bi çıkıcam, ortalık tiril tiril titreyecek' dedi. belki yirmi dakika güldüm arkasından.

biraz sonra o meşhur türküyü yaya yaya söylemeye başlayınca gerçekten titremeye başladı ortalık:

*değirmenim terse döndü bu sene
bulgura mı yanam una mı yanam
yâr sılada kanser ben burda verem
ben ona mı yanam bana mı yanam*

*bozdular bağımı viran ettiler
laleye mi yanam güle mi yanam
tuttular mazlumumu mahpus ettiler
kardaşa mı yanam ele mi yanam*

*evimizi başımıza yıktılar
ben ona mı yanam buna mı yanam
yüreğimi ciğerimi yaktılar
ben bana mı yanam sana mı yanam* ✿

BİR ELMAYI BÖLER GİBİ YAŞAMAK

Yalan yok, Küba'da -ve aslında her yerde- turist olmak, çoğu zaman egzotik ve ütöfik hevesleri doyurmaya çalışmak, sizin için hazırlanmış bir balonun içinde azıcık uçup yere inmeden eve dönmek demek. Bu da insana kendini biraz kötü hissettiriyor. Velhasıl bu defa daha en başından o renkli balondan uzak durmaya, elimden geldiğince gerçek bir hava solumaya karar verdim. Sergüzeştimi arz ederim efendim.

Küba'da turist değil de orali gibi yaşamaya çalıştığınızda, işe yabancıların kullandığı para birimi olan CUC ile vedalaşarak başlıyorsunuz. Bu durumda satın alabileceğiniz listesi de birden bire kısalıyor. Halk pazarlarında tezgâhlar alışkın olduğumuzdan daha boş. Ambargo altında olunca böyle haliyle. 1 CUC, 24 Küba pesosuna denk geliyor. Turist restoranlarında CUC ile yediğiniz iki kişilik akşam yemeği de bir Kübalının aylık maaşına. Ha, piyasada neden iki farklı para dolaşıyor dersiniz... Küba 90'larda iktisadi olarak dibi görmüş. Yoksulluk ve hatta açlık had safhaya ulaşmış. Bu işe sistemi koruyarak bir çözüm bulabilmek adına ülke turizme açılınca iki ayrı para birimi kullanılmaya başlanmış. İki ayrı para birimi, iki ayrı hayat biçimi. Açıkçası bu durum başlangıçta mide bulandırıyor. Ama sebebini ve ülkedeki genel işleyişi gördükçe, bakış açınız değişiyor. Küba'da her şey karmaşık, anlamadan yargılamaksa kolay.

YUMURTA FİMLERİ FESTİVALİ

Küba pesosuyla hayat zor. Ana gıdamız pirinç. Birkaç haftada Mao Zedong'un ömrü boyunca yediğinden çok pirinç tüketiyorum ya da bana öyle geliyor. Ayrıca elinizde para olsa bile mahalle dükkanlarında zaman zaman bazı şeyleri bulmak zorlaşıyor. Misal bir keresinde birkaç yumurta uğruna saatlerce dolaşmak zorunda kalıyoruz. Bu esnada pos bıyıklı, babacan bir adamla tanışıyoruz, Fernando Pérez Valdés. Nihayet edinebildiği bir düzine yumurtayla mutlu mesut evine dönüyor. Yanımdaki arkadaş tanıştırmca, elimi ormanda dört kaplan gücünde sıkıyor. Küba'da böyle. Kemiklerimi kırayazan bu beyefendi Küba'nın en esaslı yönetmenlerinden biriymiş, arkadaşım öyle söylüyor. Yönetmen iki gün sonra Havana'daki Güney Amerika filmleri festivalinde prömiyeri yapılacak yeni filmi için davetiye veriyor bize. İçimden yok canım diyorum. O kadar da mühim yönetmen değildir. Baksana biz faniler gibi yumurta peşinde koşuyor. Meşhur yönetmen olsa tavuklar kümesinde kuyruk olur, sıcak yumurtaları bizzat kışlarıyla

sunarlardı. İki gün sonra, sinema kapısındaki devasa kuyruğu görüp izdihamdan dolayı salona giremeyince fikrim değişiyor.

ROMANTİZME BULAŞMIŞ TİPİK BİR SOLCU MUYUM?

Mevzuyu iplikçi hanımın mabadi gibi uzatmamın nedeni şu; Küba'nın en gözde yönetmeni de tütün fabrikası işçisiyle beraber yumurta arıyor. Yumurta varsa herkese var, yoksa kimseye yok. Küba'da kimseye kıyak, iltimas, çifte standart yok. Evet, yoksulluk var ama birilerinin yoksulluğu üzerinden palazlanan gayta soylular yok. Yoksulluk dahil her şeyin dürüstçe paylaşıldığını görmek, ülkedeki her türlü aksaklığı benim gözümde yumuşatıyor. Çünkü masumiyet var; inanç var; iyi niyet ve birlik, beraberlik var. Şimdi burada tuzu kuru bir romantizme soyunup sosyalizme yahut yoksulluğa kaside düzecek değilim. Ben gördüklerimi anlatayım, kararı siz verin.

ORTADA BÜYÜ VAR YANDAN GEÇ

Yumurta peşine düşmediğimiz vakitlerde peşinden koştuğumuz birkaç mevzu var. Küba'daki kooperatifleşme sürecini yerinde teşhis için tarım işçileriyle görüşüyoruz. Yani o tarla senin bu saban benim, it ayağı yemiş gibi köy köy doluyoruz. Bir de geçen ay size bahsettiğim Kübalı Müslümanlar meselesi var. Müslüman cemaat ile tanışıp kaynaşıyoruz.

Bu esnada ülkedeki diğer dinlerin mensuplarıyla da müşerref oluyoruz tabii. Kübalıların tek inandığı sosyalizm sanmıştık, alakası yokmuş. Burada başta Santerialar olmak üzere Pagan inançları çok yaygın. Birkaç ipucu vereyim, yolunuz oralara düştüğünde izini sürün. Yolda yürürken arabaların arkasına bakın mesela. Kaportanın kenarına bağlanmış ince, kırmızı sicimler göreceksiniz. Santeriaların kara büyülerinden korunmak için asılıyor onlar. Uzaklardan gelen davul sesleri duyacaksınız, bilin ki seslerin yükseldiği yerde ayin var. Köşe başlarında hayvan parçaları göreceksiniz, en çok tavuk ya da kuş ayakları. Anlayın ki o civardan birine kara büyü yapılmış. Ve son olarak baştan aşağı beyazlar giyinmiş insanlar göreceksiniz, işte onlar Santerialar. Küba'da kimseciklerin asabını bozmaya cesaret edemediği insanlar. Çünkü bazen istikbalin istikameti bir kara büyüye bakar. Sonra puf!

KÜBALI MÜSLÜMANLAR

Gelelim Müslümanlara. Küba'da İslamiyet'in yaygınlaşması son iki senede ciddi ivme kazanmış. Ülkede beş bin civarında Müslüman olduğu söyleniyor. En yaygın örgütlenme devlet denetimindeki Küba İslam Komitesi çatısı altında yapılıyor. Ama buranın Müslümanların hayatını kolaylaştırmaktan ziyade onları denetim altında tutmak için oluşturulduğunu düşünenlerin sayısı da az değil. Gıybet gırla gidiyor. Bir cami yok, ibadet mezcitlerde yapılıyor. Kübalılar İslamiyet'i elbet evvela Kuran'dan öğreniyor ama başka ülkelerden tebliğ için gelenler de emsal teşkil etme noktasında belirleyici rol oynuyor. Bu anlamda en çok gelip giden, kitaptan giysiye çeşitli yardımlarda bulunanlar arasında Arap ülkeleri başı çekiyor. Türkiye'den de gelenler var tabii. Son zamanlarda Gülen Cemaati'nin de buralarda sık dolanmaya başladığını öğrenince, başgının cami işine el atıp Kübalı Müslümanlarla ilişki geliştirmek istemesi benim için yeni bir anlam kazanıyor.

MÜSLÜMANIN REGGEATONLA İMTİHANI

Küba'da tanıştığım ilk Müslüman 34 yaşındaki Boris. Evet, burada bariz sebeplerden ötürü Rus isimleri pek yaygın. Boris, kelime-i şahadet getirdikten sonra Müslüman cemaat içinde Abdülhakim olarak anılmaya başladıysa da sokakta hâlâ eski isim tedavülde. Önceden Rastafari'ymiş ama kendine başka bir rehber arıyormuş, İslamiyet'i anlatan kitaplar geçmiş eline. Derken Müslümanlarla tanışmış, sohbetler etmiş. Nihayetinde İslamiyet'i benimsemiş. Şimdi Kuran'ı okuyabilmek için Arapça öğreniyor. Ne zaman Havana Vieja'daki evinin önünden geçsem, kapısı sokağa açık, oturmuş ders çalışırken buluyorum onu. Küba'da Müslüman olmanın en zor yanının buradaki bilgi eksikliği olduğunu söylüyor. Müslüman ülkelerden gelip giden, Küba'daki din kardeşlerine yol gösterenler mevcutmuş. Ama Boris bunun yeterli olup olmayacağından pek emin değil. İlaveten reggetondan da epey yakınıyor. Küba sokaklarında sıklıkla ve yüksek vumde duyacağınız, ekseriya avret yerlerinden ve halvet biçimlerinden bahseden bu müzik, bilhassa ibadet halindeyken müthiş canını sıkıyormuş. İlk duyduğumda gülüyordum ama zamanla bunun Kübalı Müslümanlar arasında yaygın bir dert olduğunu görüyorum. İşçilerin asfalt delerken kullandığı kulaklıklardan edinin ibadetini onları takarak yapanlar bile var, o derece.

HELAL ET SORUNSALI

Tabii beslenme de büyük mesele. Helal et sektörü Küba'da gelişmemiş doğal olarak. Yakın zamanda helal et işine giren Dullana'nın evini ziyaret ediyorum. Bahçesinde beslediği hayvanları İslami usullere uygun olarak kesip satıyor. Kendisi görüntü itibarıyla -Allah günah yazmasın- İsa ile -Fidel alınmasın- Che arası bir tip. Evde harem selamlık oturduğumuzdan, ben vaktimin çoğunu dünya tatlısı karısı Maryam ile geçiriyorum. İki sene evvel gördüğü bir rüyanın akabinde Müslüman olan 24 yaşında bir gazeteci Maryam. Tam da o gün Küba'nın cami için Türkiye'ye izin verebileceği haberini almış. Ne düşündüğünü soruyorum. "Proje kabul edilse bile gösterilecek muhtemel dağ Havana'da değil" diyor. "Müslüman nüfusun olmadığı bir bölge ve dağ başı. Oraya yapılacak cami hiçbir ihtiyacımızı karşılamaz. Belli ki bizim hükümet Türkiye'nin bu işe burnunu sokmasına gönüllü değil ama diplomatik nezaketten dolayı böyle bir çözüm bulabilir." Dostlar alışverişte görsün yani. Derken yemek hazırlanıyor ve Maryam ile ben aşağıda odada, erkekler de az evvel namaz için çıktıkları çatıda yemeye koyuluyoruz. Maryam'ın pilava ellerle giriştiğini görünce şaşırıyorum. Adlı adınca soramıyorum ama "Şimdi siz dinin pratiklerini buraya gelen yabancıardan öğreniyorsunuz ya, öğrendiğiniz bazı şeylerin İslamiyet'le değil de benimseyenlerin yaşadığı ülkenin gelenekleriyle ilgili olabileceğinden endişelendiğin oluyor mu" filan gibi dolambaçlı, saçma sapan bir soru uyduruyorum. Cevap kısa ve net: "Elle yemeyi kastediyorsan, Araplar yüzünden değil, sünnet bu." Eh, kimseye din öğretecek halim de haddim de yok. Tabaklarımızı bitiriyoruz.

KİLİSEYLE PAPAZ OLAN MÜSLÜMAN BERTHA

Küba'da tanıştığım Müslümanlar içinde en çok

Küba'da kimseye kıyak, iltimas, çifte standart yok. Evet, yoksulluk var ama birilerinin yoksulluğu üzerinden palazlanan gayta soylular yok.

sevdiklerimden biri altmış bir yaşındaki Bertha. Neşe küpü bir Kübalı. Küba İslam Komitesi'nin kadın kollarında ama ülkede İslamiyet yayıldııkça ortaya çıkan gruplardan ve mezhep ayrılıklarından mustarip olduğu için gülerək “Ben bağımsız Müslümanım” diyor. Yıllarca koyu bir Katolik'miş. İslamiyet'e geçmeye karar verdiğinde cemaati ile fena halde papaz olmuş. Kırk yıllık arkadaşları küsmüşler, uzun süre konuşmamışlar onunla. Neyse ki zaman öfkeleri rendelemiş.

BANA KEFEN GETİR!

Buradaki cemaat içinde bilinen en eski Müslümanlardan biri Manuel Muhammed. Kendisi yetmiş iki yaşında, emekli akademisyen, siyah kuşak jiu jitsu'cu ve “wouw” ile “Maaşallah”ı aynı cümlede kullanabilen bir acayip âdem. Evi her gün İslam'ı öğrenmeye hevesli gençlerle dolup taşıyor. İlk ziyaretimde Amado isimli genç bir oğlan geldi mesela. Bir kısmını takip etme fırsatı bulduğum günler süren sohbetler sonucu da Müslüman olmaya karar verdi. Aynı gün idmana giderken kendisine eşlik ettiğim Muhammed'in on dokuzluk delikanlıları takır takır mindere devirdiğini görüp hayretler içinde kaldım. Diyorum ya, enteresan karakter. Cami meselesini sorduğumda da aklıma kazınan bir şey söyledi. “İnanan için her yer ibadethane. Bizim yaşayacak yerimiz var ama ölecek yerimiz yok. Bir Müslüman mezarlığımız yok mesela. Kübalılar İslami usullere uygun defin işini doğru düzgün öğrenmeden ölürsem diye ödüm kopuyor. Kefen diye bir şey yok burada. Baksana, Küba'ya tekrar gelecek misin?”

“Galiba. Neden?”

“Senden bir hediye istesem?”

“Elbette. Nedir?”

“Bana kefen getirir misin?”

HARAM PARAYLA HELAL CAMİ

Söyleyecek çok şey var ama yerim dar sevgili okur. Nihayetinde Küba'daki Müslümanlardan size selam getirdim işte. Bu selamı alan, kendi ülkesine hayrı dokunmamış bazı Müslüman geçinenler, Küba'ya yardımı kalkarsa diye ödüm kopuyor. Tehlikenin kokusunu alan Atatürkçü Düşünce

Derneği onlardan önce hareket ederse diye de öyle. Allah Kübalı Müslümanları her türlü şerrimizden korusun. Neyse, başlangıç meridyenimize dönecek olursak, bu bahsi kendi cümlelerimle değil, Küba dağlarını imara açıp cami kondurmak isteyen başgının Kübalı kardeşim dediklerinden birinin, Boris Abdülhakim'in sözleriyle bağlamak isterim: “Bildiğim kadarıyla İslamiyet'e göre caminin bir Müslüman tarafından ve helal parayla yaptırılması lazım. Ama sen adamın bin odalı sarayı var diyorsun. Bu haram değil mi şimdi?” İşte bu isabetli soru canlarım, herkese lazım. Vicdanın terazisini dengede tutmayı öğrenmek, kitabı olana da olmaya da, hepimize lazım.

MİNİK DOSTUM

Güzel insan olmak için elzem bir şey daha var. Paylaşmayı bilmek... Bu ayki yazıyı sizi on bir yaşında bir büyük bir adamla tanıştırtarak bitirmek istiyorum. Jeriel ile. Hani kooperatifleşmeyi teşhis için dağ bayır gezdim dedim ya, işte o ara, şehrin dışında, kuş uçmaz kervan geçmez bir köyde karşılaştım onunla. Babası Gerardo çiftçiydi. Biz tarla taban dolanırken Jeriel de pıtı pıtı takıldı peşimize. Derken muhabbeti koyulttuk. Bizimki edebiyat meraklısı çıktı, Jose Marti'den şiirler okuyup durdu bana. Ağaçlardan muz koparıp yiyoruz, babasının kestiği şeker kamışlarını soyup emiyoruz filan. Öyle bir saadet. Minik dostum gün boyu cebindeki misketleri gösterdi durdu. Hepi topu beş misketi var. Tek tek çıkarıp okuyor, neredeyse isim verecek her birine. Hele biri var ki onun renklerine bayılıyor, iki dakikada bir çıkarıyor cebinden. “Çok güzel değil mi? Güneşte nasıl parlıyor bak.”

Boş raflar

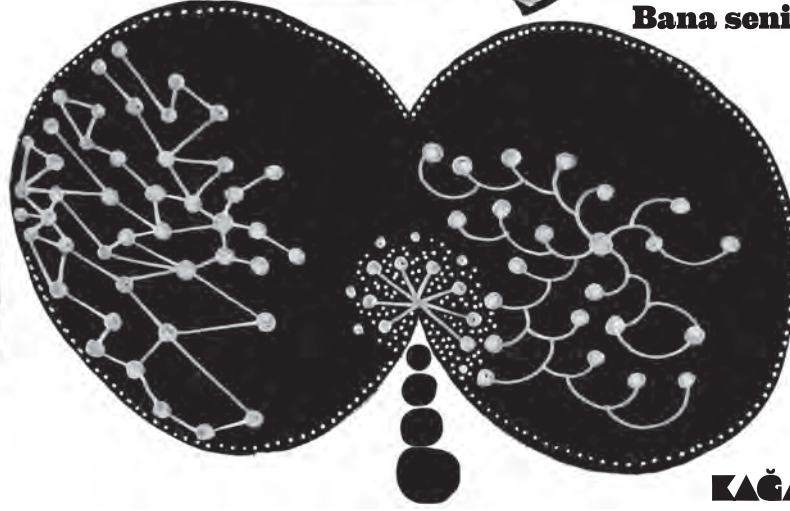
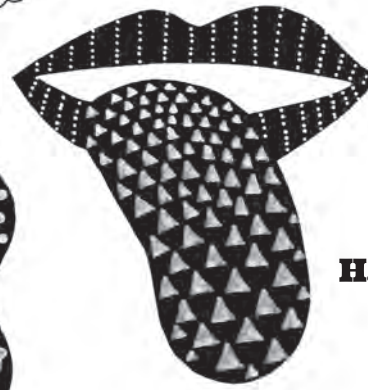
Sohbet sohbeti açıyor, yollar yollara çıkıyor, derken vaktin ucunu kaçıırıyoruz. Otobüsü de. Sonraki otobüse iki saat var. Jeriel'in annesi Barbara bizi eve davet ediyor. Acıkmışsınızdır deyip sofrayı kuruyor. Onlar oturmuyor ama sofraya, sadece bizi oturtuyorlar. Herhalde diyorum, acıkmadılar. Neden sonra anlıyorum; acıkmadıkları için değil, yetmezse diye... meğer dolaptaki son yemeği vermişler bize. Çünkü tanrı misafiriyiz. Yediklerim tesbih boncuğu gibi boğazıma diziliyor. Kalbe bu kadar ağır gelen bir şey yememiştım hiç. Üzülmeme bile müsaade etmiyorlar ama. Çünkü gemisini kurtaran kapitanlara değil; almaktan çok vermekle ilgili olanlara, bir elmayı böler gibi yaşayanlara insan deniyor; onların kitabında.

“BENİ HATIRLA”

Derken şehre dönüş vakti geliyor. Jeriel durağa kadar eşlik ediyor bize. Otobüs kalkmadan hemen önce cebinden parlak bir cam çıkarıp uzatıyor. En sevdiği bilye. Diyor ki kırılacak kadar ince bir sesle, “Bu sende kalsın, beni hatırlarsın.”

Kalbim plastik asker gibi oracıkta eriyor. En sevdiği misketini bana verdi. Zaten hepi topu beşti, şimdi kaldı dört. Hastalansam mesela, o da çıkarıp böbreğini verse, bu kadar müteşekkirdim olurdum ancak. Bir böbrekle olduğu gibi bir misketle de kurtarılır çünkü bazen hayat. Hayatta kalma arzusu için bir misket, bir sözcük, bir tebessüm, ne zaman lazım olursa gel ağıla diye uzatılmış bir omuz yeter. Bana misket değil, yaşama kudreti veriyor Jeriel. “Sende kalsın, beni hatırlarsın.” Meali; unutma, kötülerin değil sadece hayat. Ben de varım bak. Eve döndüğümde beri o miskete bakıp duruyorum. Gözlerim buğulanıyor; kalbimde bir yer revnakla ıslıyor. Nerede nasıl yaşarsa yaşasın, neye inanırsa inansın, hangi kitaba, hangi peygambere... şu alemde vicdanın pusulası lazım herkese. Paylaşmanın asaleti bir de. Çünkü hayattayız, görüyorsunuz. Çünkü öleceğiz, biliyorsunuz. Bu yaşamak rüyası bittiğinde, bir tek kalplerde bıraktığımız güvercin adımları kalacak geriye. Ötesi hikâye. İşte böyle... Kimi tespihle zikreder, kimi minik bir misketin gölgesiyle bu dünyada. İkisinin de arandığı yer, neticede aynı mucize; “beni hatırla.”

Senede Bir Kere Damarıma Sıvı Bok Çakıp Kayıkhanede Balıkçılarla Sevişirim

Arkadi baba kovayla güverteye su çekerken

Geniş ağzı ıslak

Bir parça bok

Berrak suda yüzüyor

Peşi sıra bir karabatak

Bokunu çıkarıp dilimle

Ha poposuna çaldım resmini

Buruşmuş yelken

Koy kafayı uyu

Boksal kokuya yabancılaşıyoruz

Bana seninkini hediye et ben de sana benimkini

Anlat

İlginç anlat

Sanat

KAĞAN ŞİMŞEKALP + EXTRAMÜCADELE

BEDELLİ

Şimdiye kadar bir defa olsun askerlik anılarımı hiçbir muhabbette, hiçbir dost meclisinde anlatmadım. Anlatmak istemedim. Unutmak istedim o günleri. Anlatmaya da niyetim yoktu. Ankara'nın adamı pek benzemez başka şehirlerin adamına. Çankırı, Çorum, Kırşehir ve Yozgat gibi küçük şehirlerden göç almış... İlk zamanlarda kapıcı, hizmetçi, belediye çöpçüsü olan bu adamlar kapağı bir devlet dairesine atınca; kendilerine göre hayatları kurtulmuş ve devleti, milleti için evlatlar yetiştirmiş, hiç sorgulamamış, televizyondan gazetelerden ne gösterilse körü körüne inanmış, büyük bir sadakat ile devletini savunmuştur. Tıpkı ailem gibi... Benim gibi birkaç zibidi haricinde sülalem tamamen devlet kapısında. Birçoğu polis, memur ya da asker.

On sekiz yaşına geldiğimde elime çok büyük bir fırsat geçmişti. Norveçli bir kız ile tanışmıştım. Sevdik birbirimizi (gerçi o zamanlar gördüğümüz her sarı saçlı, mavi gözlü ve Avrupa pasaportu olan kıızı severdik). Kız benden altı yaş büyüktü. İşi gücü, benim vize masraflarımı karşılayacak parası olan ve Norveç'te ikimize bir hayat kuracak kadar durumu iyi bir kız. Birkaç defa geldi tekrar Alanya'ya, rüyada gibiydik ikimizde. Karar verdik, evlenip gidecektik Norveç'e... Babam ve annem ile konuştum, babam "hayırlısı olsun, madem sevdiniz birbirinizi, gelsin tanışalım" dedi büyük bir olgunlukla, sonra da devam etti "peki askerlik?"... Utana sıkıla anlattım, dışarıdan bitirmek için liseye kaydolacağım. Her sene sınavlara girerim ayağına askerliği uzatabilirim, sonra da bedelli olarak... Babam höykürdü "kes lan it! Kes! Ne dememek vatan borcundan kaçmak!". Annem zıpladı "askerliğini yapmamış adam adam mıdır oğul? Nasıl bakacaksın sonra evlatlarının yüzüne? Eksik misin? Sakat mısın?"... Bana da mantıklı geldi. Doksanlı yıllar, memleket yanıyor. Şehitler, boşaltılan köyler, etkisiz hale getirilen örgüt üyeleri... Norveçli kız ile konuştum "Askerlik olayım var, bir sene sonra gitmem gerek. Kaçarı yok, beni iki sene bekler misin?". Üzüntülü bir ses tonu ile "beklerim" dedi. Beklemedi, o ayrı bir konu.

Neyse; sülüsüm geldi gittim aldım. Dağıtımım; Isparta Dağ Komando Okulu. Nasıl gurur duydum kendim ile, piyade ya da jandarma olan arkadaşlarıma acıyarak baktım. Mavi bere takacaktım, vatanımı koruyacak, babalar gibi askerlik yapacaktım. Büyük bir gurur ve heyecan ile gittim bölüğüme.

İlk şoku nizamiyeden içeri girince yaşadım. Balıklar gibi istiflendik bir amfiye. Bağırın çağırın, bize hakaret eden, alay eden, küfür eden yaşıtımız ama bizden on yaş büyük gösteren onbaşı ve çavuşlar... Saatlerce bekledik. Kayıtlarımız yapıldı. Elbise ve botlarımız verildi. Yatacağımız yerler gösterildi. Çok erken yaşta ayrılmıştım ben evden. Anne kokusu nedir bilmem. Sabah sıcak çay getiren birisi de olmadı o yaşımda. Sokaklarda da yatmıştım, aç da kalmıştım, dayak da yemiştım. Ben bile bu kadar kaşar olmuşum, o

ilk gecemi unutamam. Bir de anasının kucağından, yavuklusunun koinundan gelen adamların hali içler acısıydı. Karanlık ve soğuk koğuştaki üst üste yatarız. Yirmi yaşında adamların hıçkırıkları, burun çekmeleri çınlıyor karanlık duvarlarda.

O gece sabaha kadar uyutmadılar bizi. Bot nöbeti tuttuk. Biraz gözümüzü kapamaya çalıştık, efkârlı bir çavuş girdi sabaha karşı koğuştaki "sesi güzel olan varsa bana bir türkü söylesin, yengenizi özledim" diye bağırdı. İlk bir hafta izmarit topladık, patates soyduk, küfür yedik, dayak yedik, hakaret yedik.

Sonra bizi bir amfiye topladılar. Bir subay geldi ne kadar şanslı olduğumuzu anlattı, "komando olmak herkese nasip olmaz" dedi bir de. Sonra "bu ülkenin, biz evlatlarından hizmet beklediğini, namus borcumuzu ödememiz gerektiğini" söyledi "ama" diye devam etti, "Kolay değil komando olmak! Önce hak edeceksiniz.

Şimdi komando olarak bu görevden kaçmak için size bir şans. Onları refüze edeceğiz. Var mı komando olmak istemeyen?". Dört yüz kişilik amfide on beş kişi parmak kaldırdı. Komutan sert bir ses tonu ile "gelin buraya!" diye bağırdı. Ellerini kaldıranlar utana sıkıla gittiler komutanın yanına. Ne korkaklıkları, ne vatan hainlikleri, ne orospu çocuklukları kaldı. Komutan "bağırın lan, ben sibobum diye. Âlem göt görsün" dedi ve çocukları bağırttı. Tiksinerek baktık hepimiz bu korkaklara. Komutan "çavuş, al sibopları siktir et piyade'ye" dedi. Sonra bize döndü ve bizim ile ne kadar gurur duyduğunu anlattı.

Piyadeye ayrılmak isteyen çocukların birkaç tanesinin hikayesini biliyordum. Bir tanesi "ben ölemem, anamın benden başka kimsesi yok" diye ağlamıştı. Bir tanesi "ben öldüremem, sinek bile ezemem" diye anlatmıştı. Ölmek ya da öldürmek istemeyen bu çocuklar ülkemizin alındaki kara lekeydi artık.

Anlatacak o kadar çok şey yaşadım ki asker ocağında. Kürt vardı, Türk vardı, Alevi ve Sünni çocuklar, Karadeniz'in hırçın delikanlıları, Akdeniz'in plajlarda büyümüş romantikleri, otomatikman piç sıfatı alan İstanbullular, daha köyünden çıkmamış Anadolu'nun bağıri yanık delikanlıları... Hepsi oradaydı.

Kimler yoktu? Ne bir bakan, ne bir vekil çocuğu... Televizyonlarda ahkâm kesen aydınlarımızın çocukları da yoktu. Vatan ve millet sevgisini her zaman gözümüze sokan, şehitlerimiz için ekranda gözyaşı döken, Onuncu Yıl Marşı'nı canı yürekten söyleyen sanatçı, aydın kesiminden kimseler de yoktu. Başlarına kalpaklarını takıp anıtkabire giden, saçları permalı bu ülkenin nöbetçisi teyzelerin oğulları da yoktu. Onların evlatları İngiltere ve Amerika'da okuyorlardı o sıra. Onlar da ülkenin kötü gidişatını Ata'ya şikayet ediyorlardı işte kendi kafalarına göre.

Sadece biz vardık. Bir baltaya sap olamamış, arkasında bir dayısı amcası olmayan... Sokaklarda apaçi, zonta

denilen, varlığı bu ülke için hiçbir şey ifade etmeyen, yokluğunda ateş sadece ocağına, ana baba ve sevdiklerine düşecek olan biz. Kimseleri de suçlamadık. "neden onların çocukları yok, biz varız" da demedik. İsyân da etmedik. Patates soyarak, garsonluk yaparak, izmarit toplayarak, onlarca hakaret, küfür yiyerek bitirdik acemi birliğimizi.

Toplamda dokuz kurşun attık. Bol bol Atatürk ilke ve inkılâp dersleri gördük, sağa dönmeyi, sola dönmeyi, selam vermeyi öğrendik. Beceremeyince de ya bir ağaca ya da sıçıttığımız boka selam durduk, tekbir verdik. Nöbete alıttık; bir gün botların başında bekledik, bir gece tuvaletin önünde... Bolca kahramanlık hikayeleri dinledik. Bir komandonun kaç teröriste eşit olduğunu hesapladık. Bilmediğimiz bir coğrafyaya ölmeye gitmeden önce üç ay "pusu-pusuya karşı pusu atma-pusu çeşitleri" gibi eğitimler aldık da. Bu arada zaten pusuyu çoktan yemiştiz haberimiz olmadı.

Sonra haberler geldi. Bir cami avlusunda güneş gözlükleri, kararlı bakışları ile "Hesap soracağız! Sabrımızı sınamasınlar! Kanları yerde kalmayacak!.." görüntülerinin ardından, gözleri yaşlı ana ve babalara odaklanırdı kameralar. Sonra canı sıkın, morali bozuk spiker baş sağlığı dilerdi. Ya bir milli maç olurdu ya da yarışma programı, bilemedin güzel bir film, ardından unutturduk. Sonra on taneden az gelen cesetlere fazla kafayı yormamaya başladık.

Hep mi kötü günler yaşadım askerde? Elbette hayır. Bölük komutanımızın bisikleti sayesinde, bisiklete binmeyi yirmi yaşında askerde öğrendim ben. Öyle muhteşem bir duyguydu ki... Benden cesaret alan yaklaşık yirmi kişi daha, dayak yemeyi göze alarak bisiklete binmeyi öğrendi yirmi yaşında.

Vicdani redçiler, ölmek ya da öldürmek istemeyenler değil; benim anama, bacıma, doğmamış çocuğuma küfür edenler soğuttu beni askerlikten. Ağzı burnu kırılmış, kaç tane er göturdüm ben askeri zayıat adı altında GATA'ya.

Ölmek ya da öldürmek ile vatan korunmuyor artık. Vatan tanklar, tüfekler ve askerler ile de işgal edilmiyor. Sen Arap'ın petrolü, Rus'un doğal gazı, Japon'un cep telefonu, Alman'ın arabası, Amerikalının laptopu için çalışıyorsan köle gibi, senin vatanın zaten işgal altında. Senin ormanların, akarsuların, denizlerin peşkeş çekiliyorsa, vatanın zaten işgal altında. Bir gecede senin 6.000 zeytin ağacın kesiliyorsa ve sen bundan hesap soramıyorsan, senin vatanın zaten işgal altında.

Hainler, açgözlü doymazlar daha fazla kazansın diye; madenlerde, inşaatlarda katledilenler şehit oluyorsa, bunları katledenler de gerçek terörist değil mi? Dağlarda arama teröristi, vatan hainini, onlar zaten gözünün önünde.

Bedelli askerliğe vicdan el vermiyor. "Her fakir zaten asker doğar". Bu kadar Memati, Polat, Çakır var sokaklarda. Ölmeye ve öldürmeye meraklı, kefen giymeye hazır ve hatta kefenini giyip bir işaret bekleyen bu kadar adam... Onlar gitsin askere. 🇹🇷

**Arap'ın petrolü,
Rus'un doğal gazı,
Japon'un cep telefonu,
Alman'ın arabası,
Amerikalının laptopu
için çalışıyorsan
köle gibi,
senin vatanın
zaten işgal
altında.**

Gündüz Vassaf'tan İstanbul'un kedilerine şiir-roman

Mitolojilerden günümüze kedilerin başından geçenleri aktaran **İstanbul'da Kedi**, metne eşlik eden görsellerle, şaşırtıcı, oyuncu, evcil, kutsal, yaban, tuhaf, tılsımlı kedi türünün şiir-romanı...

Şimdi, bütün kediler bıyık altından gülebilir!

Usta yazar Gündüz Vassaf'ın kaleminden, dünyamıza kedi gözüyle de bakan, ince bir mizahla yazılan bu kitap hem insan türünün değerlerini sorguluyor hem de Türkiye'nin yakın geleceğinin çılgın projelerinde "İstanbul'da Kedi"nin akıl almaz dönüşümünü anlatıyor.

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

www.ykykultur.com.tr
[ykykultur.com.tr](https://www.facebook.com/ykykultur) [YKYHaber](https://www.instagram.com/ykykultur)

YapiKredi
Kültür Sanat Yayıncılık

KAÇAK

“Yedek subay olmayı beklerken çok kısa bir süre Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı Askeri Mahkemesi’nde çalıştım. Başkanımız bir yarbaydı. Henüz yeni avukat olmuştum. Yarbay bir gün odama geldi. Elinde bir tomar dosya vardı. ‘Bir bak’ dedi: ‘Bunlara takipsizlik kararı yazılacak.’

İnceleyince gördüm ki, bunlar sınırda kaçakçılık yaparken vurulan kişilerin dosyalarıydı. Dosyaları açınca tutulan zabıtların hepsinin neredeyse birbirinin aynı olduğunu gördüm: ‘Dur dedim, durmam dedi. İlk ateşinde bulundum, ateşle mukabelede bulundu. Müsademe çıktı, maktulün otopsi raporu ve kan ile mülemma hüviyet cüzdanı eklidir.’ Hemen hemen bütün dosyalarda buna benzeyen öldürmeler ve kan ile mülemma hüviyet cüzdanları var. Bu hüviyet cüzdanları öylesine kana bulanmış ki, neredeyse kurumuş kandan hiç okunmaz durumda. Otopsi raporlarını okuyorum, her birine 15 – 20 kurşun isabet etmiş. Etkisiz hale getirmesi ya da sağ yakalaması imkânı araştırılmadan, adamı görür görmez makineli tüfekle yayılım ateşe tutulup öldürüldüğü anlaşıyor. Yarbaya, soruşturmaların genişletilmesi gerektiğini, bu şekildeki dosyalara takipsizlik kararı vermenin ihtimali bulunmadığını söyledim. Yarbay beni ikna etmeye çalıştı: ‘Kaçakçıların ölümüyle ilgili tahkikatı genişletirsek, muhafaza memurlarını suçlarsak, hudutları bekleyecek gümrük muhafaza görevlisi bulamayız’ dedi. Ama ben usulüne göre hareket eden gümrük muhafaza görevlilerinin bulunabileceği konusunda ısrarlıydım. Yarbay geri adım atmıyacağını anlayanca dosyaları aldı. ‘Bir düşünelim’ dedi. Ama bir daha o dosyalar benim önüme gelmedi. Bu benim için geçici bir görevdi, verilen emri geri çevirmiştim. Ama benim geri çevirdiğim dosyalar hakkında da yarbayın istediği şekilde takipsizlik kararı yazan savcıcı elbette buldular.”

Yaşamı boyunca onurlu duruşunu bozmadığı ve özellikle 12 Eylül mahkemelerinin astığı astık, kestiği kestik yargıçlarının önünde boyun eğmediği için her zaman gururla andığım babam, Apoletli Adalet adlı kitabımı yazarken, 1951 yılında memleketin sınır boylarındaki geçerli hukukun nasıl korkunç bir şey olduğunu, böyle anlatmıştı. Ve işte o günlerden bugünlere bakınca insan, kendi yurttaşını düşman bilen bu devletin, girdiği bütün adalet sınavlarından neden çıktığını ve çıkmaya devam edeceğini daha iyi anlıyor.

Kaçakçılığın, kumaşın rengi, çayın demi, tütünün dumanıyla birlikte anıldığı yıllardan söz ediyoruz ki, o zamanlar memleket pek gelişmemiş durumda. Mesela suntaları mobilya diye gösterip sınırdan geçirip hayali ihracat yapacak zekâ düzeyine erişmiş bir Başbakan yeğeni bile yok ülkede. Üstelik ‘Onlar gözümlüzün içine baka baka dünyayı götürüyorlar, o halde biz ne bok yemeye ahlak diye tutturuyoruz?’ diyen vatan evlatları henüz doğmamış, bu ülke insanı sahte faturalar bastırarak, para kazanmanın en kestirme yolunun devleti söğüşlemek olduğunu kavrayacak kadar raydan çıkmamış, devletin üst katından ‘benim memurum işini bilir’ cümlesi, ortalık yerde, ayan beyan söylenmemişti. Dahası kentleri miras yedi gibi çarçur eden müteahhitler, ruhsat ya da iskân takmadan inşa ettikleri temeli çürük apartmanlara, bir de fazladan kat çıkmayı henüz kural haline getirmemişlerdi. Hatta bu coğrafyada, en büyük fetih olan göklerin işgalinin öncüsü Gökkafe’sin, hayali dahi kurulmamıştı. Yani ne doğru düzgün vergi kaçakçılığıyla zahmetsiz köşe dönücülerine ne de kaçak inşaatlar yaparak zenginleşen müteahhitleri doğru dürüst tanımıştı memleket ki, adeta masumiyet müzesiydik! Başka bir deyişle mevzua dair bütün sözler; kaçakçılığın patates mühürlü evrakla devleti satın alarak için kolayına kaçan kemirgenler tarafından değil, elinde filintası, çapraz fişekliği, göğüs kafesindeki mangal yüreğiyle;

kelleyi koltuğa alarak yürüyen kadın ve erkeklerce yapıldığı bir döneme dairdi.

Söylencelere bakılırsa, o vakitlerde kaçığa çıkanlar, eninde sonunda başlarına ne geleceğini de bilirlerdi ve alın yazıları pek karaydı. Dağlara dar geçitler açığa, yılan gibi zirveye tırmanan sert patikaların meşakkati, yalnızca kurttan, kuştan, sırtlandan, her türlü melaneti sırtında taşıyan börtü böcekten, akrepten ya da çıyandan ibaret değildi çünkü. Her seferde kuşağı altın, heybesi acem işi kumaşlarla dönenlerin dahi yüreğine sızmış olan ölüm korkusu hiç dinmezdi. Çünkü ekmeğin bu kapısı, binlerce çeşit tesadüfle kilitliydi ve 40 yılın kaçakçısından bile ‘ben artık erdim, dağların anahtarı cebimde’ cümlesini esirgerdi. Bilakis, yüzlerce kez geçerek sınırı delik deşik etmiş olanlar, dört yanlarının mayın zulası olduğunu, yanı başlarında yol arkadaşlarının parçalanışını gözleriyle görerek belleklerine kazımış olurdu çoktan. Zaten öylelerini, düz yolda yürürken attıkları tekinsiz adımlardan, çok uzakta olsalar bile tanıyabiliirdiniz. Mayına basmanın bedelini de, yapılan her sefer sonunda tövbe edilen ama yine de çaresiz çıkılan kaçak sayesinde gelen bir deste paranın dolaysız vergisi ve sınırı pasaportsuz delmelerin cezası olarak, daha en baştan sineye çekmişlerdi. Patlayan mayın gövdeyi ikiye bölüp kaçakçıyı öteki dünyaya yolcu etmemişse eğer, mutlaka bir bacağına ya da ayağına alır, kanını toprağa akıtır, kötürüm bırakırdı.

Yıllar boyu sınır insanının derdiyle hemhal olan Bekir Yıldız, ‘Kaçakçı Şahan’da bu muazzam korkunun müsebbibini şöyle anlatıyordu:

“Şahan’ın hayatı şimdi yokla var arasındaydı. Toprağa basan ayağında hayat, havada korkuyla titreyen öteki ayağında ise ölüme, yok olmaya hazırlanış vardı. Üç beş saniyelik duraklamadan sonra havadaki ayağını da toprağın karanlık suratına koydu. Bekledi. Şimdi iki ayağının

Roboski’deki mezarlığın simsiyah mermerleri kim bilir kaç kez gözyaşlarıyla yıkandı.

altında ölüm yoktu. Sevinir gibi oldu. Fakat bu sevinci, inceden esen yel, hemencecik ötelere taşıdı sanki.”

Ne var ki toprak altında, üstüne basanı toprağın altına çekmek için hazır ve nazır bekleyen mayınları aşmaktaki ustalık da yetmezdi kaçakçıya. Bir de jandarma belası vardı ki, insan avlamak için 7 gün 24 saat sınır boylarında pusuda bekliyordu. Öyle ya, insan öldürmek tavuk öldürmekten bile basit ve sıradan bir işti oralarda. Komando zulmü hükmünü sürdürmekteydi ve sırtında üniforma olan, ‘neden öldürdün?’ sorusuyla karşılaşmaz, aksine öldürmediği için hesaba çekilirdi. Mayın tarlasına sürülen bir eşiğin alt ettiği kadar kolay değildi jandarma belasını savuşturmak. Öyle ya, sırttaki filinta, jandarmanın ‘thomson’una ne etsin? Kaçakçı, jandarmayla karşılaşırca eğer, bedeninin kalbura döneceğini tarihle sinamıştı ve çarpışmak yerine karanlığın kollarına sığınması bu yüzdendi. Usulca gölgesini gizlemeli, sesini susturmalı, soluğunu bastırmalı, kalbi yerinden çıkacak gibi bile olsa, inip kalkan göğsünü indirmeyi başarmalıydı.

Belki de babamın Gümrük Muhafaza Askeri Mahkemesi’nde çalıştığı dönemde 1952 yılını göremeyenlerin torunları, tamı tamına 60 yıl sonra, aynı ayak izlerine basıp, katırları da yanlarına yoldaş ederek sınırı geçtiler. 28 Aralık 2011’de geceyi handiyse gündüze çeviren tepsi gibi açmış ayın ışığında, katırları sigara yüklü Roboski köylüleri dönüş için sınıra yaklaştıklarında, gerçek manada bir cehennemin içine düşeceklerinden, 2012 yılını göremeyeceklerinden ve ‘kan ile mülemma’ hüviyet cüzdanlarının ‘tahkikatı derinleştirmek’ gerekeciyle yıllarca savcılık makamında alıkonulacağından habersizdiler. 38 kişilik grup sınıra yaklaşırken, F16 savaş uçakları da üslerinden acil görev emriyle kalkış yapmış, hızla kilitlendiği hedefe doğru yol almaktaydı. Ve nihayet resmi raporlara göre tam saat 21.39’da F16 filosu ile Roboski köylülerinin yolları, biri yerde diğeri de gökte olmak üzere keşişti ve ilk bomba 15 nolu sınır taşına en yakın olan 20 kişilik grubun üzerine düştü. Tam 45 dakika süren bombardıman, geride bazıları çocuk yaşta olmak üzere tam 34 ölü bırakacaktı. Katliamda pek çok yakınıni kaybeden Ferhat Encü, ilk infilak anı ve sonrasını görgü tanıklarına dayanarak şöyle anlatacağı:

“Bu bomba basınç etkili ve yakıcı, zaten atıldığı yerde çukur bile oluşmamış. Bu gruptaki dört kişi diğerlerinden 40 metre kadar uzaktaymış ve kaçmaya başlamışlar. Zaman geçmeden atılan ikinci bomba, doğrudan kaçanları hedef almış. Son iki bomba ise bombardıman başlayınca bir kayalığa sığınan 14 kişinin bulunduğu noktayı vurmuş. Atıldığı yerleri incelediğimizde, bu bombaların parça tesirli olduğunu anladık. 38 kişilik gruptan sadece 4 kişi sağ kurtuldu. Bir kişi patlamanın tesiriyle Türkiye sınırına savruluyor ve hareket etmeyerek kurtuluyor. Katırların yüklerini düzelden diğer üç kişi de grupların biraz gerisinde kaldıkları için kurtuluyor. Onlar bombardıman başlar başlamaz uzaklaşıp bir dereye sığınmışlar. Eğer bir kişinin bile sağ kurtulduğunu düşünsele, beşinci bombayı da atarlardı.”

Yani 34 cana mal olan Roboski katliamı, kaçakçıların yanlış istihbarat sonucu kazayla vurulması gibi basit bir olay değildi. Termal kameralarla yerleri bir bir tespit edilen Roboski köylüleri, muhtemelen bütün Kürtlere verilmek istenen güçlü bir mesaj için vahşice kurban edilmişlerdi.

EMİRHAN PERKER

Bu tam bir imha operasyonuydu ki, katliam sonrasında ölenlerin kaçakçı, yani suçlu kişiler oldukları resmi ağızlarca bilinçli bir şekilde üzerine basa basa tekrarlandı.Yani her zaman olduğu gibi askeri operasyon başarıyla tamamlanmış, sıra algı operasyonuna gelmişti. Çünkü normal şartlarda toplumu ayaklandırması gereken bu katliama çok büyük bir kılıf uydurulması gerekiyordu.Ama öyle olmadı. Önce haberleri sansürlendiler.Ardından 'yanlış istihbarat' ya da 'kaza' olduğu yönünde açıklamalar yapıldı.Ve nihayetinde ağızlarındaki baklayı kaçırverdiler:Asıl suçlu ölenlerdi, çünkü hem kaçakçıydılar hem de PKK'ye yardım etmekteydiler. O zamanlar başbakan olan Tayyip Erdoğan ise bir adım daha ileri gidip bu katliamı kürtajla kıyasladı. Herkesin kafası bir anda karmakarışık hale geldi ama mesele gerçekte çok da karmaşık değildi. Çünkü Roboskili köylüler devlete göre sadece kaçakçı oldukları için değil, Kürt oldukları için de ölümü iki kez hak etmişlerdi. Bunun farkına varanlar, Meclis'te kurulan komisyonun, açıldığı söylenen soruşturmaların tamamen göstermelik bir oyalama taktiği olduğunu hemen anlayıp,'Unutursak kalbimiz kurusun' dediler. Nüfusun iyimser çoğunluğu ise her zaman olduğu gibi bekledi. Sanki hafıza-ı beşerin nisyan ile malul olduğu bilinmezmiş gibi. Nitekim çok zaman geçti aradan ve geçmeye devam ediyor. Roboski'deki mezarlığın simsiyah mermerleri kim bilir kaç kez gözyaşlarıyla yıkandı ama ne soruşturma tamamlanabildi, ne de katillerden hesap sorulacağına dair en küçük bir emare belirdi.Aksine, cezalar hep şans eseri katliamdan sağ kurtulmuş olan Roboskili köylülere kesildi.

Evet, cinayetler katillerin yanına kâr kalıyor böyle ama madalyonun bir başka yüzü daha var. Kaçakçıları öldürmenin mademki hiçbir yaptırımı ya da cezası yok bu ülkede, o halde çok yakınımızdaki insanların dahi ölümü hak etmiş olabileceklerini düşünmeye başlayabiliriz. Çünkü bu ülkenin azımsanmayacak bir nüfusunun büyük kaçakçılar ve yordakçılarından oluştuğu, ilk bakışta bile göze çarpan bir gerçeklik olarak ortada duruyor. Mesela dünün mütegalibesi günün kaçak katla zenginleşmiş müteahhidi oldu ve kırlardan sonra kentleri de fethetmeyi becerdi. Peyniri eksik tartıp tam para alarak market sahibi olan bakkalla; kemikleri, derileri sıyırıp kıymaya katarak ya da kaçak Angus etini yerli dana diye yutturup köseyi kırk taklada dönen kasap, zaten akrabayı. Kuran kursuna, camiye bağış toplandığında, ellerini hızla ceplerine atmayı öğrendikleri için, çevrelerinde de pek bir mübarek bilindiler. Kaçak saray sakini zat-ı muhteremin bir cümlesiyle himayesine aldığı bu zevat, 'gerektiğinde asker, alperen, gerektiğinde vatanını savunan şehit, gazi, kahraman, gerektiğinde asayiş tesis eden polis, gerektiğinde adaleti sağlayan hâkim, hakem' olmakla payelendi. Oradan anladık ki, arka sokaklarda, kuytularda sopalarla, tekme ve yumruklarla kafatasları ezilerek öldürülecek Ali İsmail'den gayri daha nice koç yiğitler; işlenecek daha nice cinayetler var. O yüzden sırtını mülke dayamış bu bezirgân takımına yan gözle bakana da aşk olsun yani.

Her şey onlar içindi ya, din simsarlığını yan meslek olarak sürdüren bu türedi zenginler; başkalarına şükretmeyi öğütlerken; sıra kendilerine gelince 'dünya malı dünyada kalacak nasılsa,' demediler. İnşaatlarında, merdiven altı atölyelerinde kaçak işçi çalıştırıp, sırtlarından kazandıkları paralarla da otoparklara bile sığmayan kocaman cipler ile kapatmalarını kapatacakları, deniz ve şehir manzaralı rezidanslar aldılar. Radyoları, televizyonları, gazeteleri, siyasi partileri, üniversiteleri, hâkimleri, savcılar ve dev avukat orduları oldu. Bu sayede herkesin beynine sızmayı, önlerine gelen her farklı fikri de süpürüp atmayı becerdiler.

O yüzden kaçak denildiğinde hep akla, gecekondular ya da yoksulun telin üzerine tel atarken çarpılıp öbür dünyaya göçmediyse eğer hasbelkader kullandığı bir damla elektrik geldi.Ya da kendileri pek ahlaklıydılar ya, bu kafatasçı koronun içinden, köyleri yakılıp boşaltıldıktan sonra zorunlu göçe tabi tutulan insanların yerleştikleri mahallelerde, ana dillerini unutmamak için kurdıkları çanak antenleri gösterip, bilmiş bir edayla 'işte porno seyrediyorlar, bunlardan her şey beklenir' kıvamında cümleler kuran kafasızlar bile çıktı. Velhasıl kente dair bütün kötülükleri garibanların üzerine çamur gibi yapıştıran bu algı toplamı sayesinde ki, kıyı şeritleri, boğaz görünümü, velhasıl yükte ve pahada ağır ne varsa yağmalandı; hepsi düne kadar kamu maliyken, artık cepleri hayli şişkin ama buna mukabil cibiliyetleri hayli zayıf olanların eline geçti.

Köyünde artık barınamadığı için gelmek zorunda kaldığı kentte, kerpici çamurla sıvayıp çoluk çocuğuna bir göz oda yapanlara, 'kaçak inşaat yapıyor şerefsiz' diye ağız dolusu sövülürken, her yeri betonlaştıran itibarı kendinden menkul beyler, başköşelerde ağırlandılar. Üstelik bununla da yetinmeyip çocuklarını da kendileri gibi hırsız yetiştirdiler. Memleketi soyup soğana çevirenler, bu saltanatı korumanın biricik yolunun başkalarını ezip, kafalarına basmaktan geçtiğini çocuklarına öğretirlerken; gecekonduların arasında birikmiş envai çeşit mikrobun kol gezdiği pis su birikintileri içinde oynayan mahallenin çocuklarının paylaşacak ya da kavgasını verecek, yalnızca gazoz kapakları vardı. İnşaatların tepesinden yuvarlanmaya gönüllü yazılan, ömürleri de bahtları gibi kısacık olan işçilerin çocuklarıydı onlar ki, jandarma 'dur' dediğinde durmayıp müsademeye girişen Kaçakçı Şahan'ın torunları, cehennem ateşinde kavrulan Encülerin amcaoğullarıydılar. Yakın bir gelecekte, yaşanan büyük adaletsizliğe 'dur' diyecek olanlar da muhtemelen kentlerin işte bu kaçak çocuklarıydı. 🌟

*“Yaşayan pek çok kişi
ölümü hak eder.
Ölülerden bazıları da yaşamı.”*

Gandalf
The Lord Of Rings

*“Korktukça tutsak,
umut ettikçe özgürsündür.”*

Andy Dufresne
Shawshank Redemptions

“Ama arkadaşlar iyidir...”

Mahsun
Tabutta Rövaşata

*“Artık bunların hepsini
ardında bırak sevgilim.
Hayat yaşayanlar içindir.”*

Sweeney Todd
The Demon Barber of Fleet Street

LAN GARDAŞ BU NASIL YARA!

*“Bir kadının kıyısında uyuyorum.
Bir uçurum kıyısında uyuyorum.”*

Eduardo Galeano
Kucaklaşmanın Kitabı’ndan.

Gece yarısı saat üçü geçmişti ve uzun uzun konuşmaktan, yayına bağlanan ismini bile bilmediğim o insanları dinlemekten yorulmuş bir vaziyette Fatih’teki Güneş FM stüdyosunda bir Ahmet Kaya şarkısıyla radyo başındaki dinleyicilere veda ediyordum; “Lan Gardeş Bu Nasıl Yara!”

Şarkı çalmaya devam ediyordu; bir yandan kulaklığımı toparlayıp program boyunca kül tablasında birikmiş kırmızı Winston izmaritlerini çöpe dökerken bir yandan da stüdyoda tek başıma bağıra çağıra Ahmet abiye eşlik ediyordum; lan gardeş bu nasıl yara, lan gardeş bu nasıl yara, kanar her yerimden.

Bu soruya cevap mı olur? Her yerinden kanayan bir yaranın nasıl olduğunu kim nereden bilsin? Olsa olsa bu bir ağlama biçimi. Şu yaşımıza gelmiş adamlar olarak, oturup burnumuzu çeke çeke, salya sümük ağlayamayacağımızdan, mecbur kalıp “lan gardeş bu nasıl yara” diye sorup duruyoruz. Bu haykırış, aslında bir kadın gibi ağlamayı beceremediğimiz için ardı ardına iç çekme hali. Acıklı ama böyle.

Bir erkeğin canı çok yandığında gözü yaşarır; babası öldüğünde gözü yaşarır; evine ekmek götüremediğinde gözü yaşarır ama bir kadın terk ettiğinde o zaman gerçekten ağlar.

Adamın her yerinden kanayan bir yaraya nasıl bir sebep olabilir? O kan durur mu? Hem o adam nasıl hayatta kalsın? Ya da şöyle soralım neden hayatta kalsın ki?

Şarkı biter bitmez telefon çalmaya başladı. Benim bir gözüm kenarda duran çekyatta kalmıştı. İnce bir battaniyemiz vardı, çok kişi kullandığından hafiften kokuyordu ama yine de gece sabaha karşı program bittikten sonra kıvrılıp üzerime çekiyordum. Telefon ısrarla çalmaya devam edince mecburen açtım.

“Abi ne haber?”

“İyidir, kiminle görüşüyorsunuz?”

“İlker ben abi. Tanımazsın. Müsaitsen dışarı çıkar mısın? Ben radyonun önündeyim. Arabada bekliyorum. Dörtlüler yaniyor.”

Gece yarısı saat üç buçuğa geliyordu ve tanımadığım bir adam radyonun olduğu binanın önüne gelmiş dışarıda beklediğini söylüyordu. Hadi kardeşim sen işine bak bu saatte olmaz deyip telefonu kapatmam, kapıyı da bir güzel kilitlemem gerekiyordu. Ama gel gör ki delikanlılığa bok sürdürmemek için tamam deyip telefonu kapadım. Uykum vardı, basiretim tamamen bağlanmıştı ve istemeye istemeye dışarı çıktım.

Dışarıda beyaz bir Toros duruyordu. Sene 1995.

Bilenler ne demek istediğimi iyi bilirler. En iyi de Kürtler bilir. Sene 1995, radyoda gece programı yapıyorum, saat üç buçuk ve kapıda beyaz bir Toros var. Kendi kendime, böyle gelmezler oğlum diye

düşünüyorum, avutmaya çalışıyorum ama yine de içimde gitgide büyüyen bir huzursuzluk var.

94’te Agit amcalar bunun için Van’dan köylerinden kalkıp hayvanlarını, tarlalarını yok pahasına elden çıkarıp bizim mahalleye taşındılar. Karısı, kızı, gelini, dört torunu, Zeyrek’in arkasında bir sokakta elli metrekairelik daireye sığdılar. Bir beyaz Toros, damadını almış götürmüş bir daha da gören olmamış. O beyaz Toros kimin rüyasına giriyorsa kan ter içinde uyanıyordu.

Kapısını açtım, bindim. Elini uzattı, tokalaştık.

“Merhaba abi hoş geldin.»

Fatih’ten çıkıp Unkapanı’na oradan da Karaköy üzerinden Boğaz’a doğru sahil yoluna çıktık. Bomboş caddelerde ağır ağır gidiyorduk. Benden birkaç yaş küçük, esmer, bıyıklı biriydi şoförüm.

“Hacı senin bu saatte ne işin var, yatıp uyusana evinde.”

“Ben gece uyumam, sabaha karşı uyuyorum. O da birkaç saat işte. Seni dinliyorum.”

Gülümsüyordu. Ben de güldüm.

Gece uyuyamayan bir adamın göz kapaklarının arasında muhtemelen bir kadın sıkışıp kalmıştır. Gözlerini kapattığında acıtan, gözlerini yakıp yaşırtan bir kadın orada bir resim gibi asılı durur. Uyku tutmaz, mümkün değil uyuyamazlar artık o adamlar; ne yana dönseler kadının yüzü o yandadır.

Beşiktaş’a geldiğimizde hikayesini anlatmaya başladı. Bu semtin insanın içindeki yarayı açıp göstermesine, içindekini dökmesine sebep olan bir yanı var; kalbinin orta yerinde büyük bir yangın olanların hep içini döktükleri tek yer burası.

“Usta bir hatun var. Biz bu kızla görüşüyoruz. Görüşüyoruz dediğim tam sevgili muhabbeti yok. Ben bunun ağzının içine bakıyorum ama o böyle yarım yamalak konuşuyor. Git de demiyor kal da demiyor. Seni de onun sayesinde tanıdım. Her programını dinliyor. Sabaha kadar hem de.”

Şimdi bir kenara çekip saldıracak, artık kim kimi indirirse birbirimize gireceğiz, muhtemelen de boş gelmemiştir, yanında emanet de vardır diye düşünmeye başladım. Arabanın camını hafiften araladım, mevzu olursa bir şey bulabilir miyim diye sağıma soluma bakınmaya başladım. Saat olmuş dört, bir de havada sis var, ağır ağır gidiyoruz.

“Senin programda her anlattığını anlamıyorum. Anlıyorum dersem yalan olur. Benim o kadar tahsilim yok. Ama harbiden ben de senin programını seviyorum. Okuduğun şeyler, anlattıkların, çaldığın şarkılar. Ali Seven bile çalışırsun. Bir de Şeyma dinliyor ya o da hoşuma gidiyor. Şimdi diyorum mesela bu şarkıyı ona ben söylüyorum. O da odasında, kulağında kulaklık

dinliyor. Anlıyor musun öyle hayal ediyorum.”

“İyi ya inşallah evlenirsiniz.”

Söyledim söylemesine ama aptalca bir geçişirme olduğunu düşünüp pişman oldum. O anda pişman oldum hem de; z harfinin tınısı daha dişlerimin arasında dolanıyordu.

“Abi bizim olay biraz karışık.”

“Neden? Ne oldu ki?”

“Biz başlangıçta iyidik bu kızla. Sonra biraz bozuldu. Ben biraz sinirliyim. Tutamıyorum kendimi. Aslında normalde hiçbir şeyim yok ama bir an oluyor gözüm kararıyor, aklım başımdan gidiyor. Kızın abisinin gırtlığına sarıldım bir kere. Şimdi benimle görüşmesine de engel oluyorlar. Bir iki cezaevine girip çıktım bu yüzden. Sinirden. Öyle birer ikişer ay. Basit mevzular ama.”

“Doktora filan gitmedin mi hiç?”

“Gittim abi. Samatya SSK’ya gittim. Oradan bir ilaç verdiler. Bakırköy’e git dediler. Oraya gittim. Onlar da ilaç verdiler. Kullandım ama şimdi kullanmıyorum açıkçası.”

Ağlamaya başladı. Bir kadından öğrenmişti.

“Kenara çek istersen biraz duralım.”

Bebek civarına yaklaşmıştık. Kenara çekti, ağlamaya devam etti. Elimi gayriihtiyari omzuna koydum. Burnunu çekiyordu ağlarken.

“Abi ben bu kıza zarar vermek istemiyorum. Allah belamı versin istemiyorum. Bir yandan yanına gideyim diyorum bir yandan da aklım gidecek diye ödüm kopuyor. Kendi ellerimi keserim zarar verirsem. Abisi, ana babası tutturmuş olmaz diye. Ellerimi keserim diyorum şerefsiz çocuğuyum.”

“Zarar vermezsin biliyorum.”

“Vermem abi. Sinir var bende. Babamda da vardı, ondan geçti bana. Biz üç kardeşiz, dayaktan adım atacak halimiz kalmazdı. Ondan geçti bana.”

Sabah altıya kadar dolaştık; Sarıyer’den dönüp Sarayburnu’na geldik. Benden bir ricada bulundu ayrılırken. Şeyma’ya bir şarkı hediye etmemi istedi. Kendisinden. Ertesi gece programı bitirirken onun şarkısıyla bitirdim; Ali Seven’den bir şarkıyla.

“Doğarken günahkar olur mu insan? Ömrüme verilen bu ceza niye?”

Eren Aysan'dan, Türkiye'nin gerçeklerine
cesaretle yaklaşan bir rüya-metin...

LOM TASARIM

TÜM KİTAP SATIŞ NOKTALARINDA!

GLEICHSHALTUNG VE “EVDEKİ” SAĞDUYU ÜZERİNE

“Ve entelektüeller arasında Gleichschaltung, deyim yerindeyse kuraldı. Fakat diğer insanlar arasında değil. Ve ben bunu hiç unutmadım! Almanya'yı, elbette bir bakıma abartılı şu düşünceyle dopdoluyken terk ettim: Bir daha asla! Bir daha asla entelektüel bir işin içinde olmayacağım.”

(Hannah Arendt- Formasyon, Sürgün, Totalitarizm- Anlama Denemeleri, 1930-1954, İngilizceden Çeviren: İbrahim Yıldız, Dipnot Yayınları)

Gleichschaltung...Almanca bilmeyen benim gibiler için değil söylemek, ilk seferinde okumak bile imkansız. Ama anlamını öğrenince “Haa! Şu mesele!” diyeceksiniz. Alıntı yaptığım kitabın editörünün açıklamasını aktarayım: “Politik koordinasyon. Nazi döneminin başlangıcında, değişen politik iklime (kişinin kendi pozisyonunu güvence altına almak ya da iş bulmak için) yaygın bir şekilde teslim olmayı anlatan bir terimdir.”

Sözü edilen teslimiyetin, iktidardan gelen bir baskı ile değil, tamamen gönüllü olarak gerçekleştiğini de Nazi dönemini yaşamış siyaset kuramcısı, yazar Hannah Arendt ekliyor. Arendt'i “Allah hepinizin belasını versin!” noktasına getiren de bu gönüllülük zaten. İstanbul entelektüel çevresinde son on yılda herhangi bir şekilde bulunmuş ve az-çok sağduyu sahibi herkesin pek iyi bildiği mide bulandırıcı bir “gönüllülük” bu. Kimse sormadan tekmiil veren okumuş yazmışlar, emir almadan hizaya giren entelektüeller, muktediri bile şaşkına çeviren ‘iktidar güzelleme müsabakaları’. Bu ‘gönüllülerin’ yarattığı düşünsel ve siyasi hegemonya –şükür!- Gezi ile birlikte yıkıldığı için Gleichschaltung bizim için bayat bir mevzu. Yeni olayımız ise şu: Gönüllü olmak isteyenlerin hizaya gireceği yeni çizgi nerede?

CEZAEVİ ÇETESİ

Bir süredir Türkiye çalışan gazeteci arkadaşım Nick Ashdown şöyle dedi geçen gün: “Türkiye bir cezaevi gibi.”

Zannettim ki baskılar, hak ihlalleri falan filan bir şeyler anlatacak. Ama başka bir şey söyledi:

“Tıpkı cezaevlerindeki gibi canını kurtarmak için siyasal bir çeteye üye olman gerekiyor!”

Kesinlikle doğru. Ama önemli bir mesele daha var: İstanbul entelektüel çevrelerinde bulunmuşlar bilecektir. Aslında belli başlı tek bir grup var. Her daim moda siyasal ve düşünsel dalgayı sürmeye gönüllü olanların, “Canı Gönülden Çetesi” bu. Bu Canı Gönülden Çetesi, vaktiyle muktediri bir demokrasi havarisi olarak göstermek için cansiperane çalışırken, aniden rüzgar değişince şimdi en baş muhalif oldular. Artık o kadar muhalifler ki kendilerinden önce hiç muhalefet yapılmamış kadar coşkulular. O kadar ki onlar “Ol!” dedi, muhalefet böylece vücuda geldi, o derece. Neyi destekleseler canı gönülden yani! Yarın yokmuş gibi tutkuyla! Gözümüz yok, Allah artırsın. Fakat hizalanmadaki bu kişisel ve siyasal çeviklik benim gözümü kamaştırıyor, bakamaz, göremez oluyorum.

Bu çeviklik ve hareketlilik sayesinde ki siyasal ve düşünsel alan “at izi it izine karışmış” diye tarif edilemeyecek hale geldi. Vaziyet, daha ziyade Nil kıyısında bütün hayvanatın su içtiği yerdeki zemini andırıyor. Canı Gönülden Çetesi yeni hizalarını bulana kadar ha baba de baba koşturacaklar, konuşacaklar, yorulacaklar, bizi de yoracaklar. Peki bu arada yazan çizen insanlar içinde sağduyulu olanlar ne yapıyor?

Evli evine, köylü köyüne...

Hrant Dink öldürülmeden önceki Barış Konferansı'nı hatırlayan kaç kişi var acaba? Siyasal ve düşünsel figürlerin, sanatçıların, etnik grup temsilcilerinin gelmiş geçmiş herhalde en geniş katılımıyla gerçekleştirilen bir oluşumdur. O kadar etkiliydi ki, Hrant Dink cinayetinin bu olumlu gidişatı durdurmak için olduğunu düşündüğümüz zamanlar bile oldu. O gün orada olanları şimdi düşünüyorum da... Canı Gönülden Çetesi her zamanki gibi gevezeliğe devam ederken Kongerans'ta bulunmuş birçok insan evlerine, kendilerine ya da kendi yakın çevrelerine kapandılar. “Şimdi susmak en iyisi” diyorlar, diyorum bazen. “Makul”ün tamamen

ortadan kalktığı, siyasal konuşma alanının bombalandığı bir ortamda kimselerimiz, ikbal nehirlerinden su içmeye koşturan mahlukatın ayaklarının altında kalmamaya uğraşıyoruz sadece.

Berrak ve makul

Gezi'yi, Çarşı'yı, bütün o süreç boyunca yaşananları niçin sevdik: Bize makulü hatırlattığı için. Gezi, bütün bir siyasal alana, siyasal hegemonyanın gözü dönmüş destekçilerine, kafası fazla karışmış olanlara “Manyak mısınız la?!” dedi çünkü. En temel kavramlara geri dönüş için insanca, pek insanca bir çağrı üretti sokak. Ondandır ki Neil Faulkner

“Marksist Dünya Tarihi” kitabının Türkçe basıma önsözünde şöyle diyor:

“Türkiye Taksim öncesi rutinine geri dönmeyecektir. Artık yeni bir protesto çağı başlamıştır.”

Bu yüzden Çarşı grubunun sözcüsü Cem Yakişkan, en gedikli kanaat önderi, köşe yazarı vesairenden çok daha etkili bugün:

Hakim- Darbe yapmakla suçlanıyorsunuz. Ne diyeceksiniz?

Cem Yakişkan- O kadar güçlü olsaydık Beşiktaş'ı şampiyon yapardık!

Yakişkan'a aklımıza berraklık veren bu kahkahalı cevabı için binlerce teşekkür!

Sağduyulu insanların şimdi yeniden konuşmaya başlamaları gerekiyor. Cem Yakişkan'ın işaret ettiği berraklıkta bir konuşma olmalı bu. Sokağın çağıracağı makullükten beslenen bir konuşma. Siyasal ve toplumsalın ABC'sine bir geri dönüş lazım bize. Yoksa sağduyu evden çıkamaz hale gelecek. Geleceğiz. Çünkü “Allah topunuzun belasını versin” noktasına gerilersek oradan sonrası başka bir ülke, oradan sonrası dilsizlik, sonrası büyük keder... ✿

BAŞKA NE KALIR

Yeşil bir elmayı ısırır insan

Ağzında buruk tat kalır

Küçücük çiçeğe bir arı konar

Yürekten yüreğe

başka ne kalır

Uçmayan kuşların kanadı olsa

Ömrü delip geçen

kızıl bir oksa

Bu koca orman tutuşuyorsa

Geriye küllerden başka

ne kalır

Denizin dibinde ala bir balık

Bu mahşer yeri bu kalabalık

Sabaha koşan koca karanlık

Geriye dünlerden başka

ne kalır

Saçları dağılmış akan şu ırmak

Üstüne bastığın

şu kara toprak

Bir de yağmur yağsa

biraz ıslansak

Geriye çamurdan başka

ne kalır

MENEKŞE TOPRAK

DÜNYA ÇOK DAR
YENİ GÖÇMENLERE

İstanbul'un rüzgârı yağmuru poyraza, kışı karakışa çevirmiş. Mirza ve amcaoğullarının işleri iyi gitse, ne poyraz ne de karakış umurlarında olur ya. Ama gelin görün ki onlar ıslak ve dondurucu rüzgâra rağmen yazdan kalma bir alışkanlıkla su satıyorlar meydanda. Gocuğu ayaza, başındaki kapüşonu yağmura karşı koruyor Mirza'yı; fakat suyu uzatan elleri kızarmış işte, parmakları morarmaya yüz tutmuş. Bir pet şişe suyla adını öğrenmiştim, bir lirayla da hikâyesini dinliyorum Mirza'nın. O da zaten konuşmayı seviyor. Göçerlerin, yalnızların, korunaksızların kederleri de sevinçleri de gizlenmeyi bilmeyen çingenelerinkine, seilmeyi dileyen çocuklarinkine benziyor. Mirza da bir çocuk zaten, on üç yaşında, Van'da doğmuş, Tarlabası'nda büyümüş. Anne evde. Baba? O da bir şeyler yapıyor işte, Mirza gibi. Beş kardeşler, iki de amca çocuğu, eder yedi. Tabii ki çalışacaklar, su satacaklar, mendil, ileride belki kestane, simit, hatta köfte işine girecekler. Mirza'nın zaten konuşurken eksilmeyen gülümsemesi iki amcaoğlunun aramıza katılmasıyla neşeli gülüşmelere dönüşüyor.

"Abla röportaj yapmak için sokak çocuğu arıyormuş," diyor onlara benim için. "Sokak çocuğu mu? Yani sokakta yatan mı?" diye soruyor amcaoğlundan yaşça biraz daha büyük olanı. Kızıl saçlı bu delikanlı şüphyle bakıyor yüzüme. "Bizde sokak çocukları olmaz, olsa da sahipleniriz. Ama bak, şu Suriyeliler var ya, evsizdir onlar. Yalnız Türkçe bilmezler," diyor. "Peki onlara neden sahip çıkmıyorsunuz?" diye soruyorum. "Onlar yabancı, farklı, bizden değil," diye söze atılıyor Mirza.

Başlarına mavi poşetler geçirmiş olan kirli yüzlü iki çocuk, meydanda hızla gelip geçenlere avuçlarını açmış, para istiyor; taş çatlasa yedi yaşında başka bir çocuk, soğuk beynine vurmuş gibi delice bir kadının peşinde koşuyor; telaşlı kalabalığın ve yağmurun uğultusu arasından tiz sesli bir çocuğun söylediği Kürtçe türkü duyuluyor. Bu çocukların farkları ne ki Mirza'dan? Biliyorum ki tanıdığı dünyaların kodlarını okuyabilen gözlerim, yabancı olan her şeyi topyekûn tek ve aynı görüyor. Sokakta su ve selpak satanla, elinde bir müzik aleti şarkı söyleyenle, mısırcı, köfteci, simitçi gibi sokak esnafı aynı ve tek kişi gibi. Bir sokak çocuğunu ararken bu meydanda su satan Mirza'yla sohbe girişmem ondan. Evet, Mirza'nın üstü başı temiz, gocuğu soğukta koruyor onu; iki sokak aşağıdaki evi ve ailesiyle korunaklı bir dünyada yaşadığını anlatmaya çalışıyor bana. Rüzgâr şiddetleniyor; sapını sıkıca kavradığım şemsiyeyi üzerimde tutmaya gücüm yetmiyor. Mirza ve amcaoğulları beni unutup kendi dertlerine dalıyorlar. Biri "İşler kesat," diyor. Öteki: "Milletin bu soğukta götü donarken, su alırlar mı?" Yüzlerindeki mahcup gülümseme kaybolmuş. Mirza'nın elleri gocuğunun ceplerinde. Teninin içine çekilmek ister gibi büzüşen ergen gövdesi, yağmur perdesinin arasında fark ettiğimi zannettiğim öfkeli bakışları. İşte şimdi poyrazın Mirza'nın içine işlediğini görüyorum.

Tam karşıdaki esnaf lokantasının tentesinin altına sığınıyorum. Sağdaki inşaatın brandasının altında,

kucağında kundaklanmış bir bebek, bir kadın oturuyor. Üzerindeki şalvarı, kat kat, lime lime örtüleriyle yerin, göğün ve yağmurun rengini almış. Tentenin altındaki iki genç adamdan biri kadını işaret edip "Git be kadın. Nasıl annesin sen böyle, çocuğunu da al, evine git!" diyor. Diğer: "Çocuk hiç kıpırdamıyor görmüyor musun. Geçenlerde bir yerde okudum, çocuklara ilaç verip uyutuyorlarmış. Hadi bebeği uyutuyor da, kendisi üşüyor mu yahu?" Adamın bana bakarak konuştuğunu fark ediyorum, yüzümde nasıl bir ifade okumuşsa, yandaşlık kurmak ister gibi bir hali var.

Berlin sokaklarında buna benzer kaç kadın gördüğümü, önlerinden geçip giden insanların "evine git" diyen genç adam gibi iğrenmeyle dolu bakışlarını hatırlıyorum. İki şehrin ne dilencileri ne de tepeden onlara bakan yerlileri aynı dili konuşuyorlar; ama iğrenmeleri, acımaları ve korkuları aynı. Romanya'dan, Bulgaristan'dan yola çıkıp kim bilir kaç şehirden, hangi badirelerden geçerek bereketin nereden geleceği belli olmayan Berlin'in kucağına atmış

İki şehrin ne dilencileri ne de tepeden onlara bakan yerlileri aynı dili konuşuyorlar; ama iğrenmeleri, acımaları ve korkuları aynı.

dilencilerle Suriye'den kaçıp İstanbul'a varmış bu kadına verilen isim aynı: Çingeneler. Soğuktan kaçıp kendilerini bir an önce evlerine, bir sinemaya, bir lokantaya, bürolarına, dükkânlarına atmaya çalışanların vicdanlarına sesleniyor, huzursuz ediyorlar onları.

Daha iki hafta önce Berlin'de bir Türk kahvesinde hikâyesini dinlediğim klarnetçi Beyram ise sadece iş istiyordu. 'Bir işim olsa, eksi yirmi derecede bile ısınırdım,' diyordu Beyram. Küçük oğlunu, karısını ve yaşlı ana babasını memlekette bırakmış, otuz kişilik bir grupla Berlin'in yolunu tutmuş bir Bulgar Türk'ü. Beyram sonbaharda Türklere ait bir inşaat firmasında taşeron işçi olarak çalışmıştı Berlin'de. Zaten piyasanın çok altında bir ücretle çalışmaya razı olmuştu ama beş para almamış, hâlâ taşeron firmanın

kendisine emeğinin karşılığını ödemesini bekliyordu. O kahvede oturanların hepsi Bulgar göçmeniydi. Kadın, erkek, genç, orta yaşlı bir sürü insan kahvede hem soğuktan korunuyor hem de iş bekliyorlardı. İş kendilerine verecek olanlarsa, en az yirmi otuz yıl önce tıpkı onlar gibi yeni bir hayat kurma umuduyla Berlin'in yolunu tutmuş ama çoktandır şeytanlarını devreye sokmayı öğrenmiş, kendilerine hem yardım elini uzatan hem de kazık atan soydaşları Türkiyeli göçmenler. Her an kahveye gelebilir, şanslı üç dört kişiyi alıp işe götürebilirlerdi. Nasıl bir iş olursa artık: Hizmetçilik, ev taşımacılığı, temizlikçilik... En son Beyram'la sohbetimizden iki gün önce gelmiş, kahvede umutla bekleyenlerin boylarına poslarına bakmış ve tıpkı eski Yeşilçam filmlerindeki kötü adamlar gibi 'Sen, sen, sen!' diyerek altı kişiyi alıp götürmüş, cılız, sıksa kollu klarnetçi Beyram'ın yüzüne bakmamışlardı bile. Hâlbuki Beyram'ın kaç aydır gördüğü genç karısı, küçük bir çocuğu, diz ağrılarına çare olur diye bir aspirine bile tav olabilecek yaşlı ana babası yolunu bekliyordu. Seksenlik bir nine gibi durup durup ah çekiyordu yirmi altı yaşındaki Beyram. Kahvenin karşısındaki sokakta çökük yüzlü, uyuşturucu bağımlısı yerli kızların yanında gencecik Bulgar, Romen kadınlar kalçalarına kadar gelen şortları ve etekleri, fileli çorapları ile gelip geçen araçların sürücülerine kendilerini beğendirmek için yarışıyorlardı. Beyram'ın bakışları pencereden o kadınlara doğru kaydıkça yolunu gözleyen karısını tam da o kadınlar arasında görmüş gibi 'İş yok, para yok, gencecik kadınımla yolumu bekler,' diye dertlenmeye devam etmişti.

Yoksullar, savaştan kaçanlar ayakta kalmalarını kolaylaştırabilecek denklemleri bile toplayamadan can havliyle yollara düşmüş. Herhangi bir rahatsızlık bahanesiyle hastanelerin kapılarını çalan, sıcak bir yatak, üç öğün yemek için sağlam böbreğini alsalar gıkını çıkarmayacak göçmenler dolaşıyor Avrupa sınırları içinde. O sınırları aşmak için teknelere sığışmış kaçak

göçmenlerse soğuk ve karanlık sulara gömülüyorlar. Savaşlardan, yoksulluktan, yokluklardan kaçıyorlar. Suruç'taki Kobanililer için kurulmuş çadır kentleri, akrabalarının yanlarına sığınmış on binler... Acaba biz, birer eve, birer işe sahip olan bizler, deli gibi insanların arkasında koşturan çocuklardan birini alıp eve götürsek, önüne yemek koysak, şu hayatta nasıl ve ne kadar tutunabiliyorsak "Ondan biraz da sen pay al!" desek.... Yağmur azalmış, ben tentenin altından çıkmış, Taksim meydanından Kurtuluş'a doğru yürüyor ve mümkün mü diye sormaya devam ediyorum kendi kendime. Cadde boyu apartman saçaklarının altına dizilmiş dilenci kadınlar, gelip geçene avuç açan çocuklar. Eve vardığımda kendi kendime sorduklarıma yabancılaşacağımı biliyorum, evet, ama yine de: Şu yüzlerine bile bakmadığımız çocuklara, evsizlere, göçmenlere hiç değilse kış atlatmaları için bir yatak... Mümkün mü? ❀

BİR DİRİLİŞÇİ VE BİR DİRENİŞÇİ

SEZAI KARAKOÇ
82 Yaşında

FARKLILIKLAR

BİR: Sezai Karakoç, sakın bir kültür ve düşünce adamıdır; Nuri Pakdil, muhalif entelektüel bir tavrın insanıdır.

İKİ: Sezai Karakoç 'dirilişçidir; Nuri Pakdil, direnişçidir.

ÜÇ: Sezai Karakoç gücü yettiğinde konuşurken; Nuri Pakdil, dilinin döndüğünce susar.

DÖRT: Sezai Karakoç'un yürüyüşü sakın ve mazlumcadır; Nuri Pakdil'in adımları sert ve artistçedir.

BEŞ: Sezai Karakoç, Ortadoğu'yla, İslâm âlemiyle ödeşmeler fezlekesi yazan, yerli bir Muhammed İkbal'dir. Nuri Pakdil, çağın çarpıklığını sorgulayan yerli bir Albert Camus'dur.

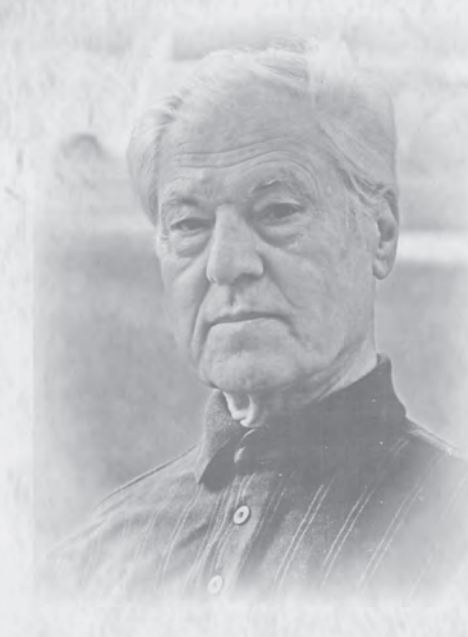
ALTI: Sezai Karakoç, 'sürgün ülkeden başkentler başkentine' şiir adımlarıyla yürüyen, yaşama biçimi ve kaçak fotoğraflarıyla 'tam da bizim oraların adamı' dedirten klasik bir Anadolu'dur. Nuri Pakdil, her eylemi bir rivayet gibi anlatılan, 'kalbinin üstündeki bir avuç güneş'le Batılı bir derviş, 'bıyıksız bir Müslüman'dır.

YEDİ: Sezai Karakoç, Monna Rosa gibi kırık bir aşk hikâyesiyle anılırken Nuri Pakdil'in aşk defteri kayıtsızdır.

SEKİZ: Sezai Karakoç, sanatının merkezine şiirini koyarken; Nuri Pakdil için vazgeçilmez olan oyunlarıdır. Sezai Karakoç, Diriliş Yayınları'nda sadece kendi kitaplarını çıkarırken; Nuri Pakdil, Edebiyat Yayınları'nda yol arkadaşlarının kitaplarını da basar.

DOKUZ: Sezai Karakoç, dil konusunda gelenekçi bir tavır sergilerken; Nuri Pakdil, dilde öztürkçecilerin ezberlerini şaşırtacak kadar moderndir.

ON: Cumhurbaşkanı seçimi öncesi, şiirinden bir kesitin kendisinden habersizce Recep Tayyip Erdoğan'ın televizyon reklamında kullanılmasına tepki gösteren, hatta kendisini telefonla arayıp 'yarım saat sonra reklamın yayına gireceğini' haber veren hemşehrisi Mehdi Eker'i, "Az sonra yayına girecek diyorsun! Nasıl bir izin bu? Zaten yapmışsınız yapacağınızı!" diye fırlayan Sezai Karakoç, sisteme uzak tavrını tavizsiz sürdürür. Nuri Pakdil; bir gazetenin Necip Fazıl adına verdiği 2014 ödülünü, Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden aldığı tören konuşmasına, "Değerli dostlarım, sizi anti emperyalist, anti kapitalist, anti faşist ve anti firavunist duygularımla selamlıyorum." cümlesiyle başlayıp Erdoğan'ı dakikalarca ayakta bekleten, Cumhurbaşkanı'na "Bize klas duruşu, bize devrimci başkaldırışı öğrettiği için, kendisine şahsım, yol arkadaşlarım, ülkem ve milletim adına sonsuz şükranlarımı sunuyorum." sözünü söyleyerek samimiyetin çok eskide ve 'galiba'da kaldığını hatırlatıp töreni ince bir derse çevirir.

NURİ PAKDİL
81 Yaşında

BENZERLİKLER

BİR: Her ikisinin de sanatlarında olmasa da hayata bakışlarında Büyük Doğu'nun, dolayısıyla Necip Fazıl'ın çok önemli bir yeri vardır. Necip Fazıl, Karakoç'un çıkardığı Diriliş ve Pakdil'in çıkardığı Edebiyat dergileri serüveni sebebiyle her ikisine de kırılgan gider.

İKİ: Her ikisi de öncüler kendileri olan birer eylem adamıdır.

ÜÇ: Her ikisi de yalnızlığın, mülksüzlüğün gücüne inanır; bekârlığı kendilerine müthiş yakıştırır.

DÖRT: Sezai Karakoç; ıssızlığından ve yalnızlığından hiçbir zaman yakınmayan, Sirkeci tramvayının mahcup ve onurlu bir yolcusudur. Nuri Pakdil, pencerelerinde 'şarjörlerine yıldız sürülü gökyüzü' seyredilen, yalnızlıklar meftunu bir otel insanıdır.

BEŞ: Her ikisinin de yalnızlığı, irfanî bir derinliğe sahiptir. Yalnızlıkları, Türkiye'nin maruz kaldığı modernleşme hareketleri sonunda yaşanan kültürel şizofreniyle birlikte birçok entelektüelin içine düştüğü yalnızlığın sığılğından oldukça farklıdır.

ALTI: Sezai Karakoç'un ve Nuri Pakdil'in de yürürlükteki 'sistem'le başı hiç hoş değildir. Her ikisi seçilmiş, sağlıklı, müstakil, aktif bir yalnızlığı tercih eder.

YEDİ: Sezai Karakoç da Nuri Pakdil de kısa süreli memurlukta bulunup devlet kapısından ayrılan, iktidara karşı esnek tavırları olmayan, altmış yıldır aynı kalabilen müstesna iki isimdir.

SEKİZ: Sezai Karakoç da Nuri Pakdil de Türkiye'de İslâmî- İslamcı ana damarı, klasik sağcılıktan, sığ milliyetçilikten ve resmi ideolojiden keskin hatlarla ayıran iki isimdir. Her ikisi de Batılı yazarların etkilediği, ancak Batıcılığın büyüleyemediği Müslüman birer kalemdir.

DOKUZ: Her ikisi de öteden beri kendileriyle ilgili etkinliklere karşı özel bir hassasiyeti olan, isimlerinin çeşitli sebeplerle dolaşıma sokulma girişimlerinden pek de memnun kalmayan, münzevi bir hayat sürme konusunda titizlik gösteren; bir bakıma bizzat Sezai Karakoç ve Nuri Pakdil imgesinin yine kendileri tarafından korunduğu iki 'özel isim'dir.

ON: Sezai Karakoç da Nuri Pakdil de aynı kuşağın, aynı kumaşın insanı olarak hayat, kamera, ödül karşısında muhkem ve klas duruşlar sergiler. 🌸

İĞNE (Dişil)
İPLİK (Erkek)

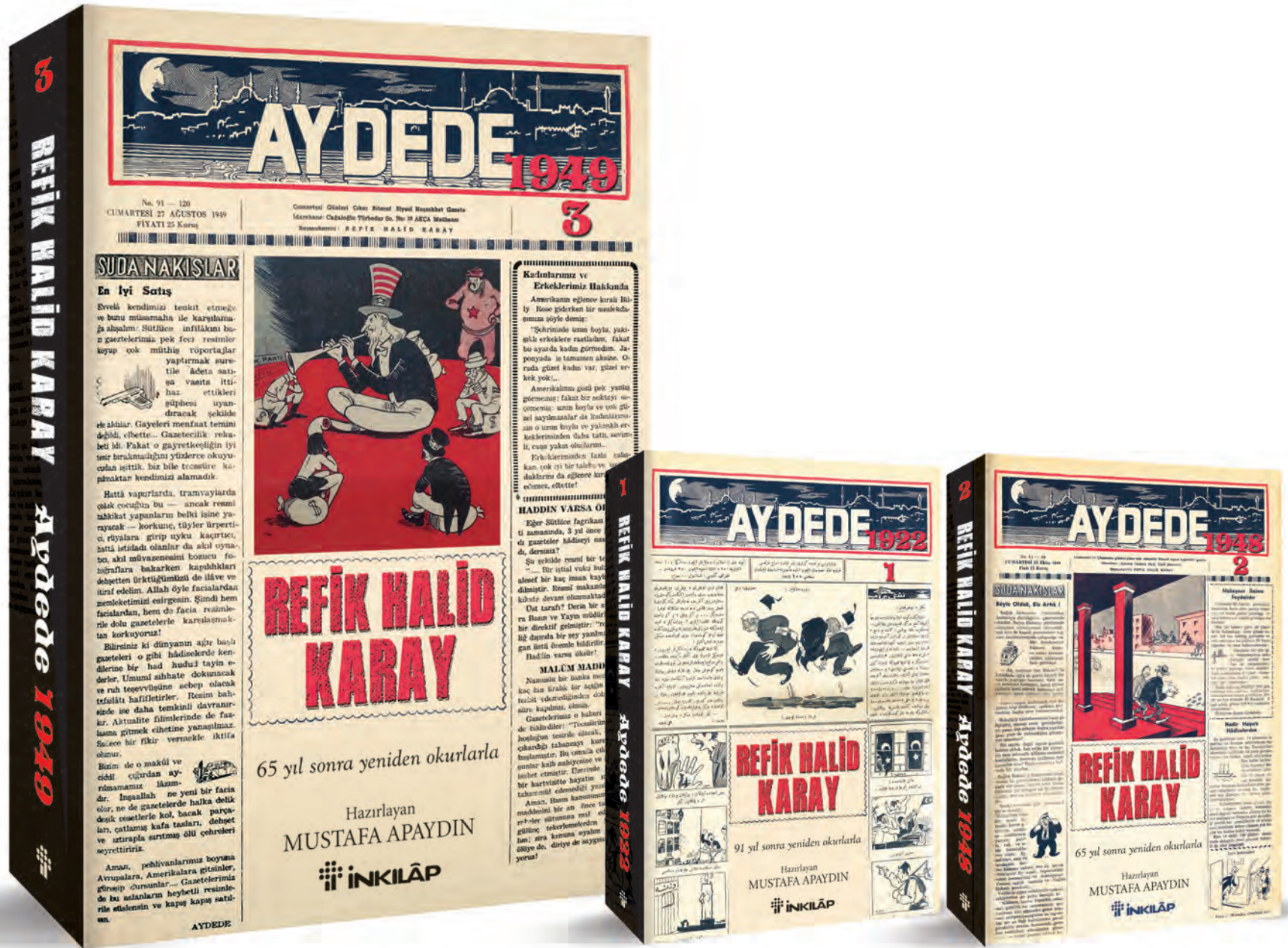
Anneanneme...

(1940 yılında Nazilli Sümerbank Tekstil Fabrikası'nda görür adam, gencecik alımlı kadını. Kadın terzi, adam pamuk eksperi... Kadın on beşinde, adam otuz... Kadın bisikletli, adam arabalı... 'Sana vermezler o kızı.' derler. 'Alırım.' der, kaçırr. Adamın tüm serseriliği, kadının incecik kırılğan tebessümüyle dizginlenir. Prensesler gibi yaşatır kadını ve çocuklarını. Kadınsa adamı tahta oturtur adeta. Lüksü severler ikisi de. Karış karış gezerler ailecek, pamuk yetişen her köşesini Anadolu'nun. Ta ki hükümet değişene kadar...Yeni hükümetin yanısı değil, karıştı olan adamın yavaş yavaş işleri bozulmaya başlar. Bunu kendine yediremeyen adam, derin depresyonlara düşer ve önce canına kıymaya kalkar, olmaz. Kısa süre sonra ecelin misafiri olup genç yaşında vefat eder. Kadın beş tane kızına hem anne hem baba olmaktan yorulur, yıllar içinde iğne ipliğe döner.)

- İğnenin minik deliği mahremi gibidir, içinden geçmek zor...
- Ucu sivridir iğnenin, battığı yerde can yakar! Kanatır.
- İp kalınsa, geçemez narin iğneye.
- İğne daraltır, iplik bağlar!
- İğne sapasağlam, iplik kalabalığından utanacak denli ince ve kırılğan...
- İğne ve iplik, bir olunca dikiş tuttururlar.
- Sihirli parmakların dokunuşuyla ürün verirler.
- Sökük diker, yama yaparlar. Beraberce ne yapmazlar ki? Kulak bile delerler!..
- İpliği iğneye geçirip ucunu bağlarsın ki, ipin ucu kaçmasın.
- Makinede buluşursa iğne ile iplik, durdurabilene aşk olsun!
- İğneye geçen iplik artık özgür değildir. İpler iğnenin elinde...
- Bırakır kendini iğneye iplik. Yolu iğne çizer, iplik götürür.
- Aman ha iğne içinde yürür!
- Minik bir kutunun içinde taşınırlar oradan oraya.
- İpliğini pazara çıkarmaz iğne hiçbir zaman, sadıktır bağlarına.
- Dokunurlar aşkla, ince ince; olurlar emeğin ürünü bir kanevice.
- İğne kırılır, ip içinde kalır. İp koparsa iğne yapayalnız...
- İplik aşınmalara dayanıklı değildir. Kaldıramaz her söküşü, kopuverir aniden.
- İpliğin tüyleri kalır pamuk pamuk, iğnenin minik deliğinde. Tıkanır, almaz başka ipliği içine.
- İğne çengelli de olur, toplu da... Yakaya da takılır, damara da sokulur. İpliksiz iğnegiller, hep yolunu şaşırır.
- İpliksiz iğne bir türlü dikiş tutturamaz, körelir zamanla.
- İplik iplik olur her şey bazen. Nereye elini atsan lime lime, sökük sökük...Tegellersin de, dikemezsin işte! 🌸

REFİK HALİD KARAY' dan

Aydede 1949

Türk mizahının doruk noktası Aydede, 3 ciltlik bir çalışmayla ilk defa okur karşısına çıkıyor.

İNKILÂP

Merkez Yenibosna • Acarkent Coliseum • Ataşehir Migros • Ataşehir Novada • Beylikdüzü Migros • Levent Metrocity • Maltepe Carrefour • Sirkeci • Ümraniye Carrefour • Bahçelievler Metroport • Fatih Historia • Beykent Perla Vista • Avcılar Pelican Mall

www.inkilap.com

ARAYICI ESNAFI VE LODOSÇULAR

Çöplük subaşısının yöneticiliği altında çayırı bir gedik oluşturan arayıcı esnafı, İstanbul sokaklarında gezerek çöpleri ve molozları toplar; bunların içinden bakır, kemik, çivi, tel, kösele, kumaş ve bunun gibi para edebilecek her şeyi ayırarak biriktirirlerdi. Arayıcı esnafı, günümüz hurdacılığı, eskiciliği, kâğıt toplayıcılığına denk bir iş yapıyordu. Yaptıkları iş çöpçülük gibi görünse de, aslında İstanbul sokaklarının temizliğinden sorumlu değillerdi. Ama mahallenin temizliğinden sorumlu olan imam veya han ve arasta esnafıyla anlaşıp bu yerlerin temizlik işini aldıkları da olurdu.

Arayıcı esnafı evlerdeki atılacak öteberiye toplama, ana yollardaki çöpleri kaldırıp denize atma hizmeti veriyor; bu hizmet karşılığında para almak yerine, çöplerde buldukları mallardan edindikleri kazancın karşılığında subaşısına belli bir ücret ödüyorlardı. Hurda olarak değerlendirdikleri malların dışında arayıcı esnafının çöpün içinde çok değerli mallar; altın ve gümüş de bulduğu oluyordu.

Evliya Çelebi, 17. yüzyıl ortalarında İstanbul'daki arayıcı esnafının 500 kişi kadar olduğunu, 1638 tarihinde subaşısına 60 bin akçelik bir ücret ödediğini kaydeder. Yine Evliya Çelebi'den aldığımız bilgiye göre, arayıcı esnafının giysisi battal kasık çizmesi, siyah ve kırmızı meşinden kaftan, hamideli külâhı veya kulakları da örten takkeydi. Kullandıkları aletler arasında çapa, kazma, ağaç tekne, biri seyrek biri sık iki elek, süpürge, büyük bir çuval, zembil ile bir el arabası veya at koşulu iki tekerlekli bir araba vardı.

Arayıcılar genelde yanlarında oğulları veya çıraklarıyla gezerler; topladıkları süprüntüleri deniz kenarına götürüp orada suyla yıkayarak ayıklarlar; işe yarar şeyleri ayırıp eledikten sonra kalanlarını denize dökerlerdi. Yaptıkları

en kârlı işlerin başında yangın yerlerinde yaptıkları çalışmalar geliyordu. Yangından bir süre sonra yangın yerini temizleme ve molozları kaldırma işi arayıcılara veriliyor; onlar da küllerin, yıkıntıların arasında değerli bir şey bulma umuduyla enkazı kaldırıyorlardı.

Ayrıca sokak sokak dolaşarak "Çöp çıkaran" diye bağırarak arayıcılar da vardı. Bunlar evlerdeki atılacak eşyayı alır; bu hizmet karşılığında ev sahipleri arayıcı esnafına bahşiş verirdi. Bunlar arasında yeni eşyaya denk gelen arayıcılar da vardı, çünkü bazı varlıklı ailelerin zenginliklerini göstermek, komşularını kıskandırmak için yeni eşyalarını verdikleri de olurdu.

Arayıcı esnafının gözden kaçırıp denize döktüğü değerli eşyaları arayan bir esnaf daha vardı. "Lodosçuluk yapmak" deyiminin kaynağı olan ve deniz kıyısında dolaşarak lodosla veya diğer fırtınalarla

kıyıya vuran eşyaları toplayanlara, sığ yerdeki kumları eleyerek para edecek şeyler arayanlara lodosçu denirdi. Lodosçuluk bir aile mesleği idi ve lodosçuluk yapan ailelerin belli mintikaları vardı. Lodosçu ailelerin üyeleri bellerine kadar gelen uzun çizmeler giyer;

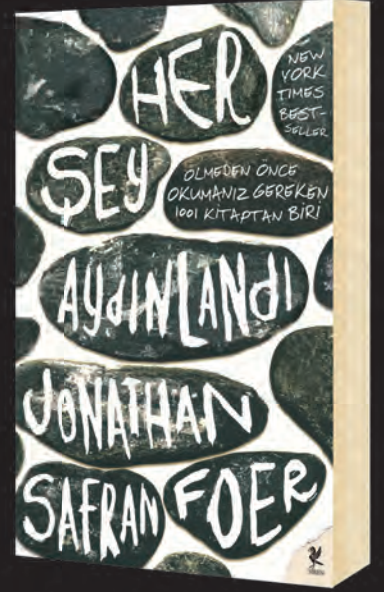
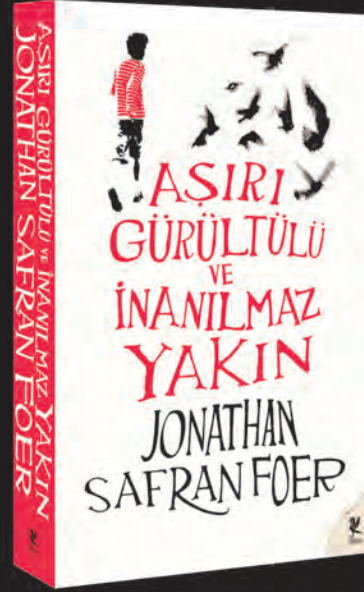
yanlarında eleyecekleri kumun inceliğine göre değişen çeşitli elekler taşırlardı. İstanbul halkı arasında lodosçuların denizde ve kumların arasında çok değerli eşyalar bulduklarıyla ilgili çeşitli söylenceler dolaşırdı.

Sıcak bir rüzgâr olması ve karları çabucak eritmesinden dolayı "lodos paşa" diye de anılan lodosla ilgili bir diğer deyim ise "lodosun gözü yaşlıdır" deyimiydi. Lodosun etkilenen insanların bu rüzgâra maruz kaldıktan sonra nezle ve grip olmasına atıfla kullanılırdı. Ayrıca lodoslu günlerde kadınlar bu rüzgârdan etkilenip yanlış kararlar vermesin diye mahkemelerin tatil edildiğine dair rivayetler de vardır. ❀

Sıcak bir rüzgâr olması ve karları çabucak eritmesinden dolayı "lodos paşa" diye de anılan lodosla ilgili bir diğer deyim ise "lodosun gözü yaşlıdır" deyimiydi.

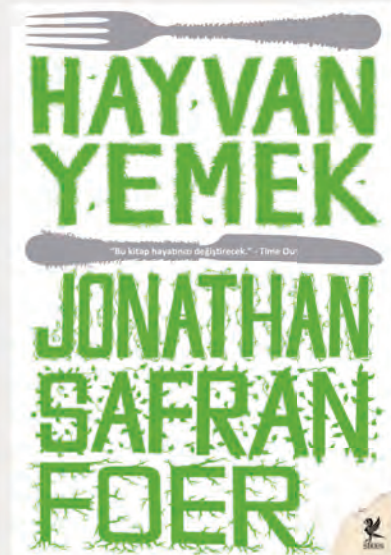
"ROMAN EN KOLAY YAKILAN SANAT BİÇİMİDİR."

Jonathan Safran Foer'in tuhaf rastlantılar, birbirine teğet geçen hayatlar ve çıplak gerçeklerle dolu özgün, oyuncaklı, sarsıcı dünyasına açılan pencereler:

Çeviri: Algan Sezgintüredi

Uyanışa Çağrı!

Çeviri: Garo Kargıcı

Jonathan Safran Foer, Siren'de!

www.sirenyayinlari.com | sirenin sesi.blogspot.com

SOFRA

ANNE SOFRASI

Annem Harvard'da çocuk psikolojisi okuduktan sonra Türkiye'ye dönmüş. Yanında babam ve ben. Nazi Almanyası, Atlas Okyanusu'nda yolcu gemilerini de bombaladığından İkinci Dünya Savaşı yılları boyunca, yurda dönememişler. Yıllardır uzak kaldıkları çifti, yeni doğmuş çocuklarını görmek, özellikle Amerika meraklarını gidermek için Asmalimescit'teki evimizde çat kapı misafirler. Gelenler evin düzenini bozuyor, üstüne ev hayatı nasıl olmalı diye akıl yürütüyorlar. Misafirlerin çay kahvesi, saatlerce süren sofraları derken, ben acıktığımda tek başıma keyifle yiyorum. Ayıplamışlar annemi. Çocuk sofrada tek başına bırakılır mı? Yanına otur! Çok yemesi için oyunlar oyna! Kaşığa kuş, dudaklara dal deyip, kuşu defalarca dala kondur. Yoksa cılız olur. Hastalanır. Büyümez. Annem, gelin geldiği aile büyüklerine, gün görmüş yaşlı komşulara boyun eğmiş. Zamanla ziyaretler kesilmiş. Ama benim de bağımsızlığım gitmiş. Birisi, şunu bunu ye demeden yemez olmuşum. Çocukken yemek yediğim masa duruyor. Gümüşsuyu'ndaki kışık evde genellikle yalnız oturuyor, yalnız yiyorum. Karşımda televizyon... Oyuluyor. Yediklerimin lezzetinin farkında değilim. Ağzım açılıp kapanıyor.

BABA SOFRASI

Gözünüze çarptı mı; sofrayı anne, baba sofrası diye ikiye ayırdığım? Ayrıım, eşitsizlik ve önyargının belirtisi. Farkına varmamak, çarpıklığı içselleştirdiğimizin ifadesi. Baba sofrası diyorum çünkü benim de katıldığım sofralardan aklımda kalan erkekler. Kadınlar vardı şüphesiz. Hatırlayamamam, sessiz kaldıklarından. Bugün öyle değil. Toplu yemeklerde kadınların da bol sesi çıkıyor. Hepimizin sesi birbirini bastırıcısına! Özlüyorum babamın sofralarını. Şiir okunur, şarkı söylenir, anekdot anlatılır, herkes sofranın lezzetine söyledikleriyle katkıda bulunurdu. Sanırım İstanbul tarihinin en terbiyesiz sofraları bugün bizim şamatomızla sürdürdüklerimiz. Hepimizin anlatacakları çok, dinleyecekleri az. Kızlar, evet konuşuyor ama birbirleriyle. Erkekler de... Hatta sofralarda dizilişimiz! Hisseli Harikalar Kumpanyası'nın baleyle başlayıp göbekte biten dansı gibi harem selamlaşma dönüşü. Çapraz konuşmalar kulaklarınızdan seken serseri kurşunlar gibi. Tam birine odaklanacaksınız, masanın ucundan gelen kahkaha dikkatinizi o yöne çekiyor. Son yıllarda cep telefonları, cevabını hemen merak ettiğimiz sorularla Google, Yandeks gibi arama motorları da soframıza yerleşti. Şiir? Şarkı? YouTube, en nüktedan kadından, en hoş sohbet erkekten fazla ilgi odağı.

ANKARA PALAS

Cumhuriyet'in kuruluşunda baloların ziyafetlerin verildiği, kadınlara erkeğin sofrayı paylaştığı yer. Meclis'in karşıtı. Kimin aklına gelirdi Cumhuriyet'le benimsenen değerlerin bir gün ters yüz edileceği. Takvimi geri çevirmek açısından günümüz iktidarı fevkalade gerici. 1970'li yıllar. Hacettepe Üniversitesi'nde doktora öğrencisiyim. Nasıl beni buldular hatırlamıyorum. Ankara Palas'ta Bülent Ecevit'in verdiği yemeğe davet edildim. Sofrada konukları. Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden çağırılı İşçi Partili milletvekilleri. Milli Şef döneminde köylüyü, solu inleyen İsmet İnönü'nün, ortanın solu çizgisiyle sola karşı harekete geçirdiği CHP'yi Ecevit yeni devralmıştı. Sosyalist Enternasyonal'e başvurmuş. İlişkileri geliştirmek istiyor. Davet ediliş nedenim; Erhan Yasar ve Kemal Derviş'le birlikte konuklara mihmendarlık yapmak. Sofrada Kuzey Avrupa usulü kadeh kaldırmamasını Hollandalı sosyalist Pieter Dankert'ten öğrendim, Ecevit'in yanında, karşımda oturuyordu. Esas olan, kadeh kaldırdığınla göz temasını kaybetmemek. Şerefe dedikten sonra gözlerini

kaçırıp, onun bunun üstünde dolaştırmamak. Kadehler göğüs hizasına kaldırılıyor, şerefe deniyor, göz teması içerken sürdürülüyor, kadehler tekrar göğüs hizasına indirildikten sonra başlar hafifçe öne doğru eğiliyor. Şerefe anlamına gelen "skol" kelimesini, Vikinglerin, düşmanlarının kafataslarından içerken söylediklerini daha bilmiyordum. Nezaket denilen şey çoğu zaman kamuflaj. Bu davet vesilesiyle Türkiye'de sosyal demokrasi anlayışının da, nezaket kuralları gibi, boş olduğunu da gördüm. Ziyafetin ertesi günü Ankara'nın ev sahipliğini yaptım Pieter Dankert'e. Nereye gidilebilir ki? Hitit Müzesi? Anıtkabir? Bilinen yerler. İsterse tek başına gidebilir. Adam sosyalist. "Halkın" nasıl yaşadığını görmek istemez mi? Samanpazarı'ndan yukarı vurduk. Gecekonduları tanıdık. Akşam döndüğümüzde Halk Partisi'nin sözü geçen solcu mebusları beni çevirdi. Azarladi. Hesap sordu. Avrupalı konduğumuzu, yolları çamurlu kötü yerlere götürüp memleketimizi küçük düşürmüştüm.

YATILI OKULDA

Masalar yedi kişilik. Altı öğrenci ve hoca. Haftada bir sofa değiştiriyoruz. Amaç okuldaki öğrencilerin gruplarla ayrıışmamaları. Öğle ve akşam yemeklerinde her sınıftan öğrencinin kaynaşması. Gerekliydi. Her okul yılının ilk haftası geçmeden, kimlerin Yahudi, Katolik, Protestan olduğunu, kimlerin zenginlere mahsus şehir ve semtlerinden, kimlerin parası yetmediğinden burslu olduğunu bilir, egemen düzenin bizi koşullandığı önyargılarımızı seferber ederdik. Protestanların çoğunlukta olduğu Amerika'da İtalyan asıllı Katolikler 'Wop', Yahudiler 'Kike' diye aşağılanırdı. Ben hem dinsiz hem de Türkiye'den geldiğimden, İngilizcem de o yıllarda anadilim olduğundan ne yapacaklarını bilemedikleri hilkat garibesi konumundaydım. Dışlanmışlığımı telafi etmek için ben de kervana katılmış, 'Bizden' olmayan Jerry'yi, bir gün futbol maçımızdan sonra Nazi döneminin gaz odalarına benzeyen duşlarda birlikte yıkanırken ona "Sen Yahudisin, Yahudi!" diye bağırıyordum. Azınlıklar aşağılanmaya alışmış olabilir mi? New Hampshire'in küçük dağ kasabesindeki okulumu bir mezunlar gününde ziyaret ettiğimde Jerry'le karşılaştım.

İçimde yıllardır kabus gibi taşıdığım anımı paylaştım. Özürlü diledim. Hatırlamıyordu. Okul sofrasından anımı anlatacaktım. Nerelere geldim. Cumartesi akşam yemeği. Günü hatırlıyorum çünkü maçlarımız Cumartesileri olurdu. O hafta masamızda birlikte yemek yediğimiz öğretmen Avrupa tarihi hocam hem de okulun spor faaliyetlerinin sorumlusu. Üç ayrı spor dalında birinci takımda oynamışsanız, okulun armasını taşıyan beyaz kazakla ödüllendirilmeye hak kazanıyorsunuz. Tek seçici Mr. Bicknell. Bana o günkü kros yarışımın nasıl geçtiğini sordu. Bırakın kazanmayı, ilk 10'a girememiştim. Başladım anlatmaya: "Ormanda dar patikada koşarken bir baktım, ne önümde kimseyi görebiliyorum ne arkamdan geleni hissediyorum. Ağaçların arasında koşmamı garipsedim. Doğayı yaşamak, kuşlara kulak vereceğime bu yaptığım delilik dedim. Yavaşladım. Durdum. Bir an, yarış unuttum. Arkamdan biri gelip geçince ben de onu geçmek için koşmaya başladım." Hocam ve okul arkadaşlarımla yarışta hissettiklerimi paylaşmam üstüne atlanacak ders konusu oldu. Hayat rekabetmiş. Yarıştan düşenler, ömür boyu kaybetmeye, sevgililerini elde edememeye, para kazanamamaya, mutlu olmamaya mahkum olurlar diye hocam sazi eline aldı, öğrenciler koro halinde başlarını

salladı. Sonraki yıl, iki ayrı spor dalının birinci takımında daha oynadım. Gene de beyaz kazağım olmadı.

ŞÜKRAN GÜNÜNDE

Washington'da üniversite öğrencisiyim. Thanksgiving bayramı. Kuzey Amerika'ya ilk giden Avrupalılar, yerli halkın yardımıyla toprak sürmüşler, hasatı kaldırmışlar, paylaşımlarını yemekte birlikte şükrederek kutlamışlar. Dünyada din ya da bayrakla ilgili olmayan bildiğim tek bayram. Herkes kutluyor. Farklı din, mezhep, renkten insanların aynı sofrada kutlaması gözetiliyor. Annemin ailesinin bir kanadı çeşitli vesilelerle ABD'ye göçmüş. Onlardan birinin evinde geleneksel Şükran günü hindisi sofrasına oturacağız. Oturma odasında hâl hatır soruyoruz. Ev sahibi yeğenim, elinde güç taşıyabildiği kocaman, üstü örtülü tepsiyle mutfaktan geldi. Örtüyü kaldırdı. Şaşırdım. Şaşırdık. Kasapta çengelinden inmiş, yan yatırılmışcasına duran kocaman et parçası. "Bakin ne güzel, şimdi fırına süreceğim," dedi. Sofraya oturduk. Bir süre ıvır zıvırla idare ettik. Derken mutfaktan "Eyvah!" sesi. Fırın bozulmuş. Hasisliğiyle ünlüydü.

SOFYA'DA SOFRASIZ SOFRA

2000'li yılların başı. Sosyalizm yıkıldığından beri ilk defa Sofya'dayım. Son geldiğimde Bulgaristan'ın bir ucundan diğerine Volkswagen otomobilimle geçmiştim. Sofya'da bir gece kaldım. Lokanta bulamadım. Şimdi, her şey mübah çılgınlığı. Yeni açılmış bir lokantadayım. Sofranın üstünde ne örtü, ne çatal bıçak. Bir kız. 20 yaşlarında. Sere serpe uzanmış masada yatıyor. Çıplak. Vücudunun muhtelif yerlerine mezeler serpiştirilmiş. Yalayarak yenilebiliyor.

SOFRADA NASIL OTURMALI

Selçuk'la, Ankara Ayşe Abla İlkokulunda sınıf arkadaşydık. Babası diplomat. Japonya'ya tayini çıktı. Büyükelçi oldu. Selçuk, uzun yıllar orada okula devam etti. Doktorasını Japonya'da köylü ayaklanmaları üstüne yaptı. Boğaziçi Üniversitesi'nde Uzakdoğu çalışmaları odaklı merkez kurdu. (Buyrun size bir Batı emperyalizmi örneği daha- Neden Japonya Uzakdoğu da, İngiltere Uzakbatı değil? Yön tanımlamamız bile emperyalizmin koşullanmasında) Türkiye, Selçuk'un ilk vatanyısa, ikinci vatani da Japonya. Kısacası ayaklı Japon ansiklopedisi. Bir yaz adada bizim evde sofa kurmuştuk. Masa kalabalık. Türkiye'de aşağılık kompleksimizden kaynaklanan, kendimize pay çıkarırcasına kullandığımız deyimle, "Yabancı misafirlerimiz var." Japonya'dan bir çift. Sorun kimin nereye oturacağı. Misafirler yer gösterilsin diye ayakta bekliyor. Bunda ne var diyeceksiniz? Tabii ki yabancılar baş köşeye. Balkondayız. Karşımda Adalar denizi. Onlara manzarayı görecekleri şekilde oturmaları için yerlerini göstermemle birlikte Selçuk müdahale etti. "Lütfen buraya," diye onları sırtlarını denize verecek şekilde oturttu. Evin içini, mutfağın kapısını, portmantoda asılmış ceketleri, şemsiyeleri görüyorlar. Baktım hallerinden memnunlar. İki ellerini birleştirip önce Selçuk'a sonra bana teşekkür ettiler. Anlayamamamın sabırsızlığında akşamı bekleyemedim. Pot kırmak pahasına dayanamayıp sordum. "Güzel renkli bir tablo düşün," dedi Selçuk. "Deniz manzarası, çiçek, dağ, ova... Misafirlerini tablonun içine oturtacaksın. Her baktığında onları tablonun içinde, güzelliğin parçası olarak göreceksin, onurlandırmış olacaksın".

TRİYALOGLAR - 2

1
Herhangi bir ülkede...
ZAMANIN RUHU: Kendine benzemeyen kim varsa yok et!
ZAMANIN BEDENİ: Emrin olur reis, derhal!
ZAMANIN AKLI: Dinleme lan yine şu manyağı!

2
Herhangi bir telefon hattında...
BABA: Evdeki o şeyleri şey yapın...
OĞUL: Nasıl babacığım, duymadım...
KUTSAL RUH: Neresi lan burası? Nasıl geldim ben buraya? Kim getirdi beni buraya!

3
Herhangi bir yatakta...
RÜYA: Gel, bak, nerelere götüreceğim seni!
KÂBUS: Ben de gelebilir miyim?
UYKU: Ulan adam daha uyumadı bile, bir durun!

4
Herhangi bir haritada...
KASABA: İçim sıkılıyor, içim! Durduğum yerde daralıyorum! Sana da oluyor mu?
KÖY: Beni de yakmışlardı bir ara...
KENT: Sorma, bende de panik atak var. Stresten tabii...

5
Herhangi bir sözlükte...
KADIN: Erkek gibi, deme bana bir daha! Ne demek,

erkek gibi kadın!
ERKEK: Ulan her şeyden alınıyorsun be!
EŞİTLİK: Bağışmayın! Adam gibi susun oturun!

6
Herhangi bir üniversite kantininde...
SİYASİ: En nihayetinde, siyaset, hiçbir sermayen olmadan girişebileceğin tek ticarettir.
BİLGİLER: Olur mu lan öyle şey! Siyaset, insanlık için düzenlenmiş ve her türlü kişisel çıkardan arınmış sosyal bir...
FAKÜLTE: Evladım aptal mısınız siz! Ne tartışıyorsunuz boşuna! İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi değil mi burası! Kocaman tabela yaptırdık oraya! Hem iktisadî hem idarî işte! Anlatabiliyor muyum?

7
Herhangi bir dilde...
HARF: Gidin başımdan! Yalnız bırakın beni!
KELİME: Kamu güvenliği açısından mümkün değil, kusura bakma! Bir şekilde bir kelimeye dahil olman lazım.
CÜMLE: Ayrıca ne yapacaksın yalnız kalıp! O A harfi gibi anarşist mi olacaksın!

8
Herhangi bir evlendirme dairesinde...
HÜKÜMET: Evet!
CEMAAT: Evet!
KALABALIKTAN BİRİ: Durun! Siz kardeş değilsiniz!

9
Herhangi bir kitapçada...
YERALTI EDEBİYATI: Efendim bugüne kadar yazılmış en sert ve karanlık metinler bende... Nasıl desem... Benim reyonda her şey var yani: Alkol var, şiddet var, uyuşturucu var, seks var...
MİTOLOJİ: O da bir şey mi! Bende babasını öldürüp anasının peşinden koşan var! Esas yeraltı edebiyatı benim!
DİN: Güldürmeyin lan beni!

10
Herhangi bir evlendirme dairesinde...
HÜKÜMET: Nasıl yani? Biz kardeş değil miyiz?
CEMAAT: Ama biz servet bölünmesin diye, miras aile içinde kalsın diye şey yapıyorduk...
KALABALIK (koro): Siz yapın yine, biz bakmıyoruz!

11
Herhangi bir mezar taşında...
DOĞUM TARİHİ: Gerçekten iyi bir insandı...
TİRE: Doğru... Ben şahidim.
ÖLÜM TARİHİ: Siktir lan!

12
Herhangi bir triyalogda...
BEN: SEN burada!
SEN: BEN burada!
BİZ: Yoklama bitmiştir, dağılılırsınız! 🌟

MART ŞUBAT ARASI

Şekil
Üslup
Sitem ben de ya
Bir resim düşler canım
Ondan da öte rüyalarım girdin
Oku der gibi
Çizdi seni dilim
Vurdum fırçayı tuvale
Siyahi kırmızıya banıp
Çatlak bir duvarı sıvar gibi
Sönmüş bir ateşi közler gibi
Can vermek ister canım
İçimden gittin ya...
Bir duvar ustası
Sıvadı
Çıplak duvarlarımı

Bıçağımın ucunda sen
Bir tülbentin içine gizledim seni
Nakışlı oyam
Toprağım
Eşeledim
Moişgred
Didindim vre
Renklere banıp seni
Her gece
Gizledim suretini
İçimden çekilip alınmış
Boş gergef çemberlerine
Merdiven altları
Gardrop içleri
Sandukalar
Senle ben
Çaktırmadan
Beş yaşında oynamışız
Saklambaç oyunlarını
Yaaa...
Büyüdük biz
Görmedin
Girmedin bir daha
Bilemezdin ki
Sen inanmış serhoş
Rehavetli
Menenjitli deli
Bakar kör
Renklerine kanıp
Nar çiçeği yazdım ismini
Mahalle duvarlarına
Odamin orta yeri
Kızıl bir küpe çiçeği
Aylardan
Mart şubat arası
Yangın yeridir
Anamın amı kar
İşte
Böyle bir gecede
Senden çıktı bir çiçek
O kardelen
Kavgası var güzle
Küskün baharlara
Kırgın
Deniz kenarlarına ılgın

Çizim: Emre Orhun

*SEL YAYINCILIK

www.selyayincilik.com | [selyayincilik](#) | [SelYayincilik](#)

Uzun Vadi

John Steinbeck

Türkçesi: Zeynep Avcı, Yalın Karabey

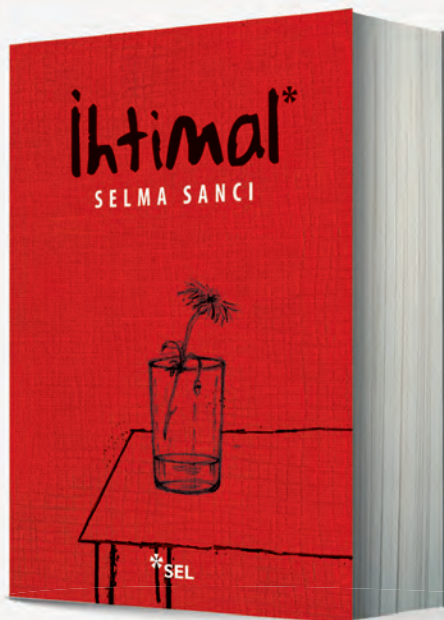
Dünya edebiyatının en güçlü kaleminden, destansı romanların usta yazarı John Steinbeck bu kez anlatının en zor, en rafine türüne; öyküye yöneliyor. Salinas vadisinin tepelerinden, kanyonlarından, küçük kasabalarından geçerek sıradan insanların küçük, yalın dünyalarından evrensel temalar yaratmayı yine başarıyor.

Fetiş İkâme

Derleyen: Tuna Erdem, Seda Ergül

Fetiş İkame, fetişizmin etkisi altındaki kültürel ilişkileri tespit etmeye, sorgulamaya ve anlamaya çalışarak, fetişin adını kötüye çıkaran mesnetsiz ve olumsuz çağrışımların düşünceyi sekteye uğratmasını engellemeye çalışıyor. On iki ülkeden, on beş yazar genelgeçer görüşlerin çizdiği sınırların dışındaki inanılmaz geniş ve renkli yelpazeyi sergiliyorlar.

İhtimal

Selma Sancı

Hayallere, umutlara ve insan sevgisine dair bir roman...

Selma Sancı, *İhtimal*'de kuşkulara, umarsızlığa, kendinden hoşnutsuzluklara ve yalnızlığa yine çarpıcı bir metinle tanıklık ediyor.

İhtimal, küçük insanların özel tarihleri üzerinden sürükleyici bir yolculuk, özenli dili ve başarılı kurgusuyla da dikkat çekecek olan bir roman...

Hamal

Kemal Siyahhan

Çalışma hayatı yaşamımızın en önemli parçasını oluşturuyor. Kemal Siyahhan bu yeni romanında çocukluğundan itibaren içinde bulunduğu Sultanhamam'da başarılarının yanı sıra yanılgılarını da saptıyor. Konforlu yaşam ve bu yolla mutluluğa ulaşmaya çalışan yakın çevresinin, işadamlarının ve toplumun evrensel endişelerini su yüzüne çıkarıyor.

Onlar tüm olumsuzluklara rağmen tiyatro yapmaya çalışan sanatçılarımızdan bazıları. Her şeye rağmen tiyatro yapma tutkularını anlattılar.

İKİ KALAS BOL HEVES

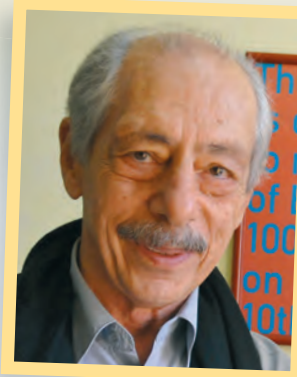
GÖNÜL ÜLKÜ ÖZCAN

- Gazanfer ile elli yıl aynı sahneyi paylaştık. Evlenmeden önce Şehir Tiyatroları'nda birlikte çalışıyorduk. Evlendikten sonra ise biraz zaman geçti ve kendi kendimize bir tiyatro kuralım dedik. Şehir Tiyatroları'ndaki yerimden çok memnundum ama Gazanfer sıfırdan bir tiyatro kurmamızı çok istiyordu. Seyircimiz o kadar vefalıydı ki, biz nereye gittiyssek peşimizden geldiler. O yüzden ki tiyatrodan kazandığımız parayla rahat rahat geçinebiliyorduk. Sayısız turnemiz oldu ve hiçbir zaman boş salona oynamadık. Halkımızın tiyatroyu sevmediği görüşüne asla katılmıyorum. Büyük şehirler bir tarafa, Anadolu turnelerimizde bile gittiğimiz salonlar dolup taşıyordu. Tiyatroya dair hiçbir pişmanlığım olmadı. Gazanfer vefat ettikten sonra kendi kendime dedim ki "Elli yıl karşılıklı oynamışız, şimdi kimle oynayacağım ben?" Zaten daha sonra da kapattık tiyatroyu. Sanatçıların tiyatro yaparken gülmelerinden hiç hoşlanmam. Gülenlere de epey kızarım. Gazanfer de hep beni güldürmeye çalışırdı karşılıklı oynadığımızda ve gözleriyle güldürdü beni. Bir gün Galip karakteri olarak karşımdaydı; gözlerine bakakaldım ve şaşırıp Galip yerine Gazanfer deyiverdim. O an seyircinin attığı kahkahayı hiç unutamıyorum.

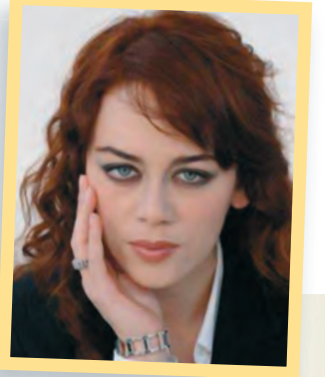
GENCO ERKAL

- Tiyatro benim için bir iş değil, yaşama biçimi. Yaşamımın merkezinde hüküm sürüyor. Öyle ki, onun dışında her şey artık teferruat. Yaşadığım, biriktirdiğim ne varsa tiyatroya hizmet için var. En sevdiğim iş olduğu için, en mutlu olduğum yer olduğu için, kendimi en iyi ifade ettiğim yer, aynı zamanda mücadele silahım olduğu için. Nerede ben bitiyorum, nerede o başlıyor, sınırlar iyice karışmış. Pek sağlıklı bir ilişki olduğu söylenemez doğrusu. Bir gün tiyatro yapamaz duruma düşersem onun yerine ne koyacağımı bilemiyorum. Ülkemizde her zaman zor oldu tiyatro yapmak. Özellikle politik tiyatro yapıyorsan, kendi yağınla kavrulmaya çalışan bir özel tiyatroyosan. Bağımsızlık ve özgürlük güzel de bedelini ödemek zorundasın. 50 yıllık bir geçmişe bakarsan, yasaklamalar, yargılanmalar, saldırılar, salonsuz kalma, çeşitli baskılar, desteklerin kesilmesi... Nasıl başa çıkacaksın? En büyük destek seyirci. Söyleyecek bir sözün varsa, her koşulda onu söylemenin bir yolunu buluyorsun. Yaptığın işe saygılıysan, emek veriyorsan, içten ve dürütsen, izleyici bunu anlıyor ve senin peşinden geliyor. Son yıllarda en önemli gelişme genç izleyicinin yeniden tiyatroya bağlanması. Apolitik olduğundan şikayet ettiğimiz izleyici şaşırtıyor. Gezi'de olduğu gibi, her şeyin farkında olduğunu gösteriyor, direniyor, inandıklarına sahip çıkıyor. Onlara Nazım'ın, Brecht'in, Aziz Nesin'in, Marks'ın, Gogol'un kapılarını açmak bana düşüyorsa ben de bu görevi büyük bir keyifle yerine getiriyorum. İçinde yaşadığımız pisliğin, karanlığın, umutsuzluğun karabasanından biraz olsun sıyrılıp, soluk almak için gene en iyi ilaç tiyatrodur diyorum.

DEMET EVGAR

- Tiyatro hayatın bir pilot modelidir. "Peter Brook'un Boş Alan kitabının giriş cümlesi der ki: "Boş bir alan alabilirim ve ona çıplak sahne derim, bu boş alandan biri yürüyerek geçerken bir başkası da onu seyreder." Tiyatro eyleminin gerçekleşmesi için gereken sadece budur. Ve ekler, "psikolojik bir alandır" diye. Tiyatro, taktığın maskelerini seyrettiğin psikolojik bir alandır. Beyninde yarattığını seyrettiğin yer. Seyrettiğin diyorum, çünkü televizyon izlemekten farklı, iki taraflı bir eylemdir. Seyircinin seyretmek için çaba sarfetmesi gereken bir alan. Hayatla organik bir bağa sahip. Kullanırsınız ya da kullanmazsınız, faydalanırsınız ya da inkâr edersiniz, yok sayarsınız. Tiyatroyu değerlendirirsiniz ya da değerlendirmezsiniz fark etmez. Tiyatro şifasından ve geçerliliğinden hiçbir şey kaybetmez. Asla da sizin ondan fayda sağlama eyleminizi karşılıksız bırakmaz. Yani insanların tiyatroya gitmiyor oluşu tiyatroyu öldürmez, gidiyor oluşu da yüceltmez. Burada fayda sağlayacak ya da zarar görecektir insan. Tiyatrodan fayda sağlamak için ona gitmek de yetmez. Seyreden "Niye alkışlıyorum? Niçin alkışlıyorum? Sahne gerçek bir mekan mıdır?" sorularını kendisine sormalıdır. Tiyatroyu cevap arayanlara, soru sordurma yeri olarak görüyorum. Soru sormayan düşünemez, cevap bulamayan ise mutlu olamaz. Bunun için de ihtiyaç olunan hayat, sahne yani boş bir alandır. Türkiye'nin bu anlamda ne yazar, ne yönetmen, ne oyuncu, ne seyirci sıkıntısı olduğunu düşünüyorum. Ancak Türkiye'nin sahne sıkıntısı utanılabilecek seviyededir. Yeterli sayıda tiyatroyla farklı bölgelere turne yapmadıkça; bacaklarına kan gitmeyen, kangrene yürüyen bir organizmaya dönüşür yaşadığımız ülke. Son olarak, sanata sevgi ve desteğin; bilmem kaç dolarlık tabloları alıp dünyadaki sergileri gezmek sevdasından çıkarılıp başka bir gözle değerlendiriliyor olmasını dilerim. Ancak torunlarımıza tabloların yanı sıra tablo yapılacak alanlar da yaratabilirsek sanatla yaşadığımız yer arasında organik bir bağ kurabiliriz.

BERKUN OYA

- "Tiyatroya değer verilmiyor" meselesine "Hak verilmez, alınır" diyerek yaklaşıyorum. İyi olan her şey, bir şekilde karşılığını bulur gibi geliyor bana. Türkiye'de tabii ki tiyatronun önünde birçok engel var ama Türkiye'de kültür sanat alanına dahil olan her şeyin önünde engeller var; sinemada da, edebiyatta da bu böyle... Son zamanlarda bu engeller daha fazla ama vaziyet hiçbir zaman pamuk helva olmadı ki... Ne zaman bir gazeteciyle tiyatro konuşmak için bir araya gelsek, hep tiyatronun sorunları üzerine konuşuruz, mekân sıkıntısından bahseder, devlet desteğinin azlığından şikayet ederiz. Yıllar geçti geçmesine ama değişen hiçbir şey olmadı. Tüm bu olumsuzluklar oluyordu, şimdiye daha çok var. Beni sorunlar üzerine düşünmekten çok, "Bu sorunlara rağmen neler yapabiliriz?" sorusu ilgilendiriyor. Çünkü her şeye rağmen iyi şeyler yapan insanlar var. Hep vardı ve yarı da olacak. Benim dertlerim daha çok kişisel ve içe dönük oluyor. Tamam para yok, tamam mekan yok anlıyorum ama bu gibi dertler bir şekilde çözülüyor ve bu dertlere rağmen tiyatro yapmak gerekiyor. Yer de bulunur, para da bulunur, bulunmazsa da bir şekilde çözülür elbet. Ne yapalım yani? Bir sürü sorun ve olumsuzluk var diye sokağa mı çıkmayalım, ülkeden mi gidelim, yazı mı yazmayalım, tiyatro mu yapmayalım? Övgüler pek tabii hoşuna gidebiliyor insanın. Bazen de bakıyorsun, hiç olmayacak bir adam gelip oyununu beğendiğini söylüyor. İşte o zaman "Eyvah!" diyorsun, "Bir yerde bir yanlış mı var acaba?" abamın Cesetleri'ni yazdıktan sonra durma ihtiyacı hissettiğim için yeni oyun yazmadım. Hâlen daha da dolu geçen boş vakitlerin içindeyim. Ama yavaş yavaş su kaynamaya başladı, hissediyorum. Ne zaman olur şimdilik öngöremiyorum ama, yeniden oyun yapma heyecanını ve potansiyelini kendimde görmeye başladığımı söyleyebilirim.

EMRE KINAY

- Ben bu ülkede tiyatro olsun diye, taşıyabileceğimden çok daha ağır yükler taşıdım. Şimdilik seyircimizin verdiği destekle tiyatro yapmaya devam ediyoruz. Ama izleyici "Ben de gelmiyorum artık, çok da umrumda değil" diyecek olursa, işte o zaman yapacak hiçbir şey yok. Buyursunlar televizyonda adına tiyatro dedikleri şovları seyretsinler... Duru Tiyatro için açılan davalar devam ediyor. Dava olumsuz sonuçlanırsa gitmek zorunda kalacağız, olumlu sonuçlandıysa takdirde ise kalacağız. Mahkeme olumsuz sonuçlanırsa şahsi tazminat davaları açmaya başlayacağım. Çünkü ben buraya, devletin bana verdiği bir söz üzerine geldim. Beni üretimsizliğe sevk ettiler, prova yapamadım, oyun oynayamadım. Birçok kez tiyatroma polis geldi. Bu yaşananlarla ilgili ihmâli olan ve bana bu psikolojik sıkıntıları yaratan herkese maddi-manevi tazminat davaları açacağım. Sen tiyatromu kapatırsın, ben elime iki sayfa metin alırım, çıkar bir parkta yine oynarım. Polisi gönderirsin üzerime, çıkar salon kiralar oynarım. Gerekirse dama çıkar oynarım, gerekirse bir tekneyi sahne yapar, denizin ortasında oynarım. İstesene de engelleyemezsin ki beni. Aynada yüzleşmekten korkan uluslar tiyatro istemezler. Devletten tiyatrolara sahip çıkmasını istemek gibi bir beklentim yok. Halk sahip çıkıyor çıkmasına ama bu kadarı yetmez. Halk tiyatroya bir tepki olarak sahip çıkıyor, halbuki kültür olarak sahip çıkması da lazım. Kültürün bir parçası olduklarını bilerek ve varlıklarının ne kadar önemli olduğunu fark ederek yayınevlerine, gazete ve dergilere sahip çıkmalıyız.

MERT FIRAT

- Moda Sahne'yi 12 kişi kurduk. Birlikte tiyatro yapmaya çok alışmıştık ve ortak bir dil yakalayabiliştik. Bir yerin sahibi olmak için yola çıkmadık. Topluluk hâlinde bir şeyler yapmanın değerli olduğuna inanan bir insanım. Aramızda bir başın, bir liderin olması bu hayatta en son talep edeceğim şey. Bu, galiba nasıl biri olmak istediğinizle ilgili. Bana yönetenler değil, birlikte var edenler heyecan veriyor. Evet popüler kültür bir şekilde Mert Fırat'ı daha iyi tanıyor olabilir, Timur Acar'ı daha iyi tanıyor olabilir. Ama sahne amirimiz Erdal Çiftçi'yi de tanımanız gerekiyor. Çünkü onun emeğiyle bizim emeğimiz arasında hiçbir fark yok. Moda Sahnesi biliniyor, seviliyor, takip ediliyor. Ortaya koyduğumuz emeğin karşılığını toplama zamanında olduğumuz için her şeyin yolunda gittiğini söyleyebilirim. Geçen yıl iki tane çok önemli filmi reddettim, bu yıl keza öyle. Çünkü tiyatro yapıyorum. Bu bir tercih meselesi. O filmler de benim için çok önemli olabilecek filmlerdi. Ama tiyatro böyle bir sorumluluk yüklüyor insana, hayatındaki birçok şeyden fedâkarlık etmek zorunda kalıyorsun. Seyircinin tiyatroya geliyor olmasını bir eylem olarak görüyorum. Bu da bir duruş sergilemek aslında. Tüm bu eylemleri gerçekleştiriyor olmak; bir yerde oynuyor olmak, bir yerde seyrediyor olmak; tiyatrodaki en aktif hâli yaşıyor bu durumun. Devletin sanat alanındaki politikası; kendi iktidarını var etmeyen ya da bir biçimde onaylamayan her topluluğun karşısında yer almak. Devletin kadına ve kadın haklarına durduğu nokta ile, sanata ve sanatçıya durduğu nokta aynı. Bundan ötürü de devletten ya da herhangi bir iktidardan sanata yatırım yapmasını bekleyemeyiz. Birilerinden bir şeyler yapmalarını beklemek, destek olmalarını beklemek bir yana, önümüze çıkacak bütün engelleri göze alarak bir şeyler yapmamız gerekiyor. Tiyatrodaki da, sinemada da, sanatın diğer alanlarında da durum böyle.

LAÇIN CEYLAN

- Biz "Bitiyatro" olarak kendimizi alternatif diye adlandırmıyoruz. Tiyatronun kendisi bizatihi hayatın bir alternatifidir. Çünkü tiyatro yapan herkes dünyaya yeni bir soluk, bir önerme getiriyor. Bisahne'yi açtığımızda bir anlamda yalnızlığımızı fark etme süreci yaşadık. Dürüst olmanın ve belirli çevrelere biat etmemenin bedeli, maalesef ki size bir şekilde ödetiliyor. Sağ olsunlar bize destek veren

dostlarımız var, gönüllü olarak yardım edenler var. Ekibimize kendi içimizde parasal imkânlar yaratmaya çalışıyoruz ama kazandıkları paralar hiçbir zaman emeklerinin karşılığına denk düşmüyor. Sigortalarımızı ödüyoruz ve bunu yapamayan bir dolu tiyatro var. Her yaş aralığından oluşan bir izleyici kitlemiz var. Gençler ağırlıkta. Urla'ya gittiğimde bütün fırınlarda "Askıda Ekmek" uygulamasının olduğunu gördüm ve çok hoşuma gitti. Salonumuz açılalı henüz üç ay olmuştu ki aynı uygulamayı Bitiyatro'da da başlattık. Özel indirim isteyenleri de geri çevirmemeye çalışıyoruz. Örneğin bir seyircinin birçok oyunumuzu düzenli olarak takip ettiğini öğrendim. Kendisini yeni oyunumuzun galasına davet ettik; o kadar mutlu oldu ki. Bizimle çalışmak için Almanya'dan, Fransa'dan yönetmenler geldi. Onların ülkeleriyle bizimki karşılaştırıldığında, olağanüstü denebilecek kültür politikaları olduğunu görüyoruz. Herkes gibi biz de destek için Kültür Bakanlığı'na başvurduk ama hiç alamadık. Bizde var etmekten daha çok yok etme politikaları mevcut. Başvurduktan sonra, daha açık bir cevap bekliyor insan. Reddedildiğinizi öğrendiğiniz evrakta ise her zaman aynı şey yazıyor "Gerek görülmemiştir." "Gerek/ten kasıt daha net açıklanmalı. Devlet, ahlak, değer ve liyakat sorunlarıyla karşınızda duruyor. Bitiyatro olarak şimdilik yola devam ediyoruz. Biz kendi hislerimiz ve düşüncelerimiz dışında kimsenin tatlı sesi olmayacağız. ✱

DİPNOT*

ÖMER GÖKSEL

PSİKOLOJİMİZ VARMIŞ MI?

Bozulmadık o kalmıştı. Sonunda psikolojimi de bozdum. Uyuyamıyorum. Uzun zamandır. Aslında psikoloji kelimesini ilk duyduğumda, komik gelmişti bana. Yanlış yunluş bir kullanımdı zaten. Kuzenim yeğeni için söylemişti. ‘Psikolojisi varmış mı?’ Evet evet aynen böyle söylemişti. Yeğenine bir tokat vurmuş, kardeşi de ‘Ne vuruyorsun çocuğuma, psikolojisini bozacaksın,’ demiş. Bunun üzerine kuzenim de ‘Allaalla, küçücük çocuğun psikolojisi varmış mı?’ diye sormuş.

E öyle zamanlardan geçtik biz. Hiçbir canlıya bize davranıldığı gibi davranılmaz aslında. Davranılmamalı da. İnsana, hayvana, bitkiye... Eskiden, bir psikolojim olduğunu dahi bilmiyordum. Sonra varlığını da öğrendim, bozulabilen bir şey olduğunu da. Biz ne zaman bir psikolojimizin olduğunu anlamaya başladık? Merak ediyorum. En azından kendim için...

Çocukken, babamın özene bezene, kendi elleriyle yaptığı tavuk kümesinden her gün en az bir civciv eksilirdi. “Lan ne oluyor bu civcivlere?” diye düşünen babam, kümesi incelerken ben de yanına gittim. Kümesin yan tarafında küçücük bir delik. ‘Baba,’ dedim, ‘buradan mı kaçıyor acaba civcivler?’ Babam bir şey demedi, beni kaldırıp yere vurdu. Şaka yapmıyorum, kaldırdı ve yere vurdu. Nedenini merak ediyorsunuz değil mi? Ben de merak ediyorum. Bunca zaman geçti, hatta babama sordum bir kez, olayı bile hatırlamıyor. Anam da bir şey olmamış gibi sofrayı kurdu. Beni de oturttu zorla. Beni şaşırtan asıl şey de o zaman oldu, babam, sanki az önce beni kaldırıp yere vuran o değilmiş gibi, ‘Yesene oğlum, yemeğin soğuyacak.’ dedi.

İlkokul öğretmenimiz bir gün derste Türkçe ödevlerini kontrol ediyordu. Bir arkadaşım ödevini yapmamış, ‘Neden yapmadın?’ diye sordu. ‘Öğretmenim,’ dedi arkadaşım, ‘ben dün akşam matematik çalıştım.’ Tamam anlamında başını salladı öğretmenimiz. ‘Ne çalıştın?’ diye sordu. ‘Çarpmaları’ dedi arkadaşım kısık bir sesle. ‘Öyle mi?’ dedi öğretmenimiz, ‘Kalk o zaman tahtaya.’ Kalktı arkadaşım. Öğretmenimiz 11 yazdı tahtaya, altına da 11 yazdı. ‘Hadi çarp.’ dedi. Arkadaşım epey bir uğraştı, yazdı, sildi, yeniden yazdı, yeniden sildi ama nafiye, çarpamadı. Arkadaşım 11’le 11’i çarpamadı ama öğretmenimiz arkadaşımı çarpıttı. Çarpıtmak az kalır, bildiğin çarpanlarına ayırdı. Tokatla başladı, vurdukça sinirlendi, sinirlendikçe vurdu. Yumruğa geçti ardından, sonra tekmeyle. Nedendir bilinmez, o zamanlar duvara asılı bir T cetveli olurdu sınıfta, işte o günden sonra yeri boş kaldı. Arkadaşımın sırtında kırıldı çünkü o T cetvel. Yine de dövmeye doymadı öğretmenimiz, ‘Bir sopa getirin bana,’ dedi. Gönüllü arkadaşlar çıkıp sopa getirmeye gittiler. Sanki arkadaşlarının dayak yemesinden haz alıyor kalpsizler. Onlar dışarı çıkmak için kapıyı açınca, arkadaşım ‘Yok ya, ben de kaçırım.’ dedi ve açık kapıdan fırlayıp gitti. Buraya kadar her şey anormal ama bundan sonrası akıl almaz. Öğretmenimiz, hiçbir şey olmamış gibi derse devam ederken az önce sırtında T cetveli kırılan arkadaşım ile annesi girdi sınıfa. Anneyi görünce öğretmenimizin rengi hafiften attı. E ne de olsa yabancı köyde, köylüden çekiniyor. ‘Hoca,’ dedi anne, ‘sen bizim oğlanı dövmüşün.’ Ses çıkarmadı öğretmenimiz. ‘Eve geldi, şaşırdım. Dedim bu saatte senin evde işin ne, dedi, öğretmenimiz döğdü,

ben de kaçtım. Doğru he?’ Kısık bir sesle ‘Evet...’ dedi öğretmenimiz. Anne, ileri doğru itti oğlunu, ‘Ellerin dert görmesin hoca, biz adam edemiyoğ, sen döğersen belki olur.’ Çıktı gitti ardından. Korkuyla öğretmenimize baktı arkadaşım. Öğretmenimiz otur işareti yapınca sessizce yerine geçti.

Kuzenim Muharrem öğretmen. İlk görev yerinde bir öğrencisinin derslerle ilgilenmediğini, sınıfta sadece sessizce oturduğunu, teneffüslerdeyse bir köşede yalnız kaldığını görünce ailesini çağırmasını istemiş. Ertesi gün öğrencinin annesi gelmiş telaşla. ‘Hayırdır öğretmen bey, bizim oğlan bir yaramazlık mı yaptı?’ diye sormuş. ‘Yok,’ demiş kuzenim, ‘sizin oğlan biraz sessiz, derslerine de çalışmıyor, ben de evde bir sorun mu yaşıyor diye sormak için çağırdım.’ ‘Yok,’ demiş anne, ‘hiçbir sorunumuz yoktur çok şükür.’ ‘O zaman,’ demiş kuzenim, ‘çocukla hiç ilgilenmiyor musunuz?’ Annenin gözleri açılmış, ‘Vallahi ilgileniyoruz öğretmen bey, ben dövüyorum, babası dövüyor.’ Kuzenim şaşkın şaşkın bakmış ama anne gayet ciddi.

Biz nasıl bir toplum olduk böyle? Yoksa hep mi böyleydik?

**Eskiden,
bir psikolojim
olduğunu dahi
bilmiyordum.
Sonra varlığını da
öğrendim,
bozulabilen
bir şey
olduğunu da.**

Boş zamanlarımda internette çok fazla zaman geçirmeye başladım. Uyku tutmayınca, sabaha kadar netteyim. Geçenlerde, geçenlerde dediğim birkaç sene önce, hatırlarsınız, deprem oldu Kürt illerinin birinde. Tam deprem haberini okudum, arkasından bir sürü şey dönmeye başladı, ‘oh olsun’dan tutun da, ‘size müstehaktır’a kadar. İnsanların depreme sevinmesini aklım almıyor. Sonra, Taksim Gezi Parkı’nda ağaç kestiler, eylemler oldu. Oraya kadar her şey tamam da, insanlar öldü...

“.....”

Biri ölünce susmak lazım. Can bu can. Ama susmadılar. Ölenlere terörist dediler. Artık herkese terörist diyorlar. İnsan için ölene saygı duyarım, hayvan için ölene de, ağaç için ölene de. Can kutsaldır. Öyle öğrendim ben. E insanları öldürüyorlar, hayvanları öldürüyorlar, ağaçları öldürüyorlar. Ağaç için ölenlerin cenazesine katılanları dövüyorlar. Tazyikli su sıkıyorlar. Plastik mermi atıyorlar. Gerçek mermi sıkıyorlar. Sonra bizi yönetenler, işte burada çıldırıyorum, tıpkı babam gibi, tıpkı öğretmenim gibi, tıpkı öğretmenimizin önüne çocuğunu atan arkadaşımın annesi gibi, tıpkı çocuğunu döverek ilgilendiğini sanan anne baba gibi, dayak atılana, yaralanana, ölene değil, dayak atana, yaralayana, öldürene sahip çıkıyorlar.

Psikiyatra da anlattım bütün bunları, bir bir anlattım. Özel bir hastaneydi, on beş dakikaya sığdırmaya çalıştım hepsini. Zamanım dolunca başını salladı, yeşil reçeteye yazdı ilaçlarımı. O da haklı, ne kadar süre tanıdılsa o kadar zaman dinlemek zorunda. Yoksa Allah korusun, üç hasta eksik bakıldı mı hastane batar.

Falanca ilacı yazdı ama “başlangıç için” dedi. Asıl ikinci yazdığı ilacı kullanacakmışım, Filanca. Falancayı uykudan bir saat önce alacakmışım, filancayı günde bir tane. İki ya da üç hafta sonra falancayı kullanmayı bırakacakmışım. Bir ay sonra da kontrole gidecekmişim. En iyisi kontrole gidene kadar kullanmalıymışım falancayı. Psikiyatriden anlamam, başka bir şehirde yaşayan Yunus’u aradım hemen, o da psikiyatr. “Falanca uyumanı sağlar. Filanca biraz ağır bir ilaç ama bir zaman sonra Pollyanna’ya bağlarsın.” dedi.

İyi de ben Pollyanna’ya bağlamak istemiyorum ki. Öyle olsa, bir daha haber okumam, televizyonun yanından dahi geçmem. Sokağa çıkmam dilenci görmemek için. Pazarın önünden geçmem yetmiş yaşında hamal görmemek için. Kızımı okula göndermem toplumsal cinsiyeti daha kreşteyken zihnine sokmasınlar diye. Ben Pollyanna’ya bağlamak istemiyorum. Pollyanna’ya bağlamak istesem, gider iktidar partisine üye olurum. Onlardaki kafayı hiçbir ilaç yapamıyor. Kendimi bildim bileli böyle, iktidarda kim olursa olsun, onları seçenlerin kafası hep güzel oldu. Çok güzel oldu. 🌸

Gelecekte bir gün genç bir kız, yaşadığı evde sevgiliyle birlikte esir alınır. Kızın üvey babası ve üvey amcası kaybolan bir nesnenin peşindedir. Hırsızın İlgin veya Peker, ya da ikisi birden olduğundan emindirler. Sonra, 12 saatlik çay partisi başlar...

OKUYAN USLANMAZ

TÜM
KİTAPÇILARDA!

Yalnızca gerçeklerden bahseden bir roman ancak bu kadar fantastik olabilir.

Açıktaki bırakılmış bir el bombası gibi tehlikeli, ustura gibi keskin. Okuyanın gözlerinde bir flaş gibi çakıyor. Gevşemeye izin yok!

Yüksek zekaların birbiriyle çarpıştığı, şiddetin sürprizlerle kol kola girdiği, küçücük bir odada geçen kocaman bir macera.

Kafası saat gibi çalışan bir kızın gözlerinden; aşk, büyüme, yalnızlık, ihanet ve tiksintiyi görmeye hazır olun.

ÜÇ
GÜNLÜK DÜNYA
EDEBİYATI

okuyan.us.COM.TR

@okyanus

/okyanusyayinevi

/okyanusyayinevi
/ucgunlukdunyaedebiyati
/dizustuedebiyat

@okyanus
@ucgunlukdunyaed
@dizustuedebiyat

HANDE DOĞANDEMİR

Kendimi tek kelime ile tanımlayacak olursam; **Yapamam tuhaf olur.**

Hayat felsefemi en iyi anlatan cümle; **Bir insanı sevmekle başlayacak her şey; saf sevgiden ve hoşgöründen kıymetli bir şey yok.**

Bugüne kadar yaptığım en heyecan verici şey; **İşim; her seferinde kalbim ağzıma geliyor.**

Yaşadığım en talihsiz olay; **Saçımı boyamak. Saç boyasına yüksek derecede alerjim var, bu yüzden boyadığımda çok ciddi bir rahatsızlık geçirmiştım...**

Hayatımın dönüm noktası; **Üniversite son sınıfta Erasmus programıyla Fransa'ya gitmişim. O dönemde, ailemden ilk defa uzun süre ayrı kaldım. Tek başına hiç tanımadığınız bir yerde kalmak o yaşta insana çok şey öğretiyor..**

Oyuncu olmasaydım; **Okuduğum bölüm sosyoloji. O alanda bir şeyler yapmayı çok isterdim ama bu ülkede zor. Tasarımcı olmayı da çok isterdim çünkü bir şeyler yaratmayı çok seviyorum.**

En büyük takıntım; **Her şeyi kafama takmam.**

Asla kayıtsız kalamam; **Haksızlığa. Süper kahraman olmak gibi bir derdim yok ama şahit olduğum bir haksızlığa karşı asla kayıtsız kalamam.**

Beni en çok kızdıran şey; **Saygısızlık. Saygısız insanlara çok ayar oluyorum.**

Hayâlimdeki dünyada; **Kimсенin bir diğerini kendi gibi olmadığı için suçlamadığı bir dünya hayâl ediyorum.**

Bana göre insanlığın en büyük sorunu; **Tek doğrunun kendisi olduğunu düşünmesi ve sevgisizlik. İnsanların nedensizce başkalarına saldırmaması bundan galiba. Dünyayı değiştirmeye oradan başladım; Cahillikle ve nefretle kirlenmiş ruhları temizlemekle başladım.**

Politika bence; **Çok kirli.**

Fikirlerini kendime en yakın bulduğum kişi; **Kuşak farkından dolayı aramızda fikir ayrılıkları olsa da annem.**

Hak ettiği değeri göremediğine inandığım biri varsa o da;

Bu ülkede yaşayan herkes, hepimiz.

Onunla tanışmayı çok isterdim; **Hayal kurmak serbestse Marlon Brando-Marilyn Monroe ikilisiyle tanışmak ne güzel olurdu.**

Aşk benim için; **Enerji.**

Bence bir insana verilebilecek en anlamlı hediye; **Biraz klişe ama bir insana verilebilecek en eşsiz şey karşılıksız sevgidir.**

Şarkılarıyla beni en çok etkileyen müzisyen; **İlk aklıma gelen MFÖ. Son zamanlarda da Birsen Tezer.**

Kendimi en rahat hissettiğim yer; **Evim evim güzel evim.**

Onun yerinde olmak isterdim; **Kendi yerimde olduğum için mutluyum.**

O eşyanın bendeki manevi değeri çok yüksek; **Rahmetli dedemin tespihi.**

Gelecek plânlarımın başında; **Güzel film projeleri içinde olmak, iyi senaryolar okumak ve hayata geçirmek.**

Son olarak söylemek istediklerim; **En başta kendime; çok da takılmamak gerek sanki, iyi insan olalım yeter.**

Genç kuşağın üretken ve nev-i şahsına münhasır senaryo, mizah yazarı ve çiçeği burnunda sinema yönetmeni BURAK AKSAK, aklına gelen her şeyi MET ÜST abüsücüğüne anlattı. Yer yer kakhahalarla kesilen muhabbetten işte nadide parçalar.

BU MEMLEKETİN EN ÇOK SU BÖREĞİNİ SEVİYORUM

Anne tarafım Sivaslı, baba tarafım Erzurumlu... Benim ilk gördüğüm yer Samatya. O zamanlar Samatya'da azınlıkta olduğumuz yıllar... Babamın Yedikule'de oto lastikçiliği yaptığı bir dükkânı vardı. Uzun bir süre o dükkânda çıraklık yaptım. Haliyle hayatımın büyük bir bölümü Yedikule'ye dâhildir benim. Orada tokat yiye yiye öğreniyorsun hayatı.

Bizim ailenin en komiği babamdı. Babama çok gülerdik. Gerçekten çok komik adamdı rahmetli. Sertti, otoriterdi ama birden öyle bir şey yapardı ki, o doğal tavrı herkesi güldürürdü. Laf koymalı tavırları vardı; sakın sakın ama komik. Babam ben 12 yaşındayken öldü, kalpten. 40 yaşındaydı ve ölümü çok ani oldu. Bizde kalp genetik; babamın amcası da kalpten gitmiş.

Lise sona kadar ne olacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Biraz serseri bir çocuktum. Lise sona kadar okul kitabım bile olmadı. Fazla kravat takmazdım, çalışkan bir öğrenci de değildim. Kopyalarla bir şekilde sınıfı geçiyordum. Lise sondayken, kuzenim Selçuk üniversite hazırlıktaydı. Bir keresinde Matematik hocamla konuşmaya geldi. Yazılıya bile girmemişim, Selçuk matematik hocasına dönüp, "Hocam Burak'ın durumu iyi, üniversiteye de hazırlanıyor, o nedenle okula çok zaman ayıramıyor. Ben çalıştırıyorum onu," dedi. Tabii kendisi uçak mühendisi olduğu için insanlara karşı güven veriyordu. Selçuk'un hocama söyledikleri sayesinde kadıncağız beni matematikten geçirdi. Yoksa hayatta sınıfı geçemezdim.

Mizahla, ortaokulda okuduğum dergiler sayesinde tanıştım. O dönem en sevdiğim dergi Lemanyak'tı. Çünkü en aykırı duran dergi oydu. Sonra zaten Lombak falan çıktı. Haftalık dergileri takip etmeye de özen gösteriyordum; Leman, Pişmiş Kelle gibi.

Üslubumu en net olarak etkileyen kişi Ferhan Şensoy'dur. Sınıfta en arka sırada oturan öğrenci bendim. Masaya uzanıp Ferhan Şensoy'un "Kalemimin Sapını Gülle Donattım" kitabını okurdum. Biyografik bir kitaptır ama Ferhan Abi kendini anlatırken öyle laflar etmiş ki, okudukça hayran kalıyordum. "Ben de kendimi böyle anlatabilmeliyim," diyordum. Bunu başarmanın yoluysa okumaktan geçiyordu. Gerekli gereksiz ne varsa okumaya başladım. Bakırköy Tren İstasyonu'nda ikinci el kitapların satıldığı barakalar vardı. O kitapçılar benim kurtuluşum oldu. 3-5 liraya kitaplar bulup alıyordum.

Kitaplara dalınca mahalleden de ister istemez kopmaya başladım. O ortamlar artık tatlı gelmemeye başlayınca o boşluğu kitaplarla doldurdum. Hangi yayınevinin çevirileri kötü çok iyi bilirim çünkü hep en kötü çevirileri okudum. Kötü çeviriler ucuzdu ve benim param yoktu.

Hisli ve içine kapanık bir çocuktum. Aşk meşk durumlarında hep "ağzına sığılan adam" oldum.

İçine kapanık, dışarı bir türlü açılmayan, kendi kendine hallenen ve kendi kafasında klipler çeken adamdım ben. "Duygusal başarısızlığı olan kızların kendini tatmin ettiği adam" diyebilirim kendim için o dönem.

Hayatımı en çok etkileyen kişiye hiç kuşkusuz kuzenim Selçuk Aydemir'dir. Selçuk hep bir "Abi" gibi davrandı bana. Bizimkilerin de umuduydu. **"Selçuk ilgilen, şu çocuğa bir yön versin"**

diye düşünüyorlardı. Selçuk'la çok şey yaptık; kısa filmler çektik, beraber bir şeyler yazdık, beraber çok eğlendik. Öyle olunca da hayatı beraber öğrendik biz. Hayatımdaki birçok şey Selçuk'un sayesinde olmuştur. Selçuk'la 2006-2007 yılları arasında "Ayrılık" diye bir kısa film çektik. Film festivalere, yarışmalara gönderiyorduk. Plato Film o dönem bir kısa film yarışması düzenlemişti, biz de filmimizi gönderdik ve birinci seçildi. Ödül olarak da bir film çekilecekti. Film Plato finanse edecek, okulda da eğitim verilecekti. Selçuk o dönem askere gitti, ben de eğitim kısmına yöneldim.

Film eğitimde bana gösterilen derslerin çoğunu Selçuk'la kendi kendimize, deneye yanıla öğrenmiştik zaten. Serkan Turan'a dedim ki, "Derslere filan giriyorum ama sinopsis falan konuşuluyor, sıkılıyorum." O zamanlar Ayla Algan da orada oyunculuk eğitimi veriyordu. Bana "Girmek ister misin derslerine" diye sorunca atladım tabii hemen. Oradan da Ayla Hoca ile Ekol Drama adında başka bir yere başladık. Ayla Hoca kamera önü oyunculuğu dersi veriyor, ben de onunla beraber eğitim veriyordum. Bir şeyler çekip izliyorduk birlikte... Üç buçuk yılım da böyle geçti... Sonrasında

Hayata dair en büyük hayal kırıklığımı, pamuk şekerin pamuktan yapılmadığını öğrendiğim an yaşadım.

da Plato Film’de “Kurbanlık” adında bir film çekti. Kamera arkasındaki herkes öğrenci, kamera önündekilerse profesyonel oyuncular. Murat Cemcir, Berat Yenilmez, Murat Serezli, Ayla Algan, Selahattin Taşdoğan gibi isimlerden oluşan bir ekip kurduk fakat Sinan Çetin o film için hiçbir şey yapmadı, elinde tuttu tuttu, biz de en sonunda hikayeyi TRT’ye götürüp dört bölümlük bir dizi yaptık.

Samatya’da çöp ev gibi bir yerde yaşıyordum, çaresiz bir durumdaydım. “Ne yapsam, nasıl yapsam da buradan kurtulsam?” diye düşünüyordum. Karşımda beyaz bir plastik sandalye, bir de vileda sopası duruyordu. Yahu dedim, “Şöyle aksakallı bir dede olsa, elinde değneğiyle gelip bana,

“Şunu yap ve kurtul, rahat edeceksin’ dese...” Kendi kendime dedim ki, “Böyle bir adam gerçekte gelse ve bana şöylese bunları, o da beceriksizin önde gideni olur ve beraber takılırız, yol göstereceğine iyice sıcıp batırır.” Böyle böyle Leyla ile Mecnun ortaya çıktı. Yani aslında hikâyenin ilk çıkış noktası çaresizliğim ve ak sakallı dededir.

Leyla ve Mecnun’u yazarken aklımda “Bu senaryodan bir film olur” düşüncesi vardı. Senaryoyu yazmaya da o düşünceyle başladım. Bir de Leyla ile Mecnun dışında daha ağır, bağımsız bir film yazmıştım. Filmi çekmek için para bulmam lazımdı, yatırım yapacak tanidik yapımcı da yoktu. “Bir dizi yazayım” dedim, hiç değilse biraz para kazanır, kazandığım parayla da film çekerim gibi bir düşüncem vardı. Leyla ile Mecnun TRT’den önce başka bir kanala gitti. O kanaldan bana bir mail geldi. Mailde “Buradaki karakterler inandırıcı değil, aşk hikayesi inandırıcı değil; bu zaten Türkiye’ de yapılacak bir iş de değil” yazıyordu. “N’apalım? Hikâyeyi değiştirelim mi?” dediler. Ben de, “Hiçbir şey yapmayalım,” dedim. Senaryo döndü dolaştı, bir şekilde TRT’ye gitti. Diziyi ben çekmek istiyordum ama hem yazıp hem de çekmem mümkün değildi. Senaryomu TRT’ye gönderdikten sonra bir gün Onur Ünlü aradı. TRT senaryoyu Onur Abi’ye göndermiş. Bence yaşananlar tesadüf değildi, çünkü o dönem TRT’de Bülent Ata vardı. Bence Leyla ile Mecnun tamamen Bülent Ata’nın öngörüsüyle oldu. Beni Onur Abi ile buluşturan da oydu. Onur Abi ile görüştüğümde, “En uygun kişi Onur Ünlü” dedim.

Diziye başlarken, “Hiç değilse 13 bölümde kendi ufak kitlesini yaratır,

13. bölümden sonra yayından kalksa bile bir gençlik var; “En azından onlarla aynı kafadayız, onlar bizi anlıyor” diyebiliriz gözüyle bakıyorduk. İlk sezon 20 bölüm yaptık, devamı da geldi. Reytinglerde de ilk 10’e girdiğimizi görünce, “Neyi yanlış yaptık?” diye soruyorduk. Doğrusu garipsemiştik bu durumu.

Woody Allen filmleri benim için önemli ve özeldir, istisnasız bütün filmlerini severim. Ama çocukluğumun asıl kahramanları Deve Kuşu Kabare’dır. Deliler’in video kasetini eskittiğimi bilirim. Zeki-Metin, Nejat Uygur... O dönemde onlardan çok etkilendim. En iyi Türk filmim ise Şekerpare! Bana çok tadında ve güzel gelir. Son dönem Osmanlı’yı anlatır ama sokağa aittir o film. Arzu Film ekolü demek benim için Şekerpare demektir zaten.

Mantığı olan saçmanın komiğini, yani absürdü bilerek yapmadım ama sanırım benim mizacımdır bu. “Bana Masal Anlatma” filmimde de bundan kaçınmadım. “Leyla ile Mecnun’a benzeyecek, şu olacak bu olacak” gibi çekincelerim olmadı. Biraz ayakları yere bassın istedim ama çıkan durum yine absürd bir şey oldu. Filme baktığım zaman “Evet masaldan bir kız gelebilir, ne var ki bunda?” diyebiliyorum.

Sansür elbette iyi değil ama mizahçıyı kamçılayan bir şey. Sansüre uğrayan şeyler yerine başka bir şey buluyorsun ve hikaye yaratıyorsun. Leyla ile Mecnun’da normalde içme sahnesi var, kullanamıyorduk. Aynı dönemde de Başbakan “üzüm yesinler” açıklaması yapmıştı. Biz de içme sahnelerinde şarap yerine üzüm koyduk, tekilanın yerine de erik koyduk. Sigarayı sakız yaptık, küfürler değişti çöp poşeti oldu, damacana oldu.

Bu ülkede VIP cami var mesela. Ben filmde Sırat Köprüsü’ne VIP giriş ve normal giriş koydum. Yaşadıklarımıza bakınca yazdıklarımın absürd olmadığını fark ediyorum. Sırat Köprüsü’ne VIP giriş gayet normal kalıyor VIP caminin yanında.

İleride mutlaka bağımsız bir film çekeceğim. Bir yapımcıyla çalışmak, film çekerken seni çok rahatlatıyor. Sette özellikle. Sabah evden alıyorlar, program hazır oluyor. Çekiyoruz ve bitiyor. Bir sürü şey benim yerime düşünülmüş oluyor. Ama ne olursa olsun gişe filmi oluyor. Söylemek istediklerini daha yumuşak ifade etmek zorunda kalıyorsun. Bu sebeple bağımsız sinema beni daha çok ilgilendiriyor. Duymak istediğim şeyi bağımsız bir alanda daha rahat yapabileceğimi düşünüyorum. Tabii bunu şartlar gösterecek. Kimseden para almadan, kendi paramla yapacağım bir film olacak...

Bu memleketin en çok su böreğini seviyorum. Kıymalı su böreği... Yemek bu ülkenin bel kemiğidir. Bir yere gittiğinde herkes birbirine mekan söyler. Türkiye’deki linç edilen herkesle sokakta her şeyi konuşabilirsin. Herkes çok sıcak aslında, herkesle iletişim kurabilirsin bu ülkede. Linç kültürüne iktidarın dili de sebep oluyor, sosyal medya da, muhalefetin dili de... Bu bir iletişimsizlik biçimi. Birbirini linç eden insanlarla adam akıllı neyi eleştirebilirsin ki?

Hayata dair en büyük hayal kırıklığı, pamuk şekerin pamuktan yapılmadığını öğrendiğim an yaşadım. Futbola aram iyi değil ama babadan kalma Beşiktaşlıyım. Çok fanatik değilim ama iyi ki de Beşiktaşlıyım. Atları çok severim çünkü hüzünlü hayvanlardır. Bizler de jockeynin kırbacına küfür eden atlar gibiyiz. 🌸

Neden?

FATİH ARTMAN

NEDEN ANKARA

Ben hayatımdaki her şeyi Ankara’da yaşadım. İlk kez Ankara’da âşık oldum, ilk kez Ankara’da kavga ettim, ilk kez Ankara’da ölümün acısını tattım. İlk kez Ankara’da şans yüzüme güldü, ilk kez Ankara’da tiyatroya gittim, ilk kez Ankara’da sevgilimden ayrıldım.

Ankara’nın ilkim ve sonum olmasını istiyorum...

Beş Kardeş’in çekimleri için bir süredir İstanbul’dayım ve henüz ev bulamadım. Bu yüzden sürekli Ankara’ya gidip geliyorum. Ama bu gidişlerimde, her şeyden öte ailemin Ankara’da yaşamasının da çok büyük etkisi var. Ailem dışında da Ankara’da çok güzel bir çevrem var. Sonuçta doğup büyüdüğü yer insanın. Çocukluğumun geçtiği sokaklarda olmak bana huzur veriyor. Bu yüzden de Ankara’ya gitmeden duramıyorum...

Ankara çocukluğumda nasılsa hâlen aynı. Çocukluğumdaki çevrem aynı, çocukluğumun geçtiği ev aynı, mahallem, insanlar, neredeyse hiçbir şey değişmedi Ankara’da; babam hariç. Babamı yıllar önce kaybettim. Birlikte yürüdüğümüz uzun merdivenleri hiç unutamam. Babama dair ilk hatırladığım şeylerden biridir o merdivenler; sürekli olmasa bile en az otuz kez birlikte yürümüşüzdür...

Her şeyin ötesinde samimi bir şehirdir Ankara ve bana İstanbul’a nazaran bir hayli küçük gelir. İstanbul’da tutunamamaktan hiç korkmadım, İstanbul’a da alılabileceğimin bir şekilde yaşayabileceğimin farkındayım. Ama İstanbul’un kalabalığının ve hayatın kendine göre akışının Ankara’yla uzaktan yakından alakası olmadığını söyleyebilirim. Yirmi altı yıldır Ankara’yla birlikte yaşayan bir insan olarak kurduğum bütün hayaller, yaşadığım bütün acılar bir şekilde Ankara’ya çıkıyor ve ister istemez kendime hükmedemediğim anlar oluyor. O anlar geldiğinde de kendimi tutamayıp apar topar Ankara’ya gidiyorum.

Ankara’da çok basit bir hayatım var. Benim için çok değerli olan, Behzat Ç.’nin de çekildiği bir mahalle vardır: Gazi Mahallesi. Ailem yaklaşık elli yıldır Gazi Mahallesi’nde yaşıyor.

Ankara denildiğinde de ilk olarak

Gazi Mahallesi aklıma geliyor. Ben ailesini çok seven, evcimen bir adamımdır. Benim için annem, anneannem ve yeğenim herkesten önce gelir. Bir de arkadaşlarım. Gerçekten başka da bir şey yok.

Behzat Ç. başlamadan önce Ankara’da okuluma devam ediyordum. Erdal Beşikçioğlu’nun BiŞahne adlı bir yeri vardır. O dönem orada Mojo adında bir oyun oynuyorlardı. Oyunda benim konservatuvardan bir arkadaşım da oynuyordu. O arkadaşım la dışıye gidecektik. Dışıye gitmeden evvel de, arkadaşımı çağırdığı için Erdal abinin yanına uğradık.

Erdal abiyle buluştuğumuzda Serdar Hoca beni gördü. Bir şekilde dışıye gittik o arkadaşım la ama Serdar Hoca beni geri çağırdı ve tanışmak istediğini söyledi. Behzat Ç.’de rol almam da o görüşmeden sonra oldu. Hayatıma dair çok büyük ve anlamlı bir tesadüftü gerçekten.

Pavyonlar ve Aspava Behzat Ç. döneminde çok fazla çekim yaptığımız yerlerdi. O mekânların kültürüne olan aşinalığımız bir tarafa, oradaki insanların birçoğuyla arkadaş olduk. Ayıp olmasın diye geçenlerde Aspava’ya gittim. Pavyona ise Behzat Ç. bittikten sonra hiç gitmedim. En yakın zamanda pavyona da gidip, en azından bir çaylarını içmem lazım. Normal hayatımda ise, arkadaşlarımdan mekânlarına gitmeyi tercih ediyorum.

Ya İstanbul’da da kendime küçük bir dünya kuracağım ya da ömrüm boyunca Ankara’ya gitmeye devam edeceğim. Gelecekte Ankara’da tiyatro yapmak istiyorum. İstanbul’daki tiyatroları gördüğüm zaman sanatın ruhuna çok uygun mekânlar olduğunu görüyorum. İstanbul’da tiyatro anlamında çok fazla seçenek ve istediğiniz her şeyi yapabileceğiniz bir ortam var. Ankara ise Devlet Tiyatroları’nın daha ağırlıkta olduğu bir yer ve İstanbul’a nazaran çok az özel tiyatro barındırıyor. Küçük bir tiyatro salonu açıp, az sayıda insana tiyatro yapmayı çok isterim Ankara’da. Tabii bunlar geleceğe dönük hayaller. 🌸

Hazırlayan: Nurhak Kaya

şehrin en korkunç yerleri - 7

Evvelden İstanbul'da cerrah dükkânları vardı. "Tanzimata kadar cerrahlarda kasap, manav, bakkal vesaire gibi bir esnaf zümresi olarak kabul edilmişti ve bütün esnaf gibi gedik usulüne bağlanmıştı. ... Gedikli dükkânlarda çalışan cerrahların diğer esnaflardan farkı, Hekimbaşı ve Cerrahbaşı huzurunda imtihan olarak mesleklerinde ehil olduklarına dair bir ruhsatname almaları idi. ... Bir cerrah gedigine sahip olmak için müslim ve gayri müslim tefrik edilmediği gibi Osmanlı tebaasından olmak da şart değildi." (Reşat Ekrem Koçu / İstanbul Ansiklopedisi)

Lakin sünneti sadece müslüman cerrahlar yapabiliirdi. Enderun'da yetişen ve sarayda bu işin ilmini öğrenen Cerrah Mehmet paşa Üçüncü Muradın büyük oğlu şehzade Mehmed'i sünnet etmişti. Şehzade, 3. Mehmed unvanıyla padişah olunca da 1595'te kendisini sünnet etmiş olan Mehmet Paşa'yı sadrazam tayin etti. Lakin paşa çok yaşlı olduğundan dolayı pek bir şey yapamadı ve 4 ay sonra azledildi. Vezirliği sırasında 1593'te bir büyük cami, çift hamam, bir mektep ve bir de medrese yaptırmıştı ve bu sebepten ötürü de yaptırdığı yer 400 seneden beri Cerrahpaşa semti olarak anılır.

İtibarlı bir semt olan Cerrahpaşa, bu saygınlığına rağmen bir dönem "Cerrahpaşa Hamamı Cinayeti" ile anıldı. "... işlenmiş bir cinayettir ki dellak yamağı şabı emred bir oğlan bir Özbek dervişini gece halvetde nalın ile başını parçalamak suretiyle öldürmüştü ki yalnız o semtte değil bütün İstanbul'da uzunca bir zaman dedikodusu olmuş kanlı bir vak'adır." (Reşat Ekrem Koçu / İstanbul Ansiklopedisi)

Bu vakanın illere dolanmasının nedeni bir türlü asıl cinayet sebebinin ortaya çıkmamasıydı. Gün geçtikçe yeni bilgiler, söylenceler insanların ağızında şehri dolaşıyordu.

İlk gelen bilgi şu yöneydi:

"Hamama geç vakit gelen derviş, diyar garibi olup yatacak yeri olmadığını söylediğinde, hamam uşakları dervişliğinden ötürü gece misafir etmişler; içeri yıkanmaya girdiğinde de cemel aşkıdır diye talebi üzerine hizmete o genç uşağı göndermişler. Fakat oğlan elleri ve çıplak vücudu kan içinde çıkıp da "Geberttim alçak herifi" diye, namus yolunda adam öldürdüğünü söyleyince, semti gece yarısı ayağa kaldırmamak için vak'a karakola ertesi sabah gün ağardıktan hemen sonra verilmiş o gün hamam halka açılmamıştı."

Ertesi sabah vaka duyulup ahali hamam kapısı önüne dikilince, elleri bağlı götürülen on altı on yedi yaşlarında veçhen dilber genç irisi katile acıyıp, maktule de lanetler yağdırmıştı. Katile yanında aksakallı hemşerisi olan natır eşlik ediyordu.

Ertesi gün vakanın rengini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkmıştı: "Bir Özbek şehzadesi olup memleketinde han olan amcasının suikastından korkarak seyyah derviş kıyafetinde memleketinden firar ettiği, İstanbul'a geldiğinde İstanbul camilerine hayran olduğu ve her gecesini ibadetle geçirmeye ahd ettiği, belinde de altın ve mücevherle dolu bir kemer bulunduğu söylendi. O gece Cerrahpaşa Camiinde kalmaya niyet etmiş, boy abdesti almak iktiza etmiş, hamama girdiğinde soyunur iken hamam uşakları adamın belindeki kemeri görmüşler; katil oğlanla beraber dört dellak bir natır derviş katledip kemeri almaya karar vermişler."

Bu durumu ortaya çıkaran Rumeli muhacirlerinden Arabacı Hüsmen ağa'nın şahitliği olmuş. Zira derviş soyunur iken kendisi de karşı peykte yıkanmış, çıkmış giyinirken maktul'ün belindeki meşin kemeri görmüş ve cinayet haberi kulağına gelince de karakola ilk koşanlardan biri o olmuş. Maktulün esvap ve çamaşırları karakola getirildiğinde dervişin belindeki kemeri görmemiş ve "Adam soyunur iken gözümle gördüm, belinde meşin bir kemer vardı, aceb nerede?" diye sorunca zaptiye neferleri katil oğlana ve yanındaki aksakallı natırı sıkıştırmaya başlamışlar.

Soruşturma ilerleyince cinayetin hamam uşakları tarafından kemere tamah edilerek işlendiği meydana çıktı. Katilin de o şamı

emred oğlan olmayıp aslında birkaç kişi kesip yıllarca dağda gezmiş bir şaki olan diğer dellak tarafından işlendiği, genç oğlanın da hem yaşının küçüklüğü, hem de namus müdaafası maddesiyle ufak bir cezayla kurtulacağı düşüncesiyle de suçu üzerine aldığı anlaşıldı.

Dellak yamağı ve ak sakallı natırın itiraflarıyla asıl katili ve diğer iki uşağın tevki için hamama gidildiğinde Davut çavuş olarak bilinen katilin 100 altın ile kaçtığı, diğer iki uşağın da kaçarken yakalandığı kayıtlara geçti. (Kemerden 200 altın ile ikisi kırmızı, ikisi yeşil kocaman elmaslar çıkmıştı.)

Katil Davut gıyaben idama, Dilaver adında olan yamak oğlan vicahen idama (yaşının küçüklüğünden dolayı bu ceza 15 sene pranga bentliğine çevrildi) diğer iki hamam uşağı da on beşer sene ağır hapse mahkûm oldu. Bu vakanın resmi kayıtları burada neticeleniyor.

Lakin o gece, hamamın yatsı namazından yani vaktinden önce kapanması birkaç kişinin nazarını çekerken, içeriye girip gusül almak isteyen semt esnafından Demirci Hüseyin kapıyı ısrarla vurunca, bembeyaz suratla kapıyı aralayan hamam uşağının arkasında ayaklarından tutulup sürüklenen 6-7 yaşında bir oğlan çocuğu gördüğünü söylemesi, dervişin yanında bir çocuğun da olduğuna işaret ediyordu. Ama o çocuğun ne ölüsü ne de dirisi ortalıkta yoktu. O yüzden üzerinde durulmadı.

Geri kalanı Osmanlının ilk hafiyesi diyeceğimiz Nasrullah Çelebi'nin notlarından okuyalım. "Demirci Hüseyinin iddiası üzerine imama, müezzinine sordum, "Bu derviş siz görünü mü?" diye. Akşam namazını kıldığını söylediler. Peki yanında var mıydı bir oğlan çocuğu diye sorunca yanında görmedik ama sadırvanda oturan o yaşlarda şimdide kadar görmediğimiz bir oğlan çocuğu nazarımızı çekmişti dediler.

Maktulün suretinin iyice görmek için gasil haneye gittiğimde onun dün gece Topkapı'daki kimsesizler mezarlığına defnedildiğini söylediler. Üşenmeyip gittim. Sordum dün gece buraya gömülen meftayı biliyor musunuz? Eminönü'nde eceliyle ölen bir dilenci geldi, o dur. Başka defnedilen olmadı mı? Olmadı.

İş giderek içinden çıkılmaz hale geliyordu. Garib'in defnedildiği söylenen gecenin sabahında Samatya'da Ermeni balıkçı Varbet'in ortadan kaybolduğu haberi geldi. Oraya gittiğimde Varbet'in gece iskorpit için denize açıldığında dolunay ışığı sayesinde Yenikapı açıklarında bir sandaldan bir adamın taşlara bağlanmış şekilde denize bırakıldığını gördüğünü söylemişti vardı kayıkhanede... Karakola gidemeden de kaybolmuştu.

Gündüz ve gece Yenikapı açıklarını gözetlemeye başladım. Üçüncü gece bir kadirga gelip denize taş boşalttı. Dördüncü gece de aynı oldu.

Ortada bir cinayet, kaybolan bir çocuk, gömüldüğü söylenen ama gömülmeyen bir ceset, gördüğü yüzünden kaybolan bir

balıkçı, denize atılan bir adam ve üzerine iki kanyon dolusu taş döktüren bir saray vardı. Zira kadirgalar saray emri dışında demir bile almazlardı."

Bu işin çok derinlere gittiğini anlayan Nasrullah çelebi, bu mevzuyu burada kesiyor: "Bu cinayet bir namus veya soygun işi değildi" diyerek. Ama yine de bu işin sırrını öğrenmek için son bir hamle yapıyor ve bir hoca eşliğinde ölen kişinin ruhunu çağırıyor. Özbek şahının şehzadeyi öldürmek için peşine adam taktığını, memleketi içinde yapamadığı suikastı burada gerçekleştirdiğini ve saray'ın da bu suikasta göz yumduğunu, örtbas ettiğini düşünüyordu... Ama netice daha da vahimdi.

Araya şöyle bir bilgi girelim: Kemankes Arif Efendi tarihinin "Saray Gelenekleri" kısmında yazdığı bir maddeye gelirsek: "Sultanların Yenikapı açıklarından geçerken denize bir taş bırakmaları adettendir" der. Ama bu âdetin nedeni ve geçmiş yoktur diye de belirtir:

Kaldığımız yere geri dönelim: Osmanlının en aykırı tarihçisi ve söylenti yayıcısı Ömer Ağa mahlasıyla bilinen Takiyeddin Paşa, Nasrullah Çelebi'nin notlarından çıkarak, o cinayete kurban gidenin, Cem sultan'ın II. Beyazıt tarafından boğdurulması emredilen, ama sonradan zehirlenerek öldüğü haberi gelen oğlu Oğuz'un torunu Halil olduğunu söyler: "Tahtta iktidarda gözü olmayan bir derviş olarak ata toprağını görmek için girdiği şehirde; dünyadan vazgeçmiş bir kişi olan bu zat-, dünyadan vazgeçmemiş kişileri o kadar korkutmuştu ki, öldürüldükten sonra bile karada mezarı olmasın diye denize atılmış, sonra deniz onu kıyıya atar diye de ürküp üzerine iki gemi taş döktürmüştü."

Yanındaki ufak çocuğunun da mahdumu Ali olduğunu, onun da boğulduktan sonra hamamın kazanında yakıldığını söyler.

Arabligi: Üçüncü Mehmed tahta çıktığı gece (1595) 19 erkek kardeşini -bazı tarihçilere göre de 20 kız kardeşini - ve babasının hamile karılarını boğdurmuştur. Hatta kendi oğlu olan 16 yaşındaki Mahmut'u da annesinin etkisinde kalarak öldürttü. Babası Üçüncü Murad'da Osmanlı mülkünü devralır almaz fetva ile ilk iş olarak 5 kardeşini boğdurtmuştu.

Devam edelim: "Bu vaka, muktedirlerin iktidarı kaybetme korkusu olarak ruhlarına kazındı. Öyle ki zavallı dervişin yok olan cesedi üzerine kayıklarıyla oradan geçerken şeytan taşlar misali ceplerindeki taşı bırakıyorlardı." (Ömer Ağa - Nizam-ı Ceberrut)

Bir iktidar diğerinin ganimetleri kadar korkularını da alır. Geçmiş korkusu şimdinin karabasanı olur. Aradan yüz yıllar geçti. Üzerine iki kadirga taş dökülen yere sonrasında yüzlerce gemi tonlarca taş taşıdı ve döktü.

Şu anda o merhumun atıldığı yerde artık deniz bulunmuyor. 40 59' 58.31" K 28 57' 03.98" D

Koordinatlarında olan yer, üzerine tonlarca taşın toprağın molozun döküldüğü dev bir mezar haline geldi. Ve üzerine binlerce insan çıkıp zemini iyice sağlamlaştırsın diye de miting alanı ilan edildi.

Bir tarihe öykünürken, o günleri geri getireceğini savunurken sadece şanlı olanlarını alabileceğini düşünen veya tarihin sadece şanlı olduğu varsayımı üzerine kendini var eden cühelalara şu söylenebilir: Tarih istediğin kısmını alabileceğin kasapta satılan bir koyun değildir. Bir bütündür. Bu bütün de kirli, çirkin ve karanlıktır. Cesaretiniz varsa buyurun. ✨

Tarih istediğin kısmını alabileceğin kasapta satılan bir koyun değildir. Bir bütündür. Bu bütün de kirli, çirkin ve karanlıktır. Cesaretiniz varsa buyurun.

Cerrah Paşa Hamamı enkazı 1941'de. (Resim: Nezi) (İstanbul Ansiklopedisi)

SİNEM SAL

MERHABA TEKSASLILAR

Ben bu yazıyı yazarken, siz çok uzaklarda Okay Temiz'in Denizaltı Rüzgârları'nı dinlersiniz umarım. Ricamdır. Kırmayın.

Hayatı boyunca olup biten her şey için kendisini suçlayanlara sesleniyorum. Biz Teksaslılarla... İçindeki katili görmeyen mason hayalperestlere... Şimdi bunlar tehlikelidir. Bunlara dikkat edeceğiniz. Psikolojinizi bozmayacağınız. Psikoloji pahalı çünkü. Peki neden? Yani neden dikkat edeceğiniz? Çünkü kendilerini suçlayanlar, bencildir. Yani, kendini suçlayanlar, ata kızmazlar. Yanlış ata oynadım diye kendilerine kızarlar. Böylece yarışa yeniden katılmaya ikna ederler kendilerini. Peki neden? Sakin ol Teksaslı, anlatacağım.

İnsanlar ikiye ayrılır. Ben ve geriye kalanlar. Eğer geriye kalanlardan biri suçluysa, geriye kalanların tamamı suç potansiyeli taşır. Bir daha oraya güvenemem. Adım atamam. Ödüm kopar ve ödüm çok haklıdır. Ama kendimi suçlarsam, bunu aramızda halledebiliriz. Çok büyük sorun olmaz. İnsan, canım Teksaslılar, kendisini suçlarsa, kendisini erdemli sanır. Ama Joachim Zelter abimizin "Hakikat güzeldir" diye başlayan kitabının adı gibi bu "Yalanın Erdemi"dir. Niye mi? Çünkü hayata devam etmemiz için, hayata güvenmeliyiz. Ağlayan gülme efekti.

İnsanlar ikiye ayrılır. Ben ve geriye kalanlar. Eğer geriye kalanlardan biri suçluysa, geriye kalanların tamamı suç potansiyeli taşır.

Allah'ın Teksaslıları,
Şiddet diye bir şey var. Tutkuyla benziyor. Ama ben şiddetten gireceğim. Çünkü o da benden çıkmıyor. Peki neden? Çünkü Türkiye'de yaşıyorum. Çünkü devlet, ben uyurken matkapla duvar deliyor. Ringe atılmışım. Yumruk atmayı bırak, yumruk yemeyi bile bilmiyorum. Nasıl yumruk yeneceğine dair en ufak bir fikrim olmadığı için çenem kırılıyor.

Susuyorum. Fakat şöyle bir planım var. Kendimizi infilak edelim. Bam diye ipini çekelim kendimizin. Ciddiyim.

Bana göre Allah, onlara göre tanrı, şuna göre enerji, buna göre kozmik bilinç... Bizim yıkımımızı kurguluyor. Bu doğru. Fakat yenisinden inşa etmemiz için. Bence bu da doğru. Yani şiddet çok yakın. Diğer şeyleri bilmem ama şiddet kesinlikle içimizde.

Kuzum Teksaslılar,
Bütün füzelerin dolu kalktığı, başka ülkelerdeki bütün çalışma izinlerinin kapıldığı bir dünyada, Kadıköy'de çay içmeyi çok seviyorum. O yüzden, adaletsizliğe karşı susmaya niyetim yok. Acil durumlar için cebimde duruyor. Hayalperestlere kaba olanı gördüğümde, tabancama davranıyorum hemen. Allah'a filan havale etmiyorum. Garantisiz yok. Oldboy'u yazan adam, bu çağda benle yaşadıkça diyor, bu intikam bitmez. Basıyorum bammam, şiir. Basıyorum baaamm, hikâye. Basıyorum bammam, şarkı, resim...

Bu yazıda anmak istemezdim ama bir pop şarkısında da dediği gibi "Kurşun adres sormaz ki..." Fakat kuşum Teksaslılar, bence sanat sorar. Sonra da gider, beynini, kalbini dağıtır. Hiç olmadı... Öteki tarafta ezilenlere çiçek açtırır.

Tabancanı doldur. Zıyan etme. Karşına düşman gelirse Teksaslı, yapacağını biliyorsun. Elini cebine götür, nişan al ve ona bir şey anlat, canı çok sıkılıyor. Üstelik, kuşları bile sevmez onlar. Sonra, vur istersen. 🌸

Yeryüzünde düşler kurmaya devam ediyoruz...

Tatavla'da Bir Delirme Vakası

Bade Osma Erbayav

öykü, 126 sayfa

"Tatavla'da Bir Delirme Vakası" Bade Osma Erbayav'ın ilk öykü kitabı. Bir ilk kitaba göre oldukça yoğun, keskin, büyümlü ve güçlü öyküler var bu kitapta... Öykü okuru boşuna beklemiş olmayacak. Edebiyat lezzetini özleyenler için çok özel bir kitap...

"Doru atlar öldüğünde, viran ahırlar birer birer çöktüğünde, derin kuyular sebepsiz kurduğunda, laternalar ansızın sustuğunda, bahara sevdalı insanları kentten sürdüklerinde ve Tatavla bir daha barışmamak üzere hayata küstüğünde Zaman Apartmanı'nın uzleti başlamış olmalı."

Yitik Ülke Yayınları

facebook.com/yitikulkekitap • twitter.com/yitikulkeyayin • www.yitikulke.com

genel dağıtım

ÇALIŞAN KAZANIR ELMASI KIZARIR

Buluşmak birbirini bulmaya, sevmek karşılıklı sevmeye denk düşüyorsa; çalışmak da birbirinden çalmak manasına geliyor sanki. Patron işçiden alıyor, çalışan kendi ömründen. Emek en yüce değerdir ile çalışmak özgürleştirir arasında bir yerlerde kan ter içindeyiz. Özgürleşmiş yahut kutsal bir görüntümüz de var eminim (profiliden); ama bir kafes içinde çark çeviren hamster gibi de sevimliyiz. Beyaz yakalı öğretmen kardeşlerimin yüksek müsaadesiyle mottolarını ödünç alacağım. Zira artık hepimizin alınımızda bilgilerden bir çelenk, nur'a doğru can atan Türk genciyiz. Çalışmak demek nur'a doğru can atmak demek. Çalışıyoruz çünkü varız. Çalışıyoruz çünkü memleket, çünkü vicdan, çünkü cüzdan, çünkü mecburiyet, çünkü kendine saygı, çünkü kariyer, çünkü terfi, çünkü bugün, çünkü yarın. Çalışıyoruz çünkü iş bitmiyor. Asla bitmiyor. Kat'a azalmıyor.

Sistemin yeni icatlarından en afili olanı bu. Hiç bitmeyen iş. Askeri kışlalarda "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır" yazıyor. Bu daha da üst mertebesi. Görevini en iyi yapıyorsun, yeni görevler bulup onları da en iyi yapıyorsun. En iyi yapmayanların arkasını da toparlıyorsun. İş tanımlarına sığmıyor, hedefleri parçalayıp geçiyorsun. Dünyadaki cennete ulaşan sonsuz merdivendesin. Her adımda bir saadet basamağı. Açılan yeni kapılar. Yapılacak yepyeni işler. Pırıl pırıl dosyalar. Evraklar. Sunumlar. Projeler. Tasarımlar. Metinler, hesaplar, çizimler. Sürprizler geçidi. Mucizeler âlemi. Lunapark mı desem, sirk mi yoksa piknik mi? Bu eğlence karşılığında bir de maaş vereceğiz. Rüya falan görmüyorsunuz, sizi de kandırmıyorum. Şirketimize hoş geldiniz.

Ödeme biçimi götürü usulüymüş eskiden, iki yüz yıl önce. Sonra saatlik ücrete oradan aylık maaşa evrildi. Sanayi devriminin başlangıcındaki sözleşmede, İngiltere'deki atalarımız ürettiği ürünü ya da çalışma saatini veriyordu, biz ise kapitalizme kendimizi komple kirallıyoruz. Her şey dahil! Bütünleşiyoruz sistemle. Tek vücut oluyoruz. Öylesi bir aşk. E-maillerimizi okuyabildiğimiz büyük ekranlı dokunmatik bir telefon, eve taşıyabildiğimiz hafif bir dizüstü bilgisayar, geç saate kadar ofiste kalırsan masraf olarak yazabildiğin akşam yemeği ve taksi parası karşılığında 24 saat çalışan iş gücünüz artık. Kusursuz çalışanız. Şirketin geleceğe uzattığı köprüyüz. Güneş enerjili hesap makinesi, şarjlı piliz, erke dönergeciyiz adeta.

Tıpkı mükafatını öbür dünyada alırsınız diyenler gibi, tıpkı "arbeit macht frei" cılar gibi sen hele bir çalış diyorlar beyaz yakalıya. Karşılıksız. Bodoslama, gecesiz, gündüzsüz. Önce bir çalış. Çalışan kazanır, elması kızarır. Sen yaptıkça iş var çünkü. Bitmeyen iş icat ettik. Sonsuz üretim, sonra da (inşallah) sonsuz tüketim. Kusursuz ürünlerimizi alan mutlu tüketiciler. Güzel reklamlar. Şık ambalajlar. Çok para. Daha fazla üretim, daha kaliteli hizmet. Daha çok satış. Anlatırken bile ağızım sulanıyor. Üretmesi ayrı güzel tüketmesi ayrı. Sen kuracaksın bu şahane dünyayı beyaz yakasına kurban olduğum. Hadi otur biraz daha ofiste. Bir kahve yap kendine. Sert olsun. Gece uzun.

Yani böyle de fena değil tamam ama biraz daha mı

Emek en yüce değerdir ile çalışmak özgürleştirir arasında bir yerlerde kan ter içindeyiz.

uğraşsan acaba? Üst yönetime gidecek o sunum. Büyük resmi daha iyi gösterebilirsin. O birikim var sende. Biliyorum hedeflerine ulaştın ama neden daha fazlasını yapmayasın? Daha iyisini hak etmiyor musun? Başarı efor ister bilirsin.

Bitmeyen toplantılarda, susmayan telefonlarda, yetişilemeyen maillerde, tamamlanamayan raporlarda, onyedinci versiyonuna koştuğun sunumlarda, hazırlanan müşteri tekliflerinde ulaşamadığın kusursuzluk mertebesinde istiyorlar senden. Yaparsın. Kaf Dağı'nın ardında bir yerlerde duruyor başarı. Gidip gören olmamıştır ama yolu daha çok çalışmaktan geçiyor. Kesin bilgi. Ekip çalışmasından. Takımdan. Birlik olmaktan. Yani tek başına değil de, daha büyük hamster çarklarında ahenkle hep beraber koşmanız en makbulü. Çarkın rengini takım olarak siz belirleyin ki motivasyonunuz yüksek olsun. Bu müthiş bir yolculuk olacak. Tabii canım, hiç sorun değil kravatını gevşetebilirsin biraz. Müzik de aç yani aşk olsun. Sordüğün kabahat. Mahkûm kadar hürriyet karşılığında, sanatçı yaratıcılığı beklediğimiz bir seni bulmuşuz. Öyle kolay bırakır mıyız? Gerekirse karpuz da keseriz. Lafı olmaz. Sen çalış yeter ki. Yaparsın daha iyisini. Ofis sabaha kadar açık. Rahatına bak. Olmadı eve geç, çek pijamaları öyle çalış. Gece mail atarsın.

Çalıştıkça daha özel hissedeceksin kendini. Başka bir evreye geçeceksin. Dinle beni, özgürleşeceksin gibi demode 1930'lar vaatleriyle gelmiyorum sana. Özgürleşmeyi de aşacaksın. Işıldayacaksın. Altı üstü muhasebe girdilerini kontrol ediyor, tablo dolduruyor, grafik çiziyorum diye düşünme. Fark yaratacaksın. Sen seçilmiş bir beynsin. Çarkı en güzel döndürengin. Böyle gidersen, seneye daha hızlı koşacağın çarklar bulabiliriz sana. Kim bilir belki daha çok çalışacağın pozisyonlara terfi edecek, ödüllendirileceksin. Çarkın en önünde koştuğunu hayal etsene? Baksana dışarıda çarkı olmayan bir sürü hamster var. Piyasadaki diğer şirketlerin çarkları bu kadar hızlı bile değil. Sana yakışmaz. Orada koşmak istemezsin.

Ya rüyayı güzel bulup inanırmış rolü yapıyoruz, ya da düpedüz safız. İki sebepten birinden ötürü çarkın içinde aslanlar gibi (hamsterlar gibi) koşuyoruz, duramıyoruz. Durursak düşeriz diye söylendi. Çark yavaşlayana aşağı atar dendi. O yüzden durmayı pek düşünmüyoruz. Sağ olsun akşam belli bir saatte kafesin kapısını açıyorlar. Çıkıyoruz, koşmaktan ötürü kaybettiğimiz sağlığımızı kazanmak için spor salonuna gidiyoruz. Çok güzel koşu bantları var orada bilgisayarlı. Kalp atışını falan ölçüyor. Bu ay deneme paketinden girdim. Şimdi çarkta biraz daha hızlı koşar, proje karlılığını artırırsam prim alırım, aboneliği gold üyeliğe çeviririm. İstedğim koşu bandında koşar sporumu yaparım. Bütün gün şirkette çark çevirmekten bir tuhaf oluyor insan. Tamam geç çıkıyoruz, bütün gün çarkta koşup yoruluyoruz ama hakkını da veriyorlar sağ olsunlar. Spor salonu 12' ye kadar açık. Bir yandan burada çalışan eğitmenlere acıyorum, o saate kadar koşturup duruyorlar. Öte yandan da ne yapalım, onların seçimi. Herkesi ben mi düşünüyüm? Akşam iş çıkışı bir saat koşu yapıp kendime de mi gelmeyeğim? Bu kadarını hak ediyorum artık. 🌸

ACI DÜNDEN Mİ KALIR YARINDAN MI GELİR?

91

İllâ bir şey olacaksan gönlüme mukayyet ol!

92

Şiir, bir hayret etme biçimidir!

93

Özne istese de istemese de her yüklem kendi seçer acı çektireceğini.

94

Söndür evin ışıklarını ve git. Kendi anahtarını özledi kilidim.

95

İlkokuldaydık ve "seni seviyorum" demek, sevdiğimiz çocuğun montunun yanına asabilmekti montumuzu. Ben hâlâ montumu...

96

Kalbimi çok kırdılar. İncinmek, kıskanmanın sakincesi.

97

Tüm kızlar, hepimiz çok iyi biliriz ki; bir kere bildik mi neye sahip olabileceğimizi -ya da neyi kaybettiğimizi, diyelim- unutmamız imkânsızdır!

98

Büyük denizlerde büyümek için başladı hikâye. Kendi kuyumda taşıdığım suyu hesaba katmadım.

99

Bak şimdi neredeyiz: Kadın ve çocuklar öldü, kaptan ise dua ediyor. Günün bebek yüzünü yitirdik, inan bana ve ölümüne uyu, belki atlatırsın.

100

Rüya, uykunun ganimetidir!

RESİMLİ TÜRKÇE EDEBİYAT TAKVİMİ 2015

51 yazarın öyküleri ve
15 çizerin katkılarıyla...

AŞKA DÜŞEN MERDANELER HIRKAYLA TACDAN GEÇER

“Muhammed! Seni peygamberliğe seçene andolsun ki; Ebuzer, gökteki melekler âleminde yeryüzünde olduğundan daha meşhurdur.” (Cebrail.a.s)

Bundan bir nesil önce, yani Berke, Oğulcan gibi isimler meşhur değilken, Adıyaman'da herhangi bir sokağa girip “Ebuzeer!” diye bağırıldığında her evden bir Ebuzer çıkardı. Zira her evde bir Ebuzer vardı.

Ebuzer Ğifari, Hz. Muhammed'e peygamberlik verildiğinde, kendisi Mekke'de olmamasına rağmen, oradan geçen bir kervandan yeni dini duyup peygamberi görmeye gider. Ve iman eden beşinci kişi olur. Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in hilafetinde, Hz. Ali taraftarı olmasına rağmen, bu iki halifenin adil yönetimlerinden hoşnuttur ve itirazda bulunmaz. Ne zaman ki halife Osman ağır kumaşlar giyip saraylarda oturmaya yeltenir ve Emevi ailesini yönetimin önemli noktalarına getirir, o zaman Ebuzer yönetime başkaldırır ve Müslümanları örgütlemeye başlar: “Ey Osman, sen yoksulları daha yoksul, zenginleri daha zengin ettin!”

Muaviye, Şam'da 'Yeşil Saray'ı yaptırırken Ebuzer de Şam'a gider. Bir süre çalışmaları seyreder. Sonra Muaviye'ye dönerek o meşhur sözü söyler: “Eğer sarayı kendi paranla yaptırdıysan israftır, eğer devletin parasıyla yaptırdıysan hıyanettir.”

Ebuzer camide namaz sonraları müminleri etrafına toplayıp onlara İslam'dan anlamlarını anlatır: “Ey varlık sahipleri! Peygamberin, Ebubekir'in ve Ömer'in devrinde olduğu gibi mallarınızı yoksullarla bölüşün! Muaviye, şikâyetlerin çoğalması üzerine Ebuzer'e sorar:

-Ey Ebuzer, sermaye sahipleri seni bana şikâyet ettiler, yoksulları kendilerine karşı kıskırtıyormuşsun. Doğru mu?
-Ben onları aydınlatıyorum.
-Niçin?

Çünkü Allah, Kur'anda diyor ki: “Altın ve gümüşü hazine edip de Allah yoluna harcamayanları elem verici bir azapla müjdele!”

Bir türlü yola getiremezler Ebuzer'i. Başka çareler düşünürler. Bir gün Ebuzer'in yanına elinde bir kese altınla bir köle gelir ve ona yalvarır: “Ey Ebuzer, bu keseyi al, benim hürriyetim senin bu keseyi almana bağlıdır!” Ebuzer cevap verir: “Eğer bu keseyi alırsam, ben köle olurum.”

Sürgünde ölmek üzereyken eşi, oradan geçen üç yolcuyu durdurup onlara şöyle der: “Burada bir Müslüman ölmekte, onu

kefenleyip ücretini Allah'tan alınız.”

Ebuzer zorla kıpırdatır dudaklarını: “Şimdi Allah'a yemin ederek söyleyin, aranızda devlet memuru, patron, polis şefi veya casus varsa o kimse beni kefenlemesin.”

1990 yazıydı, ablamın kapı komşusunun benim yaşımdaki oğlu İlhan, kafasını bahçe duvarının üzerinden uzatarak bağırırdı: “Teyzem beni Ebuzer Ğifari'ye götürüyor, sen de gel!” Ayakkabılarımı aldığım gibi fırladım. Zehra Teyze, yola koyulmuştu bile. Başında kallavi sarıgi, elleri arkada birleşmiş, dilinde bir dua, dünyadan âri, çıplak ayak. Yürüyor... “Le Grand Voyage” filminde, Fransa'dan, arabayla Kâbe'ye gitmeye çalışan baba, bütün bu eziyetin sebebini anlamayan oğluna şöyle bir şey söyler: “Arabayla gitmek uçakla gitmekten hayırlıdır. Atla gitmek arabayla gitmekten, yaya gitmek de atla gitmekten daha hayırlıdır.”

Zehra Teyze kilometrelerce, ayaklarını yakan, batan, kesen, acıtan taşlara basarak; acıyı ve yorgunluğu katlayarak yürüdü. Yakıcı bir güneşin altında, Allah'ın belki de yolcular bir soluk alsın diye yarattığı, serin gölgeli ağaçların altında bir dakika bile durmadan, dağın zirvesinden henüz eriyip gelmiş, buz gibi suya dudaklarını değdirmeden yürüdü. Tam da Ebuzer'in misafirine yaraşacak bir davranışla... Biz ise bulduğumuz her çeşmenin altına kafamızı soktuk, her ağacın gölgesinden faydalandık.

Tam yolu yarılamiştık ki, yolun kenarına çöreklenmiş bir adama yanaştı Zehra Teyze. Adamın önündeki sepetlerden bir poşet üzüm, bir poşet de incir aldı. Poşetleri elimize tutuşturdu. Böylece bizi de büyük çileye ortak etti. Türbeye yaklaştıkça elimize bisküvi, lokum, şeker; ekmek arasına konmuş, henüz pişirilmiş kavurma tutuşturdu. Biz de onlara üzüm ve incir verdik.

Bir viraneye girdik, gül suyu dökmüşlerdi. Zehra Teyze, yanına oturttu bizi, başımızı dizlerine dayadık, uzandık... Bir süre sonra, saçımızda gezinen ellerinin büyüüne kapılmaktan kendimizi alamayıp uykuya daldık. Bir rüya gördüm. Bir adam vardı, önümde yürüyordu. Ben, onun ayak izlerine basarak yürümeye çalışıyordum. Her adımda zorlandım. Bir süre sonra izler çoğaldı, onun izlerini bırakıp daha rahat yürüyebileceğim bir izi takip etmeye başladım. Bunu herkes yapar. İyi olanı bırakıp, rahat olanı seçer.

Otobüs egzozunda ellerini ısıtan bir çocuk görünce sıcak evimizde halimize şükrederiz. Şükrederek Allah'a olan borcumuzu ödedik sanırız. Böyle yaparak Peygamber'in izinde olduğumuzu düşünürüz. İzleri karıştırdığımızı anlamayız bile. Her iz bizi başka bir yere götürür. Ebuzer'in yolunda yürüyecsek, yola atsız devam etmeyi göze almalıyız. Azıksız, mataramızda tuzlu suyla, çöle düşmeliyiz.

Zehra Teyze'nin, türbeden beklentisi neydi, niye gitmiştik hatırlamıyorum. Ama yıllar sonra Ebuzer'in hikâyesini okuduğumda anladım, oraya kadar neden aç, susuz ve yalın ayak yürüdüğün. ✱

**Altın ve gümüşü
hazine edip de
Allah yoluna
harcamayanları
elem verici
bir azapla
müjdele!**

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Ezdirmem sana kendimi,
Gövdemi yakar giderim,
Beddua etmem üzülme,

Ahmet Kaya'nın “KAFAMA SIKAR GİDERİM” şarkısından

Sen kalacaksın kimse bilmeyecek
Ve kimseler görmeyecek seni,

Özdemir Asaf'ın “SENİ SAKLAYACAĞIM” şiirinden

ASLAN BACANAK

Bir delinin ruhunun leş kokulu kuytularından kopan, sağır bir yarasanın çığlığından beter haykırışını iki kilometre öteden işittiğinizde, en karanlık kabuslarınızdan fırlamış bu sesi dünya üzerinde yaşayan tüm canlıların attığı ve atacağı feryâtlardan ayırabilirsiniz.

Yağmurlu bir Cumartesi sabahı Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastahanesi’nin bahçesinde, beyin kanaması geçiren bacanağımın yattığı nöroloji kliniğini ararken, arkamdaki binanın ikinci ya da üçüncü katındaki bir odadan gelen “Annneeeeeaaaaa” çığlığını duyduğumda, ben de bu korkunç sesin nasıl bir insana ait olabileceğini tahmin ederek iliklerime kadar ürperdim.

Ancak bahçedeki sık aralıklarla dizilmiş devasa çam ağaçlarının içinden geçen ince asfalt yolun karşı tarafından gelen başörtülü teyze ya benden daha cesur, ya da benden daha anne olmalıydı ki; çok masum bir gülümsemeyle hafifçe yukarı bakarak, kocası olduğunu tahmin ettiğim adamla konuştu “Bak, bak, orda. El sallıyor...” Sonra da ikisi birden delirmiş oğullarına, oldukça sıradan bir şekilde el salladılar. Bir deliye nasıl başka türlü el sallayabilirsiniz ki zaten? Var mıdır bunun bilmediğimiz bir yöntemi?

Lisede sınıfça Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastahanesi’ne gidip, bahçedeki delilere kikirdeyerek paket paket birinci sigaralarını dağıtmamızı saymazsak, hayatımda ilk defa böyle bir yere geliyordum. Önce hastanenin kapısını bulamadım, dolandım durdum kale duvarı gibi yüksek ve gri duvarların etrafında. Hafta sonları ön kapı kapalıymış, ziyaretçiler acilden giriş yapacaktı. Acil kapısına gittim, orada da “Girişler ön taraftan yapılacaktır” yazıyordu. Sinirle başka bir giriş ararken yamuk bacaklı, bacaklarından daha da yamuk suratlı, garip giysili bir kadın bana hastane kapısının nerde olduğunu sordu, geldiğim kapıyı tarif ettim, teşekkür ederek uzaklaştı. Ama on metre ilerde başka bir çift kapının nerde olduğunu tekrar sordu, onlar kadını gerisin geri gönderdiler; yanımdan sinirli bir suratla geçen -kendisini yanlış kapıya gönderdiğim için bana kızmıştı belli ki- kadına “Bakın, ben ordan geliyorum zaten” dedim, bizi izleyen çiftin erkek olanı “Gardaşım, yok! Orada kapı kapalı, ‘Acilden gireceksiniz’ diyorlar” diye beni fırçaladı. “Gardaşını sikim, nerden senin gardaşın oluyorum?” demeden adamın elindeki yarım kilo armuta baktım, adamın kafası poşetteki armutlardan da biçimsizdi. Yamuk kafalı kadının yanına armut kafalı adam çok da yakışmıştı doğrusu. Gariplerin kafası niye her zaman biçimsiz olur?

Etrafımda, haddinden fazla “niye” var; sevmiyorum niyeleri, hepsi canımı sıkıyor. Niyelerime aldığım cevaplar da tatmin etmiyor beni, çünkü kimse bir insanın bacanağının niye beyin kanaması geçirmiş olduğuna cevap veremiyor. Ben de bacanağı beyin kanaması geçirmiş birisini hiç tanımiyorum. Beyin kanaması birinci dereceden akraba hastalığı bence, ya da genç arkadaş hastalığı; “Yaaa daha kırk yaşındaydı, bi anda gitti, tüh tüh tüh, vah vah vah...”

Acil kapısını bulabilmek için, bana yol soran garip kadın ve kadının iki saniyede arkadaş olduğu çiftin arkasına sinsice iliştim. Yamuk suratlı kadın, armut kafalı adam ve karısına “Sizin kiminiz var içerde?” diye sordu, kızları varmış, kadının da oğlu yatıyormuş hastanede.

Allah’ım nasıl ülke, niye herkesin evladı deliriyor, niye bu felaketler hep onları buluyor? Gencelik yaşı askere gidip şehit oluyorlar; yetmiyor, askerden gelip inşaat işçisi oluyorlar çalıştıkları asansör elli kat tepeden düşüp betona çakılıyor; bağırsakları ağzlarından çıkıyor; yetmiyor; inşaatta işçi olamayanlar çaresizliklerinden madene iniyor; orada sıkışıp kalıyor; zehir soluya soluya ciğerleri parçalanıyor; o da yetmiyor; ölmezlerse de delirerek Erenköy’de karanlık bir hastaneye tıkılıyorlar.

Sormamız lazım, kendimizi, etrafımızda kim varsa hepsine sormamız lazım. Ağzımızdan yüzlerine tükürükler saç a saç

sormamız lazım? Ne bekliyoruz biz bu memlekette? Ne bekliyoruz ki, 16 yaşında on altı kiloya düşüp ölen bir gencin annesinin yuhalandığı bir memlekette ne bekliyoruz, yuhalayan insanları anlamaya çalışan kişilere “sanatçı” sıfatının verildiği bir memlekette ne bekliyoruz, daha kötü ne olabilir, ne gelebilir başımıza. Ya öleceksin, ya da delireceksin, başka bir çaren mi var bu cehennem bozması hayattan var kurtulmak için?

Yamuk kafalı kadın haddini bilmez bir bok böceği gibi sorularına devam ediyordu, “Kızınızın neyi var?” diye sordu bu sefer de, fakat bu sorusu Armut Ailesi tarafından profesyonelce geçirildi, belki de intihara teşebbüs etmişti zavallı kız, söylemeye utanıyorlardı. Ben bunları düşünüp “Evladı Delirmiş Aileler Koalisyonu”nun arkasından yürürken, armut kafalının karısının uzun pardesüsünün altından gözüken ayakkabısının üzerindeki ince çoraba takıldı gözüm, çorabın tam o bölgesi hafifçe incelmış ve yırtılmıştı. Biricik kızı delirmiş fakir bir annenin çorabına baka baka acilin kapısına geldim.

Acilin önünde bayağı bir insan bekliyordu. Fakirlik bakışlarına sinmiş, hepsinin suratu ön kapının kapalı olmasından dolayı hastanenin etrafını yüzlerce metre tavaf etmekten pancar gibi kıpkırmızı kesilmişti. Ve istisnasız hepsinin sağ elinde kirli beyaz bir poşette yarım kilo meyve vardı. Bazısında mandalina, bazısında armut, çok azındaysa muz...

Bizler hala Okan Bayülgen’den öğrendiğimiz “Ehi ehi eski günler ne güzeldi, seksenli yıllar ne şirindi ehi ehi” nostaljisiyle “Seksenli yıllarda eve muz alamazdık” muhabbeti yapalım, o insanlar hâlâ var; sadece bizler durumun farkında değiliz. Etrafımızdaki trajedileri görmezden gelerek, yok sayarak kendimizi iyi hissetmenin çabasını verip, gerçekte yüz yüze kaldığımızda ne yapacağımız şaşırıyor; kanatları koparılmış bir kelebek gibi sürüne sürüne yaşamaya çalışıyoruz.

Ziyaret saatine daha on beş dakika vardı, içeri girip bahçede dolaşmaya başladım, hastanenin o kadar güzel bir bahçesi vardı ki, “Ulan şuracıkta delireyim de bir kaç ay yatırsınlar beni buraya, hem dışardaki rezil ortamdan kurtulurum, hem de biraz kafamı dinlerim” diye geçti aklımdan. Kafamı biraz yukarı kaldırdım, bahçedeki kırk elli yıllık dev gibi ağaçların dalları yukarıda kenetlenmiş, gökyüzünü yaz gecelerinde sabaha karşı üzerimize aldığımız yumuşak bir pike gibi örtmüşlerdi. Fakat, tepemdeki ağaç dallarından oluşan bölgede ufak, beyaz bir kısım açıkta kalmıştı. Kalbe benzettim o boşluğu, belki de hiç benzemiyordu, öyle sandım, dalların arasına sıkışıp kalıp, kalp şeklini almış minnacık gökyüzünü izledim bir süre.

İşte o an bütün deliler susmuştu, bahçedeki herkes gözleriyle beni dinliyor gibiydi. Biraz ötede telden bir kafesin içinde hapsedilmiş, kuduzdan ölmek üzere olan guguk kuşları gibi öne arkaya hızlı hızlı sallanan bir deli bile olduğu yerde kaskatı kesilmiş, benim ne yapacağıma bakıyordu.

Boş bir banka oturdum, cebimdeki buruşmuş paketten bir sigara alıp yaktım ve o devasa ağaçlık alana yapılabilecek siteleri, apartmanları, onları bin yıllık ödeme planlarıyla satın alacak gelecek kaygılı aptalları düşündüm. Geldiğimiz hale bakın, nerede boş bir arazi görsek, aklımıza ister istemez inşaat geliyor... Sanki bu bir delilik hali değil ve yine sanki bu bir tedavi gerektirmiyormuş gibi hiç utanmadan bu şekilde hayatımıza devam edebiliyoruz.

Ziyaretçiler ellerinde meyve poşetleriyle “The Walking Dead” dizisindeki zombiler gibi yavaş yavaş volta atıyorlardı bahçede, tamamı sigara içiyordu. Hepsinin bir yakını içerde delirmiş bir şekilde tedavi olmayı beklerken, onlardaki

Geldiğimiz hale bakın, nerede boş bir arazi görsek, aklımıza ister istemez inşaat geliyor... Sanki bu bir delilik hali değil.

bu sakinlik deliliğin bambaşka bir tanımıydı aslında.

Kapıların açılmasına iki dakika kala buldum binayı. Nöroloji Kliniği Auschwitz’de Yahudilerin gaz odalarında sapır sapır öldürüldüğü binalara benziyordu. Sanki yamuk suratlı kadının deli oğlu aslında mimarmış da, ona proje olarak bina yerine öylesine bir küp çizdirmişler; sonra da kimselere sormadan, onay almadan binayı oracığa inşa etmişlerdi. Kimse yoktu kapıda, içeri girdim. Ben kapıdan girerken içinde yarım kilo elma olan bir poşetin yanındaki iki adam da kendi aralarında konuşuyorlardı;

“Tamer’i biliyo musun?”
“Uzun? Sakallı olan mı?”
“Hah o evet!”
“Niye sordun ki?”
“Ölmüş lan, damdan düşmüş”
“Ha siktir!”

“Damdan düşerek ölen bir adamın bana ne faydası var lan bu dibini siktüğimin dünyasında, manyak mısınız nesiniz siz, çıkarın ulan beni burdan, deliricem ben, bari şu odayı bulayım hemen, çok fenayım.” diye aklımdan sürmekte olduğum hayatın gerçekliğiyle yakından uzaktan bağdaşmayan düşünceler geçirirken odanın önünde buldum kendimi.

Kapının önünde bacanağın kızı bekliyordu. Deren... Deren, henüz on üç yaşındaydı, dünyanın en güzel kızıdır Deren. Saçlarının ayçiçeklerini kıskandıran sarılığı yetmezmiş gibi bir de yeşil gözlüdür...

Belki de hastanede bulunan tüm anne ve babaların çocukları delirmişti ama Deren herkesin aksine o kadar normaldi ki; sağanak yağmuru yiyip de haddinden fazla koyulaşmış çimen yeşili gözlerinin içinde biriken gözyaşlarını tutmaya gerek duymadan “Hoşgeldin Onur Abi” dedi.

“Hoşbulduk Deren, nasıl oldu Mithat?” diye sordum, o sırada yanımdan bir kaç meyve poşeti yüklenmiş, insan görümlü bir forklift geçti. Deren, bizlerin yıllar önce Voltran’dan alışık olduğu forklift/insan’ı benim umursadığım kadar umursamadı.

“İyi Onur Abi” dedi.

O yaşıta bir çocuk babasının iyi olmadığını nasıl kabul edebilirdi ki zaten?

Deren’in saçlarını okşadıktan sonra, kapıyı kibarca üç kere vurarak içeri girdim, üç yatak vardı içerde. “Beyinleri kanamış üç insanı 5 metrekare odaya tıkmanın adı ne zamandan beri sosyal devlet oldu?”, diye düşünmemeye çalışarak -çünkü kafam o sırada kızı delirmiş fakir kadının topuğu yırtılmış çorabıyla meşguldu- Mithat’a dönüp en içten gülümsememle

“Vay! Aslan bacanak, naber yea?” dedim.

Bacanağın yatağının hemen yanındaki sehpa yarım kilo muz, bir kilo armut, bir kilo elma ve yarım şişe kolonya duruyordu.

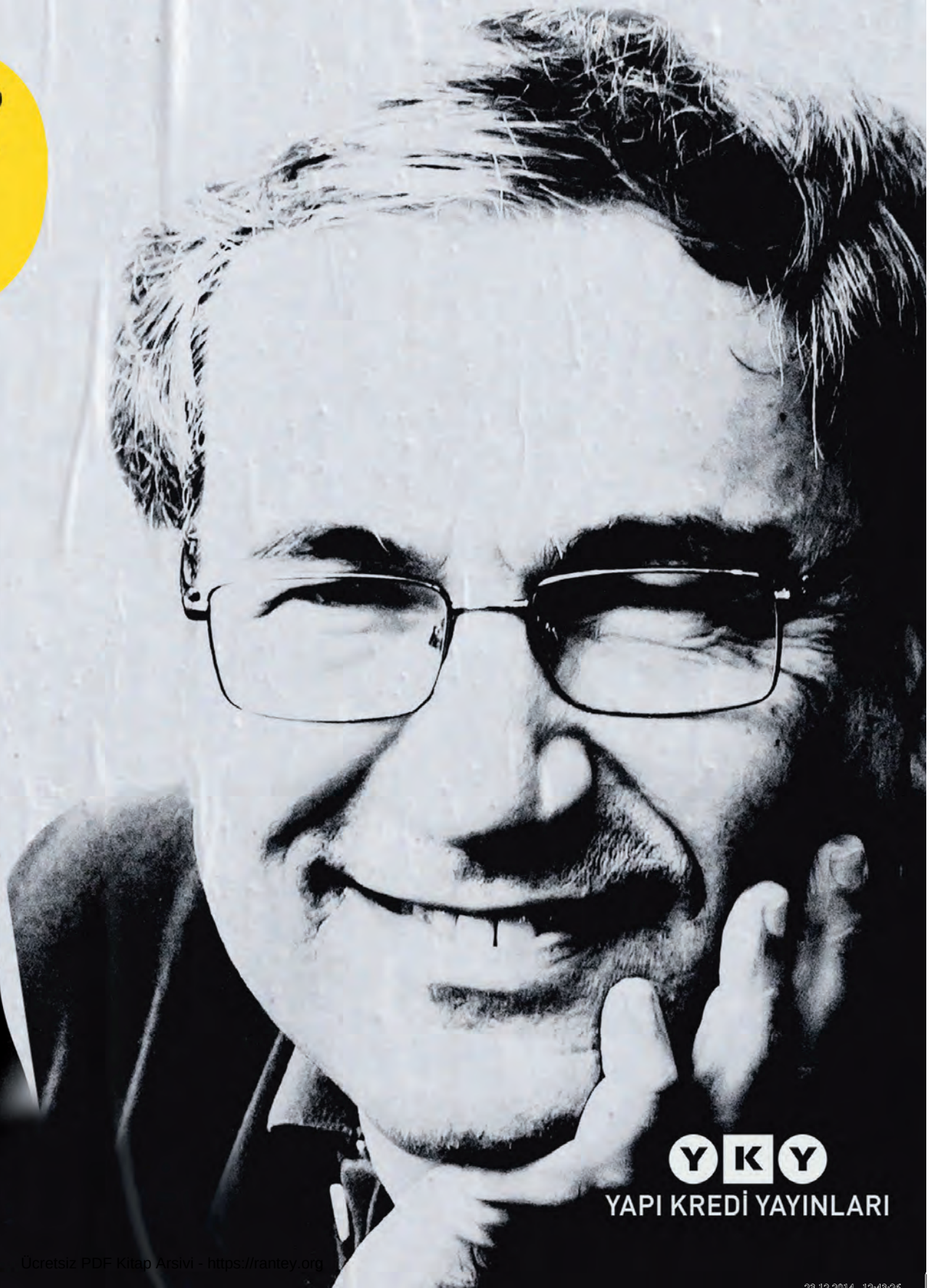
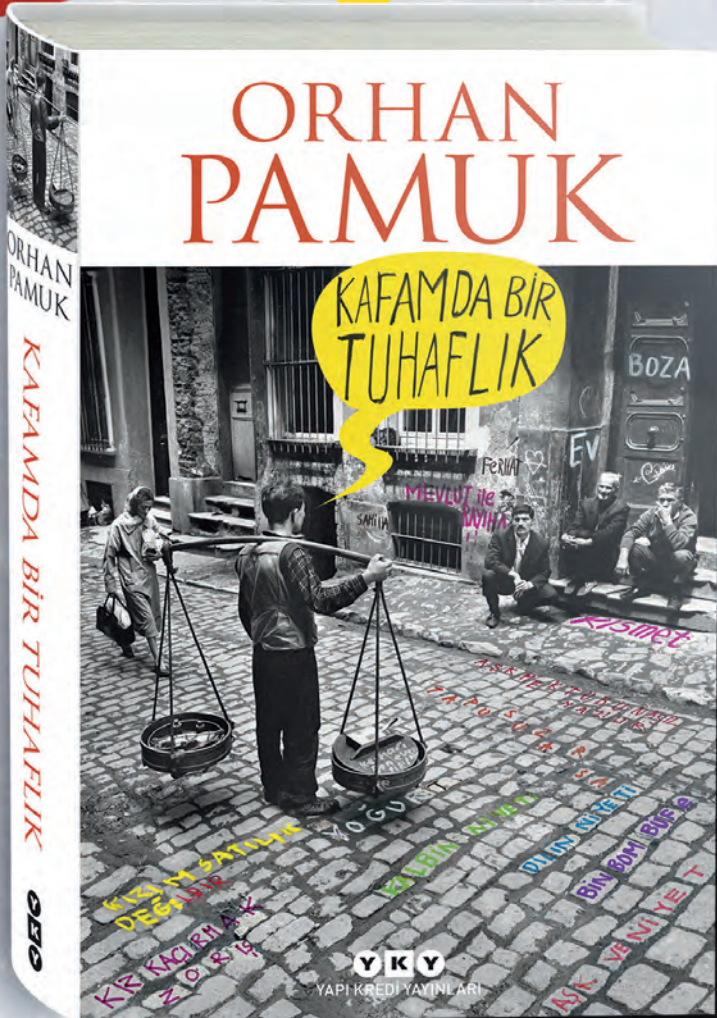
O an delirdim ve bir daha eve dönemdim. 🌿

ORHAN PAMUK

“Aşkta niyet mi önemlidir, kısmet mi?”

KAFAMDA BİR
TUHAFLIK

YENİ ROMAN

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

ALİ LİDAR

İTİRAF

Bir şey itiraf edecek insanlar çoğu zaman konuyla alakası olmayan şeylerle başlarlar lafa. Ben de öyle yaparım. O da öyle yapardı... Eskiden bunun sadece ikimiz arasında gerçekleşen bir diyalog ritüeli olduğunu düşünürdüm. Şimdiyse, tabii yeterince yaşayıp gözlem yaptıktan sonra, insanların çoğunun benzer şekilde davrandığını gördüm. Özel zannettiğimiz pek çok şeyin aslında özel olmaması gibi. Tıpkı benim şu an yaptığım gibi...

Anlamadığımı söylediğim pek çok şeyi anladım aslında. Şimdi de anlıyorum. Haksızlığa uğradığımı söylediğim zamanlarda, haksızlık ettiklerini söylediğim insanlara çoğu zaman içimden hak verdim. Bunu onlara söylemedim tabii. Neden? Çünkü ukala bir gurur budalası olmak bunu gerektirir de ondan. Alın size

itiraf, benim en haksız olduğum zamanlar en çok bağırduğım, küfürler savurduğum, sesimi son perdesine kadar titrettiğim zamanlardır. Haklı olduğumda ya da gerçekten haksızlığa uğradığımda neredeyse hiç sesim çıkmaz. Çünkü öyle zamanlarda o kadar üzülümüş olurum ki, üzüntüden sesim bile çıkamaz.

O yüzden bir yerlerde bağırırken görürseniz beni bilin ki ya birine haksızlık etmişimdir ya da bir kabahat işlemiş ve üste çıkmaya çalışıyorumdur. Neyleyim, fitratım bozuk!

İnsanların eşit olduğu fikrine oldum olası inanmadım. İnanmayı çok istedim ama okuduğum okullarda, çalıştığım yerlerde, sokakta, her yerde ya ezildim ya da ezen olmaya çalıştım. Bilerek ya da bilmeyerek... İsteyerek ya da istemeden... Buna itiraz ediyor değilim, belki de doğada zaten var olan genel ve temel bir ilkenin insanların hayatına uyarlanmasıdır bu sadece. Dolayısıyla bunu değiştirmek için bir şeyler yapacak da değilim. Bana ne! İtirazım sadece şuna; madem hal böyle, neden herkes değilmiş gibi davranıyor? İşte bu sahtekârlıktan tiksiniyorum ben. Hepimiz birbirimizin üstüne çıkmaya çalışıyoruz (hem mecazen hem de fiilen) ve öyle değilmiş gibi yaşıyoruz. Komik...

Masalda “kral çıplak!”, diye bağırان çocuk vardı ya hani. İşte öyle bir çocuk lazım bize. Meydana çıkacak ve gözümüzün içine baka baka avazı çıktığı kadar bağırarak. “Hepiniz sahtekârsınız!”

ŞAİRİN JESTİ

BİR: Özdemir Asaf, bir ‘jestler’ şairidir. Türk şiirinde pelerinle dolaşan, gecenin hangi saatinde olursa olsun, nereden bulmuş olursa olsun, karşılaştığı her güzel kadına çiçekler sunan başka bir şair yoktur. Ödüle inanmayan, katılmayan, künyesinde ‘ödül’ sözcüğü bulunmayan iyi şairlerdendir. Hiç kimseye benzemeyen, kimseden ışık almayan bir şiir yazar. Yirmi dört saat şiir düşünen bir adamdır. Çağaoğlu’nda matbaacıyken de Bebek’te meyhane-bar işletirken de kitabevi açıp kapatırken de köşe yazarlığı yaparken de hep şairdir.

İKİ: Halit Özdemir Arun ismi, şiir çevrelerinde beğenilmeyip kendisine babasının ismi Asaf uygun görülür. Sonraları kendisi de unuttur gerçek soy ismini. Resmi kurumlarda Özdemir Asaf dediği, yazdığı için başına çokça iş gelir. Halit Özdemir Arun ismi anons edildiğinde, dönüp bakmadığı çok olur.

ÜÇ: İçki konusunda kendine özgü ilkeleri vardır. Meyhanede çoğu zaman, kapı dibinde sırtı kapıya dönük oturur; içkisini uzun mesafeye ayarlanmış son derece ağır bir tempoyla yudumlar. Meyhane karşılaşmalarında, sabaha dek dimdik, pırlıl pırlıl esprileriyle herkesten uyanıktır. Araba vapuru ile Çamlıca’daki evine gider. Okuyacaklarını okur, yazacaklarını yazar.

DÖRT: Asmalimescit’teki Refik’in Yeri en çok sevdiği mekândır. Beyazlarla donatılmış dört beş masalık bir meyhane düşüyle demlenir. 1970’lerin başında da açar bu meyhaneyi. Bebek’teki bu meyhane-bara daha çok Boğaziçili yatılı öğrenciler takılır. Onlardan biri de Selçuk Altun’dur. Özdemir Asaf, durmadan içer ve pek susmaz. Meyhanenin sahibi değil de müşterisidir sanki. Kendi şiirini asla okumaz.

BEŞ: 1970’lerdeki edebiyat matinerlerinin en gözde iki ismi, Attilâ İlhan ve Özdemir Asaf’tır. Attilâ İlhan, siyah kadife ceketi, boynunda neredeyse yerleri süpüren upuzun kaşkoluyla kendine özgü dramatik tarzıyla okurken, ara sıra durup ince tel çerçeveli gözlüğünün üzerinden salona bakar; alnına düşen uzun saçlarını parmaklarıyla arkaya atarak sürdürür okumayı. Her şiirin sonunda salon alkıştan yıkılır. O günlerde, tam bir pop sanatçısı gibidir Attilâ İlhan.

ALTI: Galatasaray Lisesi’ndeki edebiyat matinerlerinin diğer starı Özdemir Asaf’tır. O günlere tanıklık eden Hilmi Yavuz’a göre, Attilâ İlhan’ın vurgusu yoğun duygusallık üzerine kurulmuş dramatik performansına karşı, Özdemir Asaf’ınki tam bir seyirlik eğlenceye dönüşen öğeler taşır. Çünkü o, r harflerini yumuşak g gibi telaffuz eder. Galatasaray Lisesi’ndeki öğrencilik yıllarına ilişkin bir anısını anlatmadan şiir okumaz: “Lisede edebiyat hocamız İsmail Habib Sevük’tü, sınıfta heğkese şiig okutuğ, sığ bana gelince, atlayıp yanımdakine geçeğdi. Biğ, iki, bu hep böyle süğegidiyoğ. Biğ gün değste pağmak kaldığdım ve ‘Hocam,’ dedim, ‘sınıfta heğkese şiig okutuyoğsunuz. Bana okutmuyoğsunuz. Niçin okutmuyoğsunuz?’ İsmail Habib Hoca, bu soğuma şu cevabı veğdi: ‘Oğlum Özde miğ, sen şiig okumuyoğsun. Şiigin canına okuyoğsun...’” Özdemir Asaf, bu anısını anlattıktan sonra salondaki herkes kahkahalarla gülmeye başlar. Tam bu sırada, “Şimdi ben buğada, kendi şiigleğimin canına okuyacağım.” diye ekler. Ardından, en meşhur şiirlerinden biri olan Lavinia’yı okur. Özdemir Asaf, bu

28 Ocak 1981’de dünyayı sessizce terk ederken bütün iyi şairler gibi dizeleriyle şehirleri, meydanları, salonları ayağa kaldıran sesler çıkardığının farkında bile değildir.

şiirin son dörtlüğünde hiç r harfi bulunmadığı için bu kısmı ‘harikulade düzgün bir biçimde’ okur.

YEDİ: 15 Kasım 1979... Özdemir Asaf, bir gece sabaha karşı, epeyce yol aldığı şiir ve alkol yolculuğundan evine döner. Şiir matinerlerinden birinde ‘r’lere takılı güzel Türkçesiyle çokça şiir okumuş, keyiflenmiş, keyiflendikçe içmiştir. Üstelik final olarak da her zamanki gibi iki elini birden kafasının iki yanına götürerek çift yanlı asker selamı vermiş, koca bıyıklarıyla gülümsemiş ve Lavinia şiirini okumuştur. Ne zaman Lavinia şiirini okusa, aklına Mevhibe Beyat gelir. Çünkü, Lavinia’ya, yani Mevhibe Beyat’a aşiktir. İki kez evlense de içindeki Lavinia aşkı sönmemiştir. Dilindeki Lavinia şiiriyle evine dek yürür. Evi giriş katındadır ve pencere açıktır. Gürültü yapmamak, karısını ve çocuklarını uyandırmamak için ayakta kalmasını çıkartıp eline alır. Bir ayağını hafifçe haliye basmıştır ki, İstanbul korkunç bir patlamayla sarsılır. Özdemir Asaf yerde, ev halkı da başındadır. Etrafındakilere bakar ve mahcup bir ifadeyle, “Ben bu kadar gürültü yapmamıştım ki!” der. Meğer tam o ayağını haliye bastığı anda, Kadıköy Haydarpaşa açıklarında Independenta tankeri havaya uçmuştur!

SEKİZ: Şiirlerinde geçen tek kadın ismi vardır: Karşılıksız aşkı Lavinia. Gençlik yıllarında bir kuşağın aşık olduğu, güzel sanatlar akademisi mezunu, güzel ressam Lavinia ise, üç kez evlenir. İlhan Selçuk, Öztürk Serengil ve Muhlis Hasa... Lavinia, yani Mevhibe Beyat, 11 Eylül 2007’de sessizce öldüğünde, kimsenin pek de dikkatini çekmez. Çünkü, herkes Lavinia’yı ütöpik bir sevgili zannetmektedir.

DOKUZ: Üşengeç zihinlerin ezber sıkıntısını bildiği için, akılda kalma, kulaktan kulağa yayılma olasılığı yüksek, esprili, başlığıyla uyumlu özdeyiş tadında, kısa şiirler yazar. Son günlerinde bile espriyi elden bırakmaz. Kendisini ziyarete gelen Yazarlar Sendikası yöneticilerini görünce, yorganı başına çeker ve sadece kızı Seda’nın anlayabildiği bir Türkçeyile “Sendika ilgilenmeye başladıysa durum fena!” der. Çünkü, sendika, o dönemlerde de ölümler konusunda çok hassastır. Özellikle çiçek göndermede, basın açıklaması yapmakta...

ON: Son günlerini Vakıf Gureba Hastanesi’nde geçiren, son şiirini bir röntgen kâğıdına yazan Özdemir Asaf, kimseye belli etmeden 15 Kasım 1979’da evine sessizce süzülürken de 28 Ocak 1981’de dünyayı sessizce terk ederken de bütün iyi şairler gibi dizeleriyle şehirleri, meydanları, salonları ayağa kaldıran sesler çıkardığının farkında bile değildir.

Kaptanın Seyit Defteri

RÜYA

• Uyku kahveye benzer. Az, orta ve şekerlisi vardır. Pişirdiğin cezveye, çekirdeklerin kavrulduğu fırın meşes odunu mu, gazla mı çalışır o bile tesir eder lezzetine. Hani önce suyu içersin az, ilk kahve yudumundan. Derin derin girebilesin o kadife köpüklü, ince yorganın altına ilk dudak temasından sonra örtersin üstünü, uyuyasın güzelce. Uykunun gelişi de misafir gibidir, aniden ve canı istediğine çalar kapını. “Git” diyemezsin. Kıcını koyduğu zaman “e müsaade” kelimesini unutan, saatlerce kalanı vardır. Ağır olanı, kalabalık geleni, ikram seveni, suskun veya çenesi düştüğü zaman susmak bilmeyeni. Uyku ile hep dertlidir başım. Eskiden, gençken böyle miydi, hayır. Hobilerim arasında uymak vardı, bir uyurdum görsen parmaklarını yersin. Sebebi gördüğüm rüyalar idi.

• İlk aşkımla rüyamda tanışmıştım mesela. Yüzü, girdiği her rüyada renkleri değişen gözleri, gülüşü hâlâ aklımdadır. Tanışıyoruz, böyle tam birbirimize açılacağız biliyorum o da bana bir şeyler söyleyecek, ikimizin içinde de kuşlar uçuyor; pat aksiyon başlıyor. Adamlar takip ediyor, binalar yıkılıyor, kaçışlar, kovalamacalar, sen kaç ben onları oyalarımlar, prodüksiyonu bol aksiyon. Sonra patates. Kalkıyor okula gidiyorum. Tabii bütün gün aklım yavukluda, okul hikâye, leyla gibi geziyorum. Eve gitsem uyusam da buluşsak diye. Sonra gelmedi bir gün, uyudum, uyandım yok. Bir daha uyudum, ı-ıh bekle bekle yok. O gün bu gün kaldım ben böyle.

• Çizgi roman gibi gördüğüm rüyalar (günde on yedi saat çizgi roman okuyunca görülen rüya.) kimi Ret Kit çizgisi gibi gevrek. Bazısı Frezetta'nın Conan'ı gibi tel tel. Arada Asteriks gibi ama konuşma balonlu, balonları da Ferdi Sayışman yazmış. Bir ara rüyalarda insanlar konuşmuyordu. Sözcükler müzik cümlesi şeklinde anlaşılıyordu, anlatımın içerdiği konuya göre melodi hüzünlü, ritmik veya sakın bir karakterde, gördüğüm kişiliğin duygularına göre yumuşaklık veya sentetiklikte sesler çıkıyordu ağızlarından.

• Biter mi, yok. Acayip bilmediği dillerde okuyup, yazıp, konuştuğum rüyalar. Her tür araç. Kara, deniz, denizaltında giden, paletli, raylarda kıvılcımlar ve cehennemi alevlere arkadaş azgın buharla püskürten demirden gürültülü m makineler. Havada beş parmak yukarıda süzülen her çeşit sabit ve döner kanatlı cihazı ustalıkla kullandığım rüyalar... Ameliyat yaptığım. İnsanları, tüm canlıları, hayvanları iyileştirdiğim. Kendi uzvumu kesip yaralı hayvanlara diktiğim. Onlardan kendime kan nakli yapıp (ahtapot) adeta onların kudret, beden, zekâ, duyu, cinsiyet ve cesaretine eriştiğim rüyalar.

• Okuduğum bir kitapta rüyaların teknik olarak son 48 saat içinde gördüğün şeylerin bir hızlı dökümü gibi olduğunu söylüyordu. Şimdi hep kara kalem çalışması gibi rüyalar, kömür kalemiyle çizilmiş katır kutur, çapaklı çapaklı. Aynı adamların aynı ağızlarının konuşmalarını yarı uyku uyanıklık arasında görüyorum. Eskiden uyku benim için muhallebi ile telleri yeni takılmış akordu tam tutan klasik gitar arası gibi bir şeyken;

şimdi ağızımda top yapılmış alüminyum folyonun içine konan kırık cam parçacıklarını çiğneyip yutmaya çalışmak gibi.

• Belki “ben senin derdini seveyim” diye söveceksin (söv küfür serbest) ama çok uzun yıllardan beri aynı adamların yaşattığı hayatın kâbuslarını görüp duruyorum, uyanınca da hayatta kaldığım yerden yaşamaya devam ediyorum. Dürüst olmak gerekirse yalnız olduğumu da zannetmiyorum. Nasıl bir düzen içerisinde yaşıyor ve bu hal nasıl insan dimağı tarafından kabul ediliyorsa eski kuşağın “önce ek-mekler bozuldu” lafını bizim kuşak “sonra da rüyalar” diye tamamlayabilir. İş sadece hayatları, geleceği, yaşamı darmadağın etmeye değil; rüyalara da girişip sana hiçbir kaçış alanı, hayal ve içinde mümkün edebileceğin başka bir dünya alternatifi bırakmama-ya döndü. Rüyaların en öz ve kişisel anıdır. Ama onları bile kaptırmışız haraminin ferishtahına.

• Bir diğer yanda rüyalarımın çıkmayan. Bunca zaman boyunca boşu hayatı elinden alınan oğlu, kızı, kocası, babası, kardeşi kısaca sevdikleriyle sadece rüyalarında buluşup yüzlerini sadece orada görebilenler...

• Bir de “Bizim kiblemiz aynı, ne istediler de vermedik” diye ülkenin her tür emanetini, adaletini, yargısını, kolluğunu... Siyasetçi, sosyolog, diyanet işleri başkanı, cami hocası, iş adamı, misyoner sıfatı ne olduğu bilinmeyen bir ihtiyarın klanına peşkeş çekip; polis okulu sınavı, KPSS, üniversite sınav sorularını, envai çeşit makamın kapılarını ardına kadar açık cemaate tuş olup, ortaklıkları bitip tüm hırsızlıkları ortaya dökülen.

• Ali Tatar, Murat Özenalp, Kuddusi Okkır'ı ve diğerlerini öldüren. Ailelerinin ciğerlerini dağılayan. Çocuklarını öksüz bırakan. “Biz bu davanın hem hâkimi hem savcısıyız” diye horozlanıp. Bugün artık sahte olduğu kesinleşen gömü ve delillerden sonra ortalarda gözükmeyen. Bir alay alakasız insanı. Muhelif basın emekçisi, yazar, Kürt politikacıyı hapislerde sürdüren. Meslektaşları hapislerdeyken kapı arkasında göbek atan. Hoca efendi hazretlerine yaranmak için bavul dolusu sahte belge ile fedailik yapıp. Şimdi ise “kullanışlı aptallardık mühühü” diye çocuk gibi gezinen gazeteciler.

• Gezi, Gülsuyu, Hopa, Gazi, Reyhanlı, Armutlu, ODTÜ'de kan gövdeyi götürmüşken. Davalar sürerken. Türkiye'nin batısında ve doğusunda polis tarafından çocuk yaşında vurulup öldürülenlerin faileri bulunamazken. İktidarı veya cemaatini yalamaktan başka tek bir haber yapmayan kanaat önderleri. Hiçbir şey olmamış gibi yaşamına devam eden. Evlerinde sıcak yataklarında uyuyabilen medya patronu, savcı, hâkim, mahkeme başkanı, politikacı, bakan, iktidar şakşakçısı. Güç, nüfuz ve dev aynasında tüm ülkenin sahibi zannederken kendini; aslında basit bir ayakçı olduğunu göreceğin zaman yavaştan yaklaşıyor. Dün tek tek didikleyip hayallerini yok ettiğin kim var ise. Yarın gerçek kâbusun olup karşına dikilecek. ❀

- Selam Merhaba.
- Yeni albüm çıktı adı “Bulunmam Gerek”.
Konserler bu aralar.
Facebook’umuz, twitter’ımız her şeylerimiz var.
Yeni web sitemiz çok şekil oldu ‘canbonomo.com’.
Oralardan bak kafana göre gel. Görüşmek üzere.

KALDIRIM, ÇİÇEK, ŞUT VE ÖLÜM

Karşı kaldırımda duruyorum
Sonbaharda
Bir karanlık ki içim sanki istanbul’da planlı kesinti
İçim bir iç ki sanki şalter atmış uzanamıyorum,
İçim bir iç ki içki içsem fayda etmeyecek, öyle
Seni özlemek sabah gibi bir şeydir çünkü
Gün ayınca çöker üzerine insanın

Karşı kaldırımda duruyorum
Bakışırken gözlerin ıslak
Dudakların öpülesi
Sen karşı kaldırımın takımındasındır artık
Bense karşı kaldırımın kalecisi
Sonra düdük çalar,
Otobüs geçer, gece düşer, üşünür
Bir otobüs şöförü
iki kaldırımın arasından geçerken neler düşünür
İşte bunun merakıyla uyumalı geceleri
Biz öpüşemedikçe rüyalar gerçekçi olur
Uyanmak yeniden ölmek gibi bir şeydir bu yüzden
Boşver

Karşı kaldırımda duruyorum
Sonbaharda
Hiç bakmamış gibi bakıyor gözlerin
Elbiselerine kadar acemi
Ceplerine kadar acemi
Ve bir adam belirdi karşıdan
Açlık vardı,
Sefalet vardı,
Madenciler ölüyordu,
Afrika boku yemişti,
Adam sana doğru geliyordu,
Suriye kötüye gidiyor,
Kıtalar sola kayıyor,
Adam sana bir çiçek uzatıyordu,
Bir takım balıkların nesli tükenmiş,
Güneş ölüyor,
İkimize dair olan her şey
en az birimizi terk ediyordu.

Karşı kaldırımda vaziyet bomboktu!

Sen ise çiçeği kokluyordun

Karşı kaldırımda duruyorum
Şahsıma yapılmış bu halsiyetsizlik
yüksek okullarda müfredata girecektir
Zira
Bir çiçeğin çiçek kokmasıyla kokmaması
arasındaki meseleler çiçek kokuyorsa
Bu halk çiçekten çok çiçekçi olmuş demektir

Karşı kaldırımda duruyorum
Sonbaharda
Sonbahar beni de vurdu sevgilim,
Sanki bir dalın ucunda yaprak gibi sallanıyorum
Bir çocuğa anlatır gibi anlat bana onu sevdiğini

Sen gözlerimin içine bakınca

Ben yanıls anlıyorum...

şerefine hayat

her türlü âdiliği tattım
fitne fücuru üç kağıtçılığı
kahpeliği şerrefsizliği riyâkarlığı
namussuzluğu rezil rüsvalığı..

'senin için şöyle böyle diyorlar'
dediler çarşıdan geçerken
'az bile diyorlardır' dedim
'kesin daha bokumdur'

her türlü güzelliği yaşadım
iyiliği inceliği aşkı biricikliği
gülmeyi imeceyi diriltmeyi
dostluğu yardım severliği..

'senin için şöyle böyle diyorlar'
dediler çarşıdan geçerken
'az bile diyorlardır' dedim
'kesin daha götumdür'

onca kitap yazılmış ilahi insani fânî..
ve fekat hayat bir türlü kitaba uymuyor
nasıl oluyorsa işte hep aynı oluyor
insan gene bildiğini okuyor

beyni obez olan insanlar var
kalbi anoreksiya olan insanlar..
sindirim sistemi yönetiyor gerçek hayatı
asıl hükmü mide ve zaaf lar veriyor

herkes hayatı kendisine yontuyor
böyle oluyor abuk sabuk heykeller
insan olacağına değil de kız annem
en fazla öleceğine varıyor

dedim: insanız işte hepimiz..
seviştikçe tamız öldükçe güzeliz
sevdim allaha şükür sevebildim
çünkü çok hem de çok yalnızız

fark ettim bir şeyi günün sonunda
insanlardan daha bayağı
hayattan daha güzel olamayacağımı
ve hiçbir şeyi iki defa yaşayamayacağımı

baktım insanlar fittırı
gördüm bu dünya düttürü
yaralarımı severim
yaralayandan ötürü!

UNUTURSAM ARAYA GİRİN

Müzik piyasamız/dünyamız 2014 yılı boyunca havanda su dövdü; sinemamız, tiyatromuz, edebiyatımız, hatta futbolumuz ve geri kalan her şeyimiz gibi.

Bir Niteliksizlik Çağı'nın içindeyiz. Öyle bir niteliksizlik (hatta düşmüşlük) ki böylesine/bu kadar ağırina Marmarisli Ressam Evren Efendi'nin İşkenceler Çağı'nda dahi yakalanmamıştık.

Aslında sebep/sonuç ilişkisi rahat kurulabiliyor. 12 Eylül faşizmi gönderin tepelerine çekmişti çekmesine ama -açık ya da gizli- muhalif insan da çoktu. Ve bu insanlar, yazdılar/söylediler/oynadılar.

Bazen bir eleştiriyi kırk kat söz arasına gizlediler ve çeyrek akıllı cuntacıların bunu anlamayacağını ve hapisanelere bilet kesmeyeceklerini umdular. Bazen yarıldılar, bazen de değil.

Alenen yazan, takır/takır eleştiren kahramanlar da vardı elbette.

Nihayetinde, o yıllar fazla faşist yaptı ama o faşizmi nasıl kıracağı/ı/ hırpalayacağını bilen de çoktu.

Şimdilerde ise öyle değil. Ne yazık ki değil.

Çünkü faşizmin endeksi, Para Havuzundan Yararlanmak İçin Yıkama ve Yağlamalara Katkı'ya bağlandı ve bu da entelektüelinden aydınına, yazarından tiyatrocusuna, şarkıcısından müzisyenine, çoğu insanın havuz başına inmesine sebep oldu. Ellerini daldırdılar ve bir şeyler kaptılar.

Ve bu da "kızdıracak" ya da "hoşa gitmeyecek" şeylerin yapılmaması karşılığındaydı. BU KADAR BASİTTİ: Havuzdan para kapanlar, nem kaptırmamaya çalışıyordu ilgili yerlere.

ÇIKIN HAYATIMIZDAN

Aslında bu yazıya eşlik eden 3 listeden her şey çok NET biçimde anlaşılabilir.

Bir taraftan işin ticaretinde olanlar var. Onların derdi para/pul desteleme. Müzik son planda dahi değil onlar için; müzik planlarında hiç yok. "Bul şarkıyı/al parayı" zihniyetiyle yapmaktalar şarkılarını.

Sinan Akçıl ve Ozan Doğulu gibi eski müzisyen/yeni artistler çekmekte bu tarz halayın başını. Müzisyenlik günlerinin ilişkilerini kullanarak, çok renkli/bol konuklu albümler yapıp duruyorlar. Aslında albüm demeye bin şahit isteyen "şey"ler bunlar ama yediriyorlar. Çünkü dinleyici de içinden geçilmekte olan çağdan nasibini almış ne yazık ki. Dinleyip dinleyip, önündeki maçlara bakıyor. Böyle de bir çağ: Bir albüme/bir şarkıya/bir şarkıcıya -zinhar- takılıp kalmak yok. Tüket ve geç!

O ses ve o vokal tarzıyla asla şarkı söylememesi gereken Kırış, Muazzez Abacı gibi anıt bir yorumcuyla dahi aşağı çekmiş Ajda Pekkan, onsuz herhangi bir En Kötüler Listesi'nin çatılması imkansız Serdar Ortaç, rock'a bol arabeKS (yani kötü arabesk) bulaştırarak

mundar eden Seksendört, sade suya tirit gençlerden Murat Dalkılıç, "nostalji" yapacağım derken düşüp kafasını kırmış Eski Bando, "başka şarkılar" söyleme iddiasıyla yola çıkıp, kötülüklerinden kötülük beğenilemeyen şarkılar söylemiş Nilüfer Açıkalın, kötüler listemizin diğer mukimleri.

Ve tabii Çağan Irmak ile Kenan Doğulu ortak karması; Unutursam Fısılda'nın müziği. Hümeysra'nın şarkısı hariç, ortadakilere müzik demek dahi ayıptı.

HAVI DÖKÜLMÜŞ SEVİNCİN

İyiler listesinde de her şey gayet açık.

İyi bir albüm yapanların tamamı genel akışın tamamıyla dışında olan isimler/sanatçılar.

Cem Adrian'ın emsalsiz Umay Umay ile yaptığı "Cam Havli", sadece bu yılın değil, bütün zamanların en iyi albümlerinden biriydi. Cem Adrian da yüreklerle dokunma konusunda iyidir ama bu albümde asıl başarı Umay Umay'a aitti. Kırık Kalpler Kraliçesi, söylediği her harf/ kelime/cümleyi gayet esaslı söylüyordu her zamanki gibi; yürekleri kanatacak biçimde.

Kürtçe (Nilüfer Akbal ve Doğan) ve Ermenice (Sibil Pektorosoğlu) albümler de yer alıyor bu listede. Pek fazla şans tanınmayan bu dillerde albüm yapmak zaten zor. İyi albüm yapmak ise daha da zor. Üç sanatçı da başarmıştı bunu.

2014'ün en büyük sürprizi (Erkan Oğur'un desteği ile yapmışlardı albümlerini) Kübra ve Merve Erdoğan, her zaman dokunaklı Adile Yadırgı, direniş şarkıları/türküleri ile kalpleri fetheden Yasemin Gökse, kapı gibi sağlam ve tamamıyla pürüzsüz bir albüm yapmış Sabih Cangil, eski tüfeklerden Bora Ayanoğlu da geçen yılın iyiler listesindeydi.

Ve elbette Metin Altıok için yapılmış sevgi/saygı albümü. Bu tür albümler (çok fazla el işe karıştığı için) genellikle iyi olmaz ama çok çok iyi bir albümdü bu. Bunun en büyük sebebi de işin başındaki Zeynep Altıok ve Çiğdem Erken'di. Her iki isim imkansız zorlayarak, onlarca ismin katkıda bulunduğu bir albümü, sound açısından da olağanüstü bir yere çekmişlerdi.

Ve son günler: Yavuz Bingöl Ahmet Hakan'a verdiği röportaj ile çok yaktı canımızı. Affedilemeyecek kadar çok.

Adı üstünde: Niteliksizlik Çağı. Kimin eli/kimin cebinde, kimin aklı/kimin neresinde belli değil. Yavuz Bingölvari kazaları normal saymak gerekir belki de. Kalan En İyiler nasılsa bizindir. 🌸

2014'ÜN EN İYİ ALBÜMLERİ

- 1- **Cam Havli**, Umay Umay/Cem Adrian
- 2- **Aşk Olsun**, Kübra-Merve Erdoğan
- 3- **Ser/Sevgi**, Sibil Pektorosoğlu
- 4- **Klasiken Kurdi**, Nilüfer Akbal
- 5- **Metin Altıok Şiirlerinden Şarkılar**, Anka/Karma
- 6- **Hemhal**, Adile Yadırgı
- 7- **Söz-Müzik**, Bora Ayanoğlu
- 8- **Farkındayım**, Sabih Cangil
- 9- **Ah**, Yasemin Gökse
- 10- **Zewt/Beddua**, Doğan

2014'ÜN EN KÖTÜ ALBÜMLERİ

- 1- **Tabi Tabi**, Sinan Akçıl
- 2- **Renkli Şeyler**, Eski Bando
- 3- **Bana Göre Aşk**, Serdar Ortaç
- 4- **Unutursam Fısılda**, Film Müziği
- 5- **Başka Şarkılar 1**, Nilüfer Açıkalın
- 6- **Ajda Pekkan Muazzez Abacı**, Ajda Pekkan-Muazzez Abacı
- 7- **130 bpm Moderato**, Ozan Doğulu
- 8- **Çık Hayatımdan**, Kırış
- 9- **Faili Meçhul**, Seksendört
- 10- **Daha Derine**, Murat Dalkılıç

2014'ÜN EN İYİ ŞARKILARI

- 1- **Naci Derler**, Erkan Oğur
- 2- **Nokta**, Adile Yadırgı
- 3- **Derya Kenarında Bir Ev Yapmışam**, Aynur
- 4- **Way Way Ninna**, Nilüfer Akbal
- 5- **Kadın**, Tolga Buray/İskender Paydaş
- 6- **Kimliksiz Ölüler**, Mirady
- 7- **Zıt Kutuplar**, Nazan Öncel/İskender Paydaş
- 8- **Havı Dökülmüş Sevincin**, Birsan Tezer/Çiğdem Erken/Umay Umay
- 9- **Anlat Onlara**, Umay Umay/Cem Adrian
- 10- **Dahi**, Banu Savaş

Bilimkurgu dalında 2014 Yılı'nın En İyi Kitabı

"Marslı aklımı başımdan aldı!"
—Ernest Cline, *Başlat* romanının yazarı

"Andy Weir'in yazdığı *Marslı* şimdiye kadar okuduğum en iyi bilimsel bilimkurgu romanı. Bu romanı -başka bir kitap hakkında hiç böyle bir şey söylemedim- edebi anlamda da elden bırakmak mümkün değil."
—Dan Simmons, Hugo ödüllü *Hyperion* serisinin yazarı

www.ithaki.com.tr

twitter.com/ithakiyayinlari

facebook.com/ithakiyayin

Genel Dağıtım

LİMON ÇEKİRDEKLERİ

“Siz de gelir misiniz?” diyor Ela. Öylece bakıyorum suratına. Konuşamıyorum. Lepiska saçları gün ışığı gibi omuzlarına dökülüyor. İsmiyle müsemma gözleri Japon çizerlerin elinden çıkma. Ne zaman baksam içlerine düşüp kayboluyorum. Hayatımda ilk defa âşık olmuştum.

“Geliriz” diye cevap veriyor kan kardeşim Neco.

“Bekliyorum” diyor.

Saçlarını savura savura arkadaşlarının yanına gidiyor. En çok, saçlarını savurmasını seviyorum. Kalbim gıdıklanıyor.

“Oğlum mala bağladın yine” diyor Neco. “Niye konuşmuyorsun. Madem hoşlanıyorsun bir şeyler söyleseydin.”

Söyleyemiyorum. Kaç haftadır bana bir haller oluyor. Mecnun’un, Ferhat’ın, Romeo’nun düştüğü kuyuya ben de paldır küldür yuvarlanıyorum. Çok şey istemiyorum. Kuyunun dibinde küçücük bir gökyüzü yetiyor bana.

Cumartesi günü Neco’yla birlikte kapılarını çalıyoruz. Kalbim kapı tokmağı gibi çarpıyor. Birazdan Evimiz Hollywood’daki partilerden birine gireceğimizi sanıyoruz. Hayatımızdaki ilk doğum günü partisi. Her şeyde olduğu gibi burada da kifayetsiziz. Son bir hazırlık.

“Nasılım?” diye soruyor Neco kapının önünde.

Limon sürdüğü saçlarını ortadan ikiye ayırmış. Boynunda pirinç kolye. Gömleğinin ön düğmesi açık. Altında sahte Lives 501. Annesi pazardan almış.

“Ben nasılım?”

Limon sürülmüş saçlarım ortadan ikiye ayrılmış. Boynumda farklı renkte pirinç kolye. Gömleğimin ön düğmesi açık. Altımda sahte Lives 501. Annem pazardan almış.

Zile basıyor Neco. Bir kere. Üzerinde çiçekli elbiseyle Ela’yı beklerken döpiyesle annesi açıyor kapıyı. Neco annesine hemen âşık oluyor. İki âşık heyecanla salona giriyoruz. Gördüğüm manzara karşısında birden yüzüm düşüyor. Kızlar Atakan’ın etrafında toplanmış. Ela’ya aldığı hediyeye bakıyorlar. Atakan uzun boylu, zengin ve yakışıklı. Amerikan tıraşlı saçlarına briyantin sürüyor. Gerçek Lives 501 giyiyor. Boynundaki altın kolye avizenin ışığı altında parlıyor. Canım fena halde sıkılıyor.

“Walkman almış lan Ela’ya” diyor Neco şaşkın bir ifadeyle. Ardından bir ergen ünlemi ekliyor. “Ohaa!”

Ela Atakan’ın gözlerinin içine bakıyor. Benim ona baktığım gibi. Sanki içimde kızgın bir maşa dolaşiyor. Rakibinden art arda aparkat yemiş bir boksör gibi köşeye çekiliyorum.

Paul X Johnson

Kızlar ve Atakan sever erkekler gülüşüyorlar. Bana gülüyorlar gibi geliyor. Öfkeleniyorum. Salondaki masanın üzerinde annesinin hazırladığı kurabiyelere bakıyorum. Annemin kurabiyelerini benzemiyor. Üzerlerinde çikolata damlacıkları var. Köşedeki televizyonda Kral TV açık. Burak Kut Benimle Oynama’yı söylüyor. Bir şey kırılmasın diye sehpa televizyonun yanına çekilmiş. Bir sehpanın ayağı kısa. Eğik duruyor.

“Saçında limon çekirdeği kalmış,” diyor Neco gülümseyerek.

Yenilmiş gözlerle Neco’ya bakıyorum. Neco’nun gülümsemesi hızla siliniyor. Saçlarımdaki limonun asidi bütün bedenimi yakıyor. Boynumdaki pirinç kolye boğazımı sıkıyor. Kurabiyeler üstüme üstüme geliyor. Burak Kut’un sesi kulaklarımda uğulduyor. İçim çok acıyor...

Hediye paketini Neco’ya uzatıyorum.

“Sen verirsin,” diyorum “Ben gidiyorum.”
“Nereye?”
“Eve”
“Daha yeni geldik”
“İşi varmış dersin.”

Kendimi dışarı zor atıyorum. Kalbimin bulantısı bir türlü geçmiyor. Kafamı kaldırıp son bir kez evlerine bakıyorum. Belki camdan bana bakıyordur, belki gittiğimi görüp, arkamdan nereye gidiyorsun diye sesleneceğini düşünüyorum. Bir ihtimal. Fakat Ela yerine Yonca Evcimik’in plastik sesi pencereden sarkıyor. O tek ihtimal olduğu yerde can çekişip ölüyor.

Bandıra bandıra ye beni
Hiç doyamazsın tadıma
Bütün numaralar bende
Sen de var benim farkıma ...

Her şeyin farkına varıyorum. Dünyadan vazgeçiyorum.

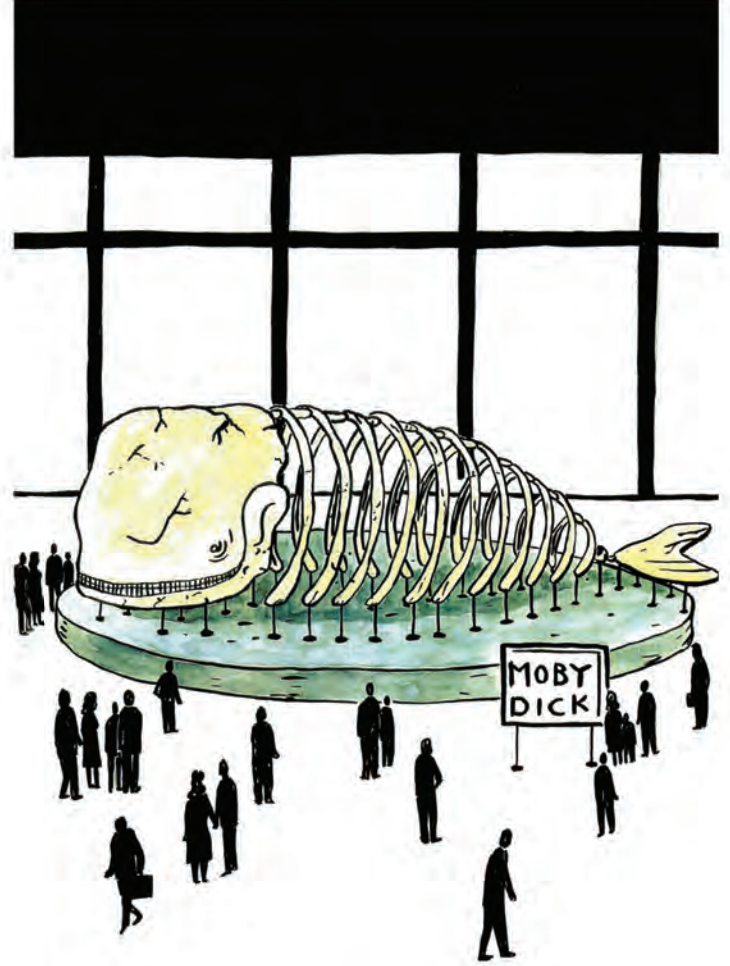
Ertesi gün kendimi annemle birlikte, kapısında psikiyatrist yazan bir odanın karşısında otururken buluyorum.

**En çok,
saçlarını
savurmasını
seviyorum.
Kalbim
gıdıklanıyor.**

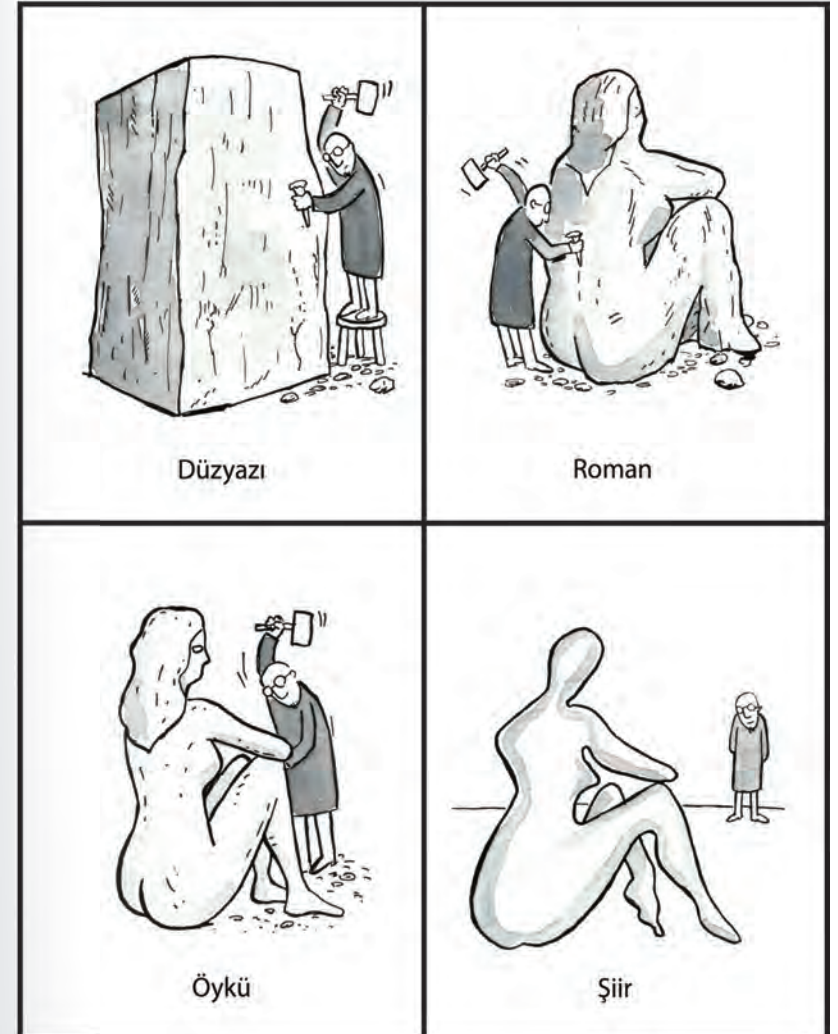
DERS: EDEBİYAT

ŞENOL BEZCİ

KONU: Amerikan Edebiyatı

KONU: Karşılaştırmalar

Öykü, deneme, şiir, çeviri, sinema, eleştiri alanlarına büyük emekler vermiş ONAT KUTLAR'ı; onun hocalığına, sinema aşkına, karakterine yakından tanık olan Profesör Dr. NACİ GÜÇHAN'la konuştuk.

ONAT KUTLAR'A HEPİMİZ BORÇLUYUZ

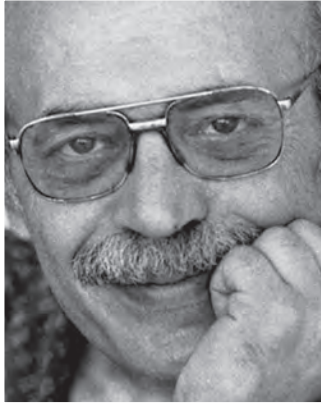
Onat unutulacak bir adam değil. Hâlâ eksikliğini duyarız dostlarla. 65 yaşındayım. Benim neslim Onat'tan çok şey öğrendi. Sadece sinemaseverler değil ama. Aynı zamanda büyük bir edebiyatçıydı çünkü Onat. 70'li, 80'li yıllarda sinemaya kendisini verince "Edebiyatı çok boşladı" dediler. 23 yaşında çıkardığı ilk öykü kitabı İshak tadında bir şeyler daha okuyalım istediler. Ama sinema alanında yaptıkları o kadar büyük işlerdi ki mazur görülebilirdi bu.

Sinematek'i kuran adam. Onat'ın 65-76 yılları arasında başkanlığını yaptığı Sinematek bir vahaydı. Ben Ankara'da okuyordum. Hafta sonlarında gece trene binerdik, sabah İstanbul'da olurduk film izlemek, etkinliklere katılmak için... Onat, Paris'te Fransız Sinematek'inin başkanı Henry Langlois'a İstanbul'da Sinematek kurup kuramayacaklarını sormuş. Langlois da bu konuda Şakir Eczacıbaşı'yla mektuplaştıklarını söylemiş. Onat, Eczacıbaşı'nı buluyor ve Türkiye'de Sinematek'in kuruluş öyküsü başlıyor. 80'de kapatılıncaya kadar ticari sinemalara "gelmeyen", onlarca ülkeden 5 binin üzerinde film gösteriliyor burada. Sinematek, filmlerimizin yurtdışında tanınmasına olanak sağlıyor. Fransa Sinematek'i ile kurulan ilişki sayesinde Yılmaz Güney filmleri Fransa'da gösteriliyor. Başkanlığı bıraktıktan sonra da sinema alanındaki çalışmaları devam etti Onat'ın. IKSİV kurulduğunda İcra Kurulu'nda görev yaptı, İstanbul Film Festivali'ni de başlatanlardan biriydi.

Sinemadan anlamak için film seyretmek yetmez. Edebiyattan, resimden, müzikten anlamalısın. "Kuantum Fiziği de neymiş" diye merak edip okumalısın. Bunu öğrendik biz Onat'tan. İletişim Bilimleri Fakültesi'nin kuruluşuna destek oldu burada. Ben Sinema Kulübü başkanıyken istediğim filmleri buldu bana. 80'lerin başında, Şan Tiyatrosu'nda çalışıyordu. Gittim yanına. Peralı Bir Aşk İçin Gazel kitabı çıkmıştı. "Abi" dedim, "Bekliyoruz yeni gazelleri"... Karşıladi beni. "Kurulmasına katkı verdiğin fakültede ders vermeni istiyorum" dedim. Çok yoğun olduğunu söyleyecek oldu, "Her hafta gelmesen de olur" diye ikna ettim. Ben asistandım. İstanbul Hukuk'taki öğrenimini yarıda bıraktığı ve üniversite mezunu olmadığı için adına ders açılamıyordu. O da benim senaryo derslerime konuk

oldu. O zaman ders alıp şimdi burada hoca olanlar "Düzenli gelemedi ama o geldiği bile yetti bize" derler.

Onat, "Ben film eleştirmeni değilim" derdi. Üzerinde yazılmaya değer filmleri, konuşmaya değer yönetmenleri ele alır, çok kapsamlı bir değerlendirme şeklinde döktürürdü. Gerçek bir sinema düşünürüydü. Felsefeye olan tutkusunun da etkisi var bunda. Zaten edebiyatçı da... Demir Özlü, Önay Sözer, Doğan Hızlan, Ülkü Tamer gibi isimlerle aynı dönem üniversite arkadaşları.

Beyazıt'taki Küllük Kahvesi'nde hep beraber takılıyorlar bu genç yazarlar. Aralarında, Antep'ten gelmiş, yerel duyarlılığını ulusal ve uluslararası alana taşımayı başaracak bir Onat Kutlar var...

Antep burnunda tüterdi. "Sinema da nedir ki?" diyen Maarif Müdürü'ne karşı "Sinema öyle bir şeydir ki kadını daha çok kadın, erkeği daha çok erkek yapar" diyen Antepli sinema sahibi Nakıp Ali'nin hikâyesini anlatmıştı bana Cevat Çapan. İletişim alanında çalışanlar için çok önemli bir ekol olan Frankfurt Okulu'ndan ilhamla "Gazi Frankfurt Okulu" diye bir tabir bulmuştuk. Onat'a anlattığımda

hayran kalmıştı bu tabire.

Güzel anılarımız oldu. Ankara'da bir film festivalinin söyleşisine davet edilmişim. Hâlâ söyleşi için hazırladığım kartları saklıyorum. Yavuz Erçetinkaya, ben, Onat... Ben böyle ne biçim hazırlanmışım! Çünkü Onat'ın yanında oturup bir şeyler söyleyeceğim. Onat'ın bu hazırlığı için teşekkür etmesi mutlu etmeye yetmişti beni. Çok yakın dostlarımdan biri Ömer Kavur, Onat öldüğü zaman "Ya Naci. Ben Onat ölünce darda kaldığım zaman danışacağım kimse kalmadı. Bir tek Onat varmış öyle" demişti. Ömer gibi iyi bir yönetmen boşlukta kaldığını dile getiriyordu Onat'tan sonra. Dostluğunun yanında gerçek bir entelektüeldi.

Kurucuları arasında yer aldığı Alkazar Sineması'nı yenilemişti, Eurimages'tan aldığı destekle. Avrupa filmi oynatınca destek oluyordu Avrupa Birliği. Alkazar Sineması'nın altın yıllarıydı. Şimdi kapandı gitti. 94 filandı... Ve 95'te de kaybettik maalesef Onat'ı. Aklıma hep cenazesi geliyor. 11 Ocak'ta hayatını kaybeden Onat'ın cenazesinde Engin Cezzar, Cevat Çapan, Sadun Aren beraber yürümüştük. Dolmabahçe'ye kadar uzun bir yürüyüş oldu. Müthiş bir kalabalık... Ahhhh! Pisi pisine öldü Onat o saldırıda. 15 güne yakın yattı ve hemen hemen her gün Amerikan Hastanesi'nde gittik, iyileşmesini bekledik. Ne desem bilemiyorum...

Bu ülkenin en baskıcı dönemlerini yaşadı Onat ama karamsarlık dönemi hiç olmadı. Gerçek aydında umutsuzluk olmaz. Yazılarında o gizil gücü, umudu korumuştur. Aktivistti, hiçbir şeyden kaçınmayan biriydi. "Başıma bir şey gelmesin" diyen aydın tipleri gibi değildi. Şimdi genç ve yetenekli birçok insan var. Fethi Naci'nin kitabının ismi gibi: İnsan Tükenmez. Onat'ın yeri doldurulamaz ama yeni Onat'lar mutlaka çıkacaktır.

Herkese kendisini açan bir insandı. 83'te kaleme aldığı güzel bir yazı vardır: "Baharı simgeleyen kuşlar gibiydiniz" diye başlar. Bir zamanki gençler için "Sizleri göremiyorum, ne oldu size, neredesiniz?" der o yazıda. O "bir zamanki gençler" dediği benim dönemimdeki, 68 kuşağı gençlerdir. Git yanına, "Ben buradayım" de kucaklasın seni. Müthiş bir bilgiyle beslenip yetenekle de dışarı vurulan bir aşk vardı Onat'ta. Ben bunları çok sevdiğim bir adamın arkasından, Orhan Veli'nin dediği gibi "Ölünce biz de iyi adam oluruz" hesabından söylemiyorum. İnsanın hayatında gerçekten "gerçek hocam" diyebileceği pek fazla insan yoktur. Hatırlayınca yüreğinin ılık ılık olduğu... Kendisini büyük borçlu hissettiği... Onat bunların başında geliyordu benim için. Herkesin bir yerden borcu vardır Onat'a...

Elim yitirsin bekâretini
Üzerimde pardösü, başımda şemsiye
İçimde çift kat çorap, bir sutyen,
çelimsiz bir atlet
-ki atlet kadın işi değil, bil!-
Ama ellerim benim değil
Başparmağım bir adam olsun
İşaret etsin gideceği yeri
Açılınsın istekli...
Ancak öyle günlerde
Yağmurla buluşsun
Anamın rahminde kıvırdığım izleri
Ey anamın rahmi!
ORADA ÖĞRENDİM BÜKÜLMİYİ
İki süper film oynuyor karşı köşede
Eril bir iç dökümle
Ben ancak böyle ıslanıyorum,
Ellerimle,
Adım Diyar...
Ve tanımadım başka birinin
bedenini de
Ben ancak böyle ıslanıyorum,
Sevmenin ayıp sayıldığı
Bir şehirde.
Adım **Diyar!**

2014 BİTERKEN

“Her Yere Gidesim var,
Hiç Bir Yere Dönesim Yok”

2014 kazaların, faciaların, kavgaların, başta Berkin Elvan'ın olmak üzere birçok üzücü ölümün yaşandığı bir yıl oldu. Bir yandan umutsuzluğun tavan yaptığı, dibe çöktüğümüz bir süreç geçirirken; şarkılarla, edebiyatla kendimizi bir şekilde ayakta tutmaya çalıştık. Sanırım başgışıklık da kazandık, farklı bir direnç geliştirdik sanatla.

Neydi bu direnç? Bu yıl içerisinde çıkan albümlere, özellikle rock müzik ve türevlerine baktığımızda; “belki yenildik ama geri çekilmedik, boyun eğmedik” anlayışının hakim olduğu bir tavırla karşılaştık. Bu bizi bir şekilde diri tuttu. Umut duygusunun neredeyse ütopyaya dönüştüğü bir mevsimdeyken, az da olsa onu dirilttik. Bu da iyi geldi bize.

Müzik bu sene daha çok Kadıköy'den yükseldi, (Ankaralı grupların da burayı kendi sahaları gibi sahiplenmelerini göz ardı etmiyoruz) ya da artık müziğin nabızı daha çok orada atıyor demek yanlış olmaz sanırım. İyi mekanlarla, konserlerin niteliğiyle göz doldurdu Kadıköy. Dolayısıyla, buradan çıkan (son bir kaç yıldır) ortak bir müzik hareketi olduğunu daha önceki yazılarımda da belirtmiştim. Bu tavrın genişlediğini, kendi içinde kollara ayrıldığını, farklı müzikal tarzları da bünyelerinde birleştiren bir müzikal hareketliliğin söz konusu olduğunu söyleyebiliriz. Sadece müzik değil, şarkı sözleri de her zamankinden daha çok önem kazandı bu süreçte. Elbette şiire de sığınıldı ama Gezi'den sonraki süreç, sanatta ana akımın içinde yer alan, sistemin kriterleriyle hareket eden isimlerin kendiliğinden ayıklanmaya başladığı bir dönem oldu. Dolayısıyla, baştan beri söylediğim o “başka bir dil” mevzusu müzikte kendi tarzını yaratırken, o müziğin takipçileri de kendi edebiyatını ve söylemini oluşturmaya başladı. Bir karşı kültür direnci diyelim buna. Daha underground, daha bağımsız bir tavır gelişirken, buna koşut olarak bağımsız, butik müzik yapımcılarıyla çalışma mevzusu da bu yıl ağırlığını hissettirdi. Aynı zamanda internet de yeni isimlerin yaygınlaşması konusunda bu yıl da önemli işlev gördü. Soundcloud üzerinden paylaşılan şarkılarla adını duyuran, yaygınlaşan isimler oldukça çoğaldı. Mesela albüm öncesi dijital ortamda beş parçalık EP'sini yayınlayan, saykodelik rap'le öne çıkan üstelik “benim her yere gidesim var, hiçbir yere dönesim yok” diyen Ağaçkakan'ın “Fernweh” çalışmasıyla Son Feci Bisiklet'in şarkıları heyecan verici. Yine Londra ve New York'ta eş zamanlı olarak başlayan ve bugün dünyanın kırk beş şehrinde devam eden Sofar Sounds adlı oluşum İstanbul'a kadar uzandı. Biletsiz, parasız, ticari kaygı gütmeyen, sürpriz konseptlerle, mail üzerinden yer ayırtmak suretiyle katıldığınız “gizli ev konserleri” müzikte bambaşka bir yapılanmaya doğru gidildiğinin de göstergesi. Mesela; Sofar'la adını kısa sürede duyuran Kalben ve dijital bir albümü de olan Can Kazaz önümüzdeki dönemlerde adını daha çok duyacağımız isimlerden.

Son birkaç yıldır ağırlığını daha fazla hissettiren; rock'n roll, blues, surf, saykodelik, garage, metal müzik tarzındaki

şarkıların yanı sıra bize eskiye dönüşü yaşatan, yetmişlerin soundunu bugünkü anlayışla birleştirip zamansız bir müziğin peşinde koşanların sesini duyduk. Bir “retro” hava hakimdi bu yıl müzikte. Elbette buraya dair geleneksel motiflerin incelikle, hakkı verilerek kullanıldığına da tanık olduk. Bu sene ilk albümleriyle adlarını duyduğumuz The Ringo Jets ya da daha önce başka isimlerle müzik sahnesinde olup da farklı bir adla ilk albümlerini çıkaran Adamlar'ın “Eski Dostum Tankla Gelmiş”, Bubituzak'ın “Uzay Yolları Taşlı” albümleri oldukça dikkat çekiciydi. Yine Murder King'in ilk albümü “Gürültü Kirliliği” de sert söylemi ve muhalif tavrıyla dikkat çekti. Yılların usta müzisyenleri BaBa ZuLa'nın “34 Oto Sanayi”si, “Metin Altıok Şiirlerinden Şarkılar” albümü, Ceylan Ertem'in “Amansız Gücenik”i, Nazan Öncel'in “Bazı Şeyler”i, Peyk'in “Teslim Olma” ve Umay Umay& Cem Adrian'ın “Cam Havli” albümü yılın öne çıkan çalışmaları oldu. 🌟

Serbest Vuruş

Harun Kolçak

Yeni yıl: Yine hiçbir zaman gerçekleşmeyecek barış ve kardeşlik umutları.

Ferguson isyanı: Polis de siyahi olsaydı, olaylar böyle gelişir miydi?

Atatürk Orman Çiftliği: Hâlâ Atatürk adı ile anılması hoşuma gidiyor.

Osmanlıca: Gerekli ama okullarda değil.

Yavuz Bingöl: İlgilenmiyorum.

Zorunlu din dersi: Din zorunluluk değil, tercihtir.

Akgün ve Şinasi Sahneleri: Bu ülkede tiyatro hiçbir zaman değer görmedi.

M. Levent Akman (BaBa ZuLa)

Fıtrat: Yaradılanı Severim Yaratanı Ötürür.

Kristof Kolomb: Osmanlı'yı Batıran Şahıs.

Alev Alatl: Son Kullanma Tarihi Geçmiş Özlü Hizmet Ürünü.

Orwell: Hayvan Çiftliğinde Domuzların Elini Sıkmayacak Adam.

Milli Eğitim Şurası: Saatleri Geri Alma Enstitüsü.

Alper Taş: Sakin.

İMF: İnsan Mahvetme Fabrikası.

Neler Gördüm?

> Şişirilmiş malzemelerin bi' halt gibi yutturuluşunu

> Çimene basmadan, ağaca çıkmadan büyüyen çocukları

> Kapıda sorgu sual etmeyi abartsın diye tembihlenmiş adamcağızları

> Hayatın anlamını bulacağımızı ima eden kallavi tanıtım kitapçığını

> Hap kadar mekana tonlarca para yığmayı normalleştirmek için yazılan senaryoları

> Elektrik kesilince egzoz kokan asansör boşluğunu

> Soğuk bir mekan olmaktan öteye gidemeyen sosyal tesisi

> Otobanın yanında, mezbelenin ortasında lüks diye yutturulanları

> Her şeyi tüketerek anlamlandırmaya çalışan sosyal hayvanları

> Birbirini tanımayan komşuları, soğuk nevale bakışları

> Saksıda sardunyalıların, masada çayların durmadığı balkonları

> Herkesin pencereden dikizlediği havuzbaşlarını

> Lüksün anlamsızlığını veya gerçek anlamını

İsmi ingilize
uydurulmuş bir
rezidinsta

Bakangör

PELİNSU PİR'İN BAŞUCU ŞARKILARI

KAHVERENGİ GÖZLERİN

Bu şarkıyı orada burada, radyoda vs her duyduğumda babamın anneme olan aşkı aklıma gelir. Zaten çocukluğumun büyük porçük film kareleri annemin babama özene bezene hazırladığı sofralar, kahkahalar, sonrasında da bağıra çağıra söylenen şarkılardan oluşuyor. Akşamın bir vakti babamın annemin gözlerine bakarak söylediği şarkı bana onların aşkının marşı gibi gelirdi. 70'li yıllar ve sonrasındaki çocukluk dönemimde gidilen gazinolarda babamın beni baş köşeye oturtup alaturka şarkılara eşlik ettiğini seyretmenin gözlerinde yattığı pırlıtyı anımsıyorum. Sesim aman aman iyi olmamasına rağmen

babamın bana biraz da zorla (!) ezberlettiği ilk şarkı da buydu. Toplum içinde şarkı söylemeyi sevmem ama ne zaman bir başıma kalsam bu şarkıyı mırıldanırken bulurum kendimi.

BENİMLE OYNAR MISIN

Tiyatroya çok genç yaşta başlamıştım, çocuk denilebilecek yaşta. Turnelere gittiğimizde o zamanın gözde icadı walkmenime Bülent Ortaçgil'in kasedini takar, bu şarkıyı dinleyip otobüsün, uçağın penceresinden bilmediğim coğrafyalara şaşkınca bakar dururdum. Çünkü Ortaçgil'in sesi bana bir baba sesi gelir, bende garip bir güven duygusu uyandırır. Türkiye'de bir çok şehre ya da yurt dışı turnelere giderken alışkanlık yaratmıştı bu şarkı bende. Bilmediğim otel odalarında, şehirlerde Bülent Ortaçgil'in sesi biraz olsun kendimi evimde hissettirirdi. Şimdi ne zaman bu parçayı dinlesem aklıma o güzel günler gelir. Halen turnelerde, setlerde ara sıra dinler geçmişteki saf, şaşkın, idealleri olan küçük Pelinsu'yu anımsarım.

Geride bıraktığımız 2014 yılını
renkli simalar kısa kısa değerlendirdi.

HOŞ GELDİN 2015 ANCA GİDERSİN 2014

YILMAZ VURAL

YILIN OLAYI: Volkan Demirel'in Kazakistan maçı öncesi taraftara kızıp stadyumu terk etmesi.

YILIN KİŞİSİ: Eskişehir'deki evini şehit olan astsubay Necdet Aydoğdu'nun ailesine bağışlayan sıva ustası Ali Dal.

YILIN LAFI: 4 yaşındaki oğlum Yılmaz'ın, kendisini telefona çağırdığımda "İşim var baba, seninle görüşmem" demesi.

YILIN GAFI: İlhan Cavcav "Maçlara sakallı çıkma yasağı getirilmeli".

YILIN UMUT VERENİ:

Ozan Tufan.

YILIN HAYAL KIRIKLIĞI:

Milli Takım.

YILIN KAZANANI:

Durgun Yarsuvat.

YILIN KAYBEDENİ: Ünal Aysal

YILIN POLEMİĞİ: Şike Süreci

ve yeniden yargılama kararları.

YILIN SÜRPRİZİ:

Kayserispor'un küme düşmesi.

YILIN FİLMİ: Oflu Hoca'nın Şifresi

YILIN ALBÜMÜ: Deniz Seki - İz

YILIN KİTABI: Ahmet Ümit -

Beyoğlu'nun En Güzel Abisi.

YILIN MODASI: Selfie.

2014 YILI BENİM İÇİN:

Çocukluğumdan beri hiçbir yıl iyi

geçmedi Türkiye'de. Her zaman

bir karamsarlık hakim oldu.

2014 yılı da benim için bol bol

tedirginlik ve kuşkuyla geçti.

ATILLA TAŞ

YILIN OLAYI: Kobani eylemleri.

YILIN KİŞİSİ: Ben.

YILIN LAFI: "Duble yol yaptılar ama!"

YILIN GAFI: Yavuz Bingöl'ün Berkin'in ailesi için söyledikleri.

YILIN UMUT VERENİ:

Umut veren bir şey ya da birini hatırlamıyorum.

PAKİZE SUDA

YILIN OLAYI: 24 saat boyunca ekranlardan "Son Dakika" haberlerinin eksik olmadığı bir ülkede yılın olayı olmaz.

YILIN KİŞİSİ: Hâlâ madende çalışmaya talip olan işçiler.

YILIN LAFI: Son 10 yılı yokladım ve bulamadım.

YILIN GAFI: Memleketin havasından mı bilinmez, hepimizin ağzından çıkan her laf bir gafa dönüşüyor.

YILIN UMUT VERENİ:

Telli Baba Türbesi.

YILIN HAYAL KIRIKLIĞI:

Okan Bayülgen.

YILIN KAZANANI: Nur Yerlitaş.

YILIN KAYBEDENİ: Sıkışık trafikteki yerlerini Suriyelilere kaptıran yerli satıcılar.

YILIN POLEMİĞİ: Bu Tarz Benim programına katılan kızların "Bu çanta olmamış", "Esas senin bluzun olmamış" şeklindeki polemikleri!

YILIN SÜRPRİZİ: Kıvanç Tatlıtuğ'un reyting kurbanı olması.

YILIN FİLMİ: Her film.

YILIN ALBÜMÜ: Her albüm.

YILIN KİTABI: Her kitap.

YILIN MODASI: Sosyal Medya

2014 YILI BENİM İÇİN: Bu

yıl da çok çabuk geçti, her zamanki

gibi bir şey anlamadık; sevinçler ve

üzüntüler bütünü olan hayatın ufak

bir bölümü olarak geçti.

YILIN HAYAL KIRIKLIĞI:

Milli takım.

YILIN KAZANANI: Benden pas.

YILIN KAYBEDENİ: Yavuz

Bingöl.

YILIN POLEMİĞİ: Kaçaksaray.

YILIN SÜRPRİZİ: Ben.

YILIN FİLMİ: Jagter.

YILIN ALBÜMÜ: Hiçbir

fikrim yok.

YILIN KİTABI: Aldatmak

Poelo Coelho.

YILIN MODASI: Sosyal medya

2014 YILI BENİM İÇİN:

2014 her açıdan fikirlerimin saygı duyulup desteklendiği ve hakkımdaki önyargıları kırdığım bir yıl oldu.

Çok düşünün ve bir o kadar da dost kazandım. 🌸

REFİK HALİD KARAY'dan

Memleket Yazıları

INKILÂP

Merkez Yenibosna • Acarkent Coliseum • Ataşehir Migros
• Ataşehir Novada • Beylikdüzü Migros • Levent Metrocity
• Maltepe Carrefour • Sirkeci • Ümraniye Carrefour
• Bahçelievler Metroport • Fatih Historia • Beykent Perla Vista
• Avcılar Pelican Mall

www.inkilap.com

YEMEK VAKTİ

Vapurun sallanan kalabalığından kurtulup caddedeki durağan kalabalığa karıştım. Sağanak yağmur altındaki caddenin ıslak kalabalığından sıyrılıp metro istasyonundaki nemli kalabalığa eklendim. Kalabalıkların paslaştığı toz toprak içindeki bir paçavraya dönmüştüm. Birbirinden koyu renkli montların arasına, çamurlu su basmış bir koridorda sürüklenir gibi ilerledim. Kartımı okutup turnikeden geçtim.

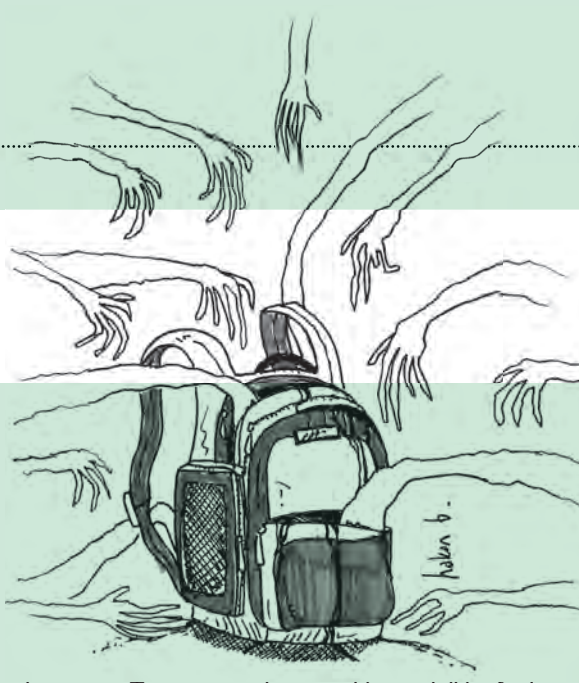
Gelen trene son anda yetişip bir köşeye sindim. Ben hareketsizdim ama sırt çantam arkamda kıpır kıpırdı. Sanki biri çantamı karıştırıyordu. “Kalabalıktandır, milletin eli kolu çarpiyordu” diye düşündüm. İlerdeki durakta vagonun yarısı boşalınca da aynı kıpırtının devam etmesi üzerine kafamı çevirip baktım. Temiz yüzlü genç bir adam çantamı karıştırıyordu. Elini daldırdığı kendi malıymış gibi bir tavırla... Gayet rahat bir biçimde çantamı karıştırmasından daha rahatsız edici olansa, vagondakilerin birbirinden kayıtsız ifadelerle onu izlemesiydi. Dönüp bakmama rağmen uzaklaşmaması kanımı dondurmuştu. Bir süre kıpırdıyamadım. Taş kesilmiştim. Yalnızca gözbebeklerim hareket ediyordu. İzlemekten başka bir şey yapamıyordum.

Ön gözü açmış, elini içinde dolaştırmaktaydı. Bir bisküvi bulup çıkardı. Paketi açıp gözümün içine baka baka yemeye başladı. Sadistçe bir zevk almadan, gayet doğal bir biçimde... Birkaç tane yedikten sonra arkaya uzattı. Herkes elden ele dolaştırarak bisküvimi yiyordu. Ambalajın sakın hışırtıları beynimi yiyordu.

Vagonu dolduran ruhsuz kalabalık bir tür çeteymiş gibi hareket ediyordu ama çete olamayacak kadar alakasız tiplerden oluşuyordu. Her yaştan, her türden, kendi halinde ve apayrı insanlardı. Bir anda cesaret geldi. Uykudan uyanmış gibi silkinerek çantamı hızla kendime çektim. O da elindeki sapı çekti. Çantam onun elinde kaldı. Duvara yaslanıp soluk alıp verişimi kontrol etmeye çalıştım. Kabin daralıyordu sanki. Kalbim sıkışıyordu.

Geriyeye doğru bir adım atıp çantamı karıştırmaya devam etti. Bir mandalina buldu. Ağzına attı. Kabuklarıyla. Hemen ardından küçük bir silgi aldı ön gözden. Ve onu da ağzına attı. O anda korkum kılık değiştirmişti. Bisküvimi ve mandalinamı yemesi vücudumun başka bir yerini ürpertmişti, silgimi yemeye başlamasıysa bambaşka bir yerini... Şimdiden unutmak istiyordum bu gördüklerimi. Ancak ömrümün sonuna kadar unutamayacağımı da şimdiden biliyordum. Yine ön gözden bir kalem aldı. Çubuk kraker gibi yedi birkaç ısırıkta. Buradan çıkabilirsem, bu olup biteni nasıl anlatacağımı bilemiyordum. Gözlüğümün deri kılıfını aldı. İçinden gözlüğümü çıkarıp kılıfı ağzına götürdü. Dingin bir yüz ifadesiyle kemirmeye başladı. İştahsızca açılıp kapanan ağzının içindeki siyah deri gittikçe küçülüyordu. Hemen ardından elindeki gözlüğümü yemeye başladı. Etraf süratle bulandı. Göz kapaklarıma korkunç bir acı saplandı. Yanımdaki soğuk direğe sınıksı sarıldım. Telefon şarjımı alıp ağzına attı. Dizlerimde bir boşalma hissettim. Direğe tutunmasam yere yığılıp kalacak gibiydim. Mide ilacımı alıp hapları bir arada tutan alüminyum tabakayla birlikte yuttu. Midemde buz gibi, yakıcı bir esinti... Ön gözde başka bir şey kalmadığı için arka bölümü açtı. İçerideki herkes ona bakıyordu. Oturdıkları yerden, ayakta durdukları noktadan sakın sakın, gazeteye bakar gibi bakıyorlardı. Hemen hemen hiçbir tepki vermeden ve hiçbir ifade takınmadan.

Arka bölümde elini gezdirip bir kitap çıkardı. Çağdaş bir Avusturyalı yazarın yarısına kadar okuduğum romanı... Pek beğenmemiştim ama yine de bitirmeye kararlıyım. Ta ki kitabımı kocaman bir tost gibi tutup yemeye başlayana kadar. Sonra kulaklığımı çıkardı. Çatır çutur yemeye başladı. Kulaklarım önce uğuldamaya, sonra cınlamaya başladı. Kulaklığın sarı kablolarını spagetti gibi içine çekti. Tansiyonum düşer gibi oldu. Küçük not defterimi alıp

arkaya uzattı. Turuncu montlu esmer bir çocuk iki seferde yedi iki yıllık notlarımı. Küçük silindiri kılıfındaki şemsiyemi alıp arkaya uzattı. İki büküm bir teyze tutup bayatlamış baget ekmek gibi isteksizce kemirmeye başladı. Acaba dışarıdaki yağmur dinmiş miydi? Arkadaki fermuarlı küçük bölümü açıp ev anahtarımı aldı. İçimde başka türlü bir panik... Kafasını yukarı kaldırıp canlı canlı yemesi önerilen parlak bir deniz böceği gibi attı ağzına. Yavaş yavaş çiğnemeye başladı. Kendimi dışarı hapsolmuş, bu vagona kilitlemiş gibi hissettim. Sayısını tahmin edemeyeceğim birkaç istasyon daha olduğum yerde kaskatı bir şekilde çantamdakileri yiyenleri izledim.

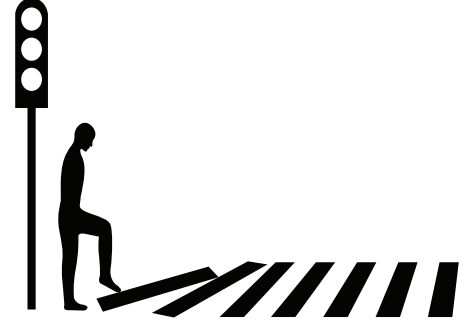
İçinde bir şey kalmamış olacak, boş çantayı arkaya uzattı. İki kız kardeş iki ucundan tutup yemeye başladılar. Anneleri de boş gözlerle onlara bakıyordu. Bu sırada tren durdu. Kapılar açıldı. Hiç bitmeyecekmiş gibi gelen yolculuğun son durağına gelmiştik. Daha önce neden kendimi dışarı atmadığımı sordum kendime. Bir yanıt yoktu. Sanki içimden bir ses yemek faslı bitene kadar durmam gerektiğini söylemişti. Belki de korkudan veya şoktan dolayı hareket edememiştim. Tren boşalıyordu.

Yanlarından geçmemek için arkalarında kalarak dışarı çıktım. Boş istasyonda bir süre bekleyip soluklandım. Hepsi gitmişti. Midelerinde çantamdakilerle hatta çantamla...

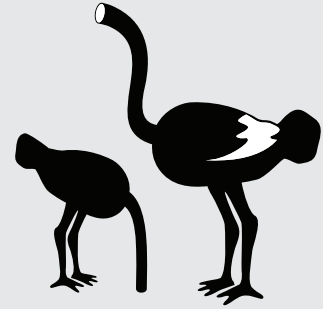
Yürüyen merdivenlere binerek dört bir yana doğru uzaklaşmışlardı. Telefonumun ve cüzdanımın montumun cebinde oluşuna sevindim. Keşke anahtarımı da cebimde taşısaymışım diye düşünerek yürüyen merdivene yöneldim. Bir durak fazla gittiğim için biraz yürümem gerekecekti. Yağmur dinmişti. Hızlı hızlı yürümeye başladım. Eda'yla buluşmaya her zamankinden daha çok ihtiyaç duyuyordum. Onu başka türlü özlemiştim. Ondandır başka hiçbir şeyim kalmamış gibi.

Nihayet buluşacağımız kafe göründü. Ne kadar geciktiğimi bilmeden içeri girdim. Köşedeki masada oturmuş beni bekliyordu. İçeride olmasına rağmen gözünde güneş gözlüğü olması tuhaftı. Koşarak ona sarılıp ağlama isteğiyle doldum. Ama kendimi tuttum. Biraz da aynalı güneş gözlüğü durdurdu sanırım beni. “Şu haline bir bak” der gibi bakıyordu. Yüzümde yalandan yumuşak bir gülümsemeyle ve inadına sakın adımlarla ilerleyip karşıdaki sandalyeye çöktüm. “Canım, iyi misin sen? Çok kötü görünüyorsun, bir şey mi oldu?” diye sordu. Güneş gözlüğünün aynalı camındaki küçücük yansımama bakıp kendi kendime söylenir gibi mırıldandım: “Her şeyimi yediler Eda, her şeyimi.”

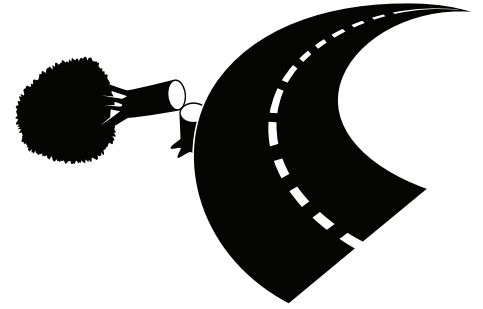
Yüzüme şefkatle bakıp elimi tuttu. Beklediğim tepki bu değildi. Bana acımasını değil, anlattıklarına şaşırmasını bekliyordum. Şaşırmağı, acıyordu. Elimi yüzüne götürüp yanağında dolaştırmaya başladı. Şaşırın ben olmuşum. Şaşırmağı devam eden... Yanağında şefkat dolu hareketlerle ağır ağır dolaştırmaya başladı buz kesmiş olduğunu o an fark ettiğim elimi. Yanakları sıcacıktı, yumuşacıktı, pürüzsüzdü ve Eda birden elimi ısırdı. Ani ve sert bir hareketle dişleri etime geçti. Acı, şaşkınlık ve üzüntü... Üçünün tamamen aynı anda, kusursuz bir eşzamanlılıkla ve tuhaf bir huzurla içimde yükselebilmesi gerçekten tuhaftı. ❀

Dikkatsiz geçiş

Yüzsüzler!

Keskin viraj!

Ayakta kalmak

Aşk Yenilenmektir...

“Herkesin bayılarak okuyacağı bir aşk hikâyesi.”

BIBA

“Kahkahadan karnınıza kramplar girecek.”

Le Grand Cercle

“Amélie filmi kadar sevimli ve büyüleyici!”

Aujourd'hui en France

Roman

PEGASUS

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

SESSİZLİK

Nefes alıyor bu oda
Beş can var
Dördü uykuda
Ne yana dokunsam gözlerimi
Kırılğan bir vazo

CENNET

Kirlendim işte
Ellerimdi cennet
Sanıldığı gibi değil
Kirden pastan ibaret
Vızır vızır kara bir sinek
Uçup uçup konuyordu
Tenim unutalı beri suyu
Haykırıyordu, gelin buldum işte
Sanıldığı gibi değil, benimdi
İyi kötü bedenimdi cennet

ÇİÇEK PASAJI

Giderken
Şehrin bütün çiçekçilerini
Beraberinde götürdün sen
Kurutulmuş güller veriyorum
Yalnızlığa

GÖNÜL ATLASI

Kalbim Ege kıyıları benim
Bütün duygular dikene uzanıyor
Her daim gözyaşı
Aşkları kurak geçiyor gönlümün

YARA BANDI

Satır satır doğrayıp
Kanattım bağırını sayfaların
Dökülen kelimelerden
Şiirler basıyorum yaralarım

* 2 Ocak Cuma günü, saat 3-4 gibi
Simurg Kitabevi'ndeyim,Taksim'e yolum düşmüşken
muhakkak uğrayıp bi çayını içerim İbrahim abinin...

* 4 Ocak Pazar günü, akşam 7 dedin miydi
Kardeşler Kırathanesi'ndeyim, Beşiktaş - Galatasaray
maçı var hacı, lig tivi'ye akarım...

* 9 Ocak Cuma günü, saat 22.30, Beyoğlu Hayal Kahvesi'ndeyim,
Jehan Barbur'un konseri var, dergiden gelecekler için
kapıya isim yazdırıyo sağolsun, beş girince güzel oluyo biliyo musun...

* 17 Ocak Cumartesi günü, akşam 8'den sonra
Kırklareli Yakamoz Düğün Salonu'ndayım, bizim yeğen evleniyo,
gitmemek olmaz, mecbur takıcaz bi küçük altın...

* 30 Ocak'a kadar bi ara bizim Turgut Yüksel'in sergisine uğramak lazım, çağırdı o kadar, bir ay sürecekmış, ALAN İstanbul'daymış, Asmalımescit'te Canım Çiğirim'e yakınmış...

CANDAŞ TOLGA

ASKER ARKADAŞIM PORTAKAL AĞACI

Ahmet uzun yıllar dağda kaldıktan sonra, çözüm Asürecinin de etkisiyle geri dönen Şırnaklı gençlerden biriydi. 4 yılda dağda kalmıştı... 22 yaşındaydı. İlkokul mezunuydu... Dışarıdan ortaokulu, liseyi bitirip sonra da üniversite okumayı hayal ediyordu.

Ahmet, dağdan sonra kendisine akademik kariyer planlıyordu ama yaşadığı ülkenin gerçekleriyle onun hayalleri örtüşmeyecekti.

Ahmet'in ülkesinde devlet bir erkeğin askerliğini yapmadan hayallerini gerçekleştirmesine izin vermiyordu.

Hele bir de nüfus cüzdanından Şırnak yazıyorsa ve dağdan inmişse, devlet baba ceberut gibi dikiliyordu başına... Herkes için rutin bir uygulama olan trafik kontrolleri bile Ahmet için kabusu dönüyordu. 500 promil alkol alan adam çekmiyordu onun çektiğini... Saatlerce bekletiliyor, çoğu zaman karakola götürülüyor, bir yerlerden "Bundan zarar gelmez bırakın" talimatı gelene kadar polise 'misafir' oluyordu.

Ahmet, Şırnaklı eski bir gerilla kariyerine bir de asker kaçağı deneyimi eklemek istemedi. Aslında askerlik teoride mecburiyetti, pratikte kaçmak mümkündü... Nasıl olsa bir gün bedelli ona da vurabilirdi.

Ama Ahmet de haklıydı, "Bedelli çıksa ne olacaktı ki?" Ne o bedeli ödeyecek para ne de kredi çekse kefil olacak iş sahibi kimsesi vardı. Ayrıca kaçmaktan çok yorulmuştu. Ömrünün en güzel çağlarını dağda saklanarak, kaçarak geçirmişti ve bırak devleti, artık sinekten bile kaçmak ağırlına gidiyordu.

*

"Peki" dedi... Askerlik şubesine gitti. Kararı çıktı. Acemi birliği için Çanakkale'nin yolunu tuttu. Birliğine katıldı.

Kapatmıştı eski defterleri. O kapatmıştı ama maalesef defteri açık olanlar vardı... Ahmet birliğine gitmeden onun bilgisi geldi bölük komutanına...

Üsteğmen Şevket, uzun yıllar Cudi'de örgüte savaştan dağ komando birliklerinde görev yapmış... Birçok arkadaşı şehit olmuştu.

Memurdu, harcadığı gençliğini, kaybettiği dostlarını ve ne uğruna olduğunu bilmediği bir savaşta yitirdiği onca şeyin hesabını devlete soramamıştı. Ama Ahmet'e sorabilirdi ve o da öyle yapacaktı.

Birliğe katıldığı ilk gün Ahmet'i yanına çağırdı. "Senin gibileri iyi bilirim" diye başladı konuşmaya. Ahmet anlamamıştı "Bizim oradan mısınız komutanım" diye sordu. Ağız dolusu hakaret savurunca Üsteğmen Şevket anladı... Yine iki ateş arasında kalacaktı.

İlk gün her askere silah verilir, üzerine zimmetlenirdi. Şevket Üsteğmen'in ilk icraatı Ahmet'e verilen silahı almak oldu.

Ahmet, "Ben zaten silah tutmaktan, silahtan nefret etmiştim. O yüzden silahımı almalarına üzülmedim. Ama zoruma gitmedi dersem yalan olur. Çünkü silahımı almak çok saçmaydı. O kadar yıl dağda silahla uyumuş biri olarak silahla birine zarar verecek olsam bir yolunu bulurdum herhalde..."

Sonrasında herkes 6'da kalkarken Ahmet'e 5'te kalkma mecburiyeti getirildi. Herkes 1 saatte yemek yerken Ahmet 20 dakikada yemek zorundaydı.

Ahmet'in canına tak etti. Şırnak'ı aradı... Birçok akrabası askere gitmesine zaten tepki gösteriyordu. Şimdi bir de askerde başına gelenleri nasıl anlatacaktı?

Çok dillendirmeden babasına açtı mevzuyu... Babası olayı Ankara'ya taşıdı. Ertesi gün 1 haftalık acemi asker Ahmet'in tayini çıktı. "Nereye gidiyorum?" diye sordu yolda inzibata... "Cezaevine" dediler. Cezaevi mi? Ne suç işlemişti ki? Niye cezaevine götürülüyordu? "Suçlu olarak değil" dedi inzibat başçavuş.... "Komutanlar düşünmüş, en rahat orda askerlik yaparsın diye oraya gitmeni uygun görmüşler"

Yıllarca, daha doğrusu yıllardır gerillaya "Dağdan inin" diye çağrı yapan devletin, dağdan inmekle kalmayıp bir de askere giden Ahmet'e şu yaptığı inanılacak gibi değildi.

"Cezaevine geldim. Oradaki bölük komutanı tembihlenmişti. Bana dokunmayacaktı. Ama her halinden benden hoşlanmadığı belliydi. Yüzüme bile bakmıyordu. Yanıma iki tane uzman çavuş verdiler. Onlar nereye ben oraya. Tuvalete gidiyorum kapıda bekliyor biri... 2 dakikadan uzun sürünce isim kapıyı çalıyor. Ses vermeme istiyordu. Özetle cezaevinde yatan hükümlüler benden daha rahat hareket ediyordu."

Çaresiz yeniden babasını aradı Ahmet... Babası da tekrar Ankara'yı... Ertesi gün yine yola çıktı Ahmet... Çanakkale'den İzmir'e getirdiler. Birliğin kapısında bir binbaşı karşıladı Ahmet'i "Nasılsın oğlum?" dedi.

Ahmet, kulaklarına inanamıyordu. Bir yandan da içinden "Bunun içinden de bir iş çıkmasın" diye geçiyor temkinli davranıyordu. Binbaşı, "Başına gelenleri duydum, sen burada askere karşı iyi olursan herkes sana iyi olur" dedi.

Ahmet dayanamadı artık: "Size karşı başka bir düşüncem olsa dağdan inmezdim. İndim diyelim askere gelmezdim." Binbaşı sustu, "Haklısın" dedi. "Başına gelenleri öğrendim... Burada böyle bir sorunun olmayacak, hoş geldin" dedi.

12 ay süren askerliğinin 11 ayını İzmir'deki birliğinde geçirdi Ahmet... Hiç silahı olmadı. Hiç asker arkadaşı olmadı. "Askerler öğrenmişti dağdan geldiğimi... Bir kısmı benimle tepkiden konuşmuyordu. Bir kısmı ise korkudan... Oysa o kadar çok isterdim ki bir asker arkadaşım olsun. Köye döndüm annem, kardeşlerim askerlik fotoğrafı soruyor. Asker fotoğrafı silahla çekilir bende yoktu. Tertiplerle çekilir o da yok... İnsanın zoruna gidiyor."

Ahmet, vatani görevini 11 ay portakal ağaçlarından sorumlu er olarak portakal ağaçları dışında hiç kimseye konuşmadan tamamladı.

12 ayın sonunda kötü anıların dışında anlatacağı hiçbir şey ve portakal ağaçlarından başka hiçbir asker arkadaşısı olmadan döndü evine...

*

Ahmet, devlete güvendi hatta öylesine güvendi ki canını emanet edecek kadar... Gel gör ki devlet Ahmet'e bir türlü güvenemedi! Oysa devlete öfkesinden dağa çıkıp, yeniden devlete güvenip dağdan inmek için bekleyen binlerce Ahmet var bugün dağlarda... Yeni bir hayat için işe, aşı elbette ihtiyaçları var... Ama onları gerçekten geri getirmek istiyorsak eğer hepsinden önce vermemiz gereken şeyin adı belli: Güven...

2015'ten ne mi istiyorum? Bunu... Devlet dairelerinin duvarlarına, Meclis'e klişeler yerine "Ahmetlere güvenin" yazan bir ülke olmak. 🌱

MAKSAT MUHABBET OLSUN..

ANKARA OT BAHÇELİ AÇILDI!

54. Cadde No: 28/A
Bahçelievler ANKARA

YEMEK İSTEDİĞİM YUMRUK

Yumruk üstüne yumruk yiyor fakat yıkılmıyordu. “Ayaktayım” diye düşünürken çeneye bir sağ direkt daha yedi; ağzını dolduran sıcak kan...Yuttu.Yıllardır kanla beslenen bir köpekbalığına dönüşen midesi zevkle karşıladı bu durumu. Karşısında Sugar Ray, Sugar Ray’in bir uçağı İstanbul – Ankara seferine savurabilecek şiddette yumrukları, 13. raund, yola çılmış bir aparkatla aynı anda maçın hakemiyle göz göze geliyor; düşsene artık şerefsiz herif, sıkıldım, bu maçı kaybettin, görmüyor musun? Hakeme gülümsüyor Jake, fakat gülümsediği anlaşılmadı çünkü ağzı suratında kaybolmuştu çoktan. Yüzü, yere düşen bir reçel kavanozu gibiydi; un ufak cam parçaları, saçılan yoğun çileğin lapa kıvamı ve haddini aşmış tatlılığını bir iğrenme hissine devreden o koku. Neredeyse hiç yumruk sallamıyor, Sugar Ray’in kendisini iyice dövmesini Chicago Stadyumu’nu dolduran binlerce kişiyle birlikte izliyor ve tam olarak ayakta ölmeye çalışıyordu. Bir kroşe daha yedi, bir tane daha, bam, yeni bir swing, bambambam art arda üç tane; birkaç yüz kiloluk yumruk serileri karşısında zincirleme bir trafik kazasının arasında kalmıştı suratı. Sarıldılar. Işıkların, bağırışların ve onları ayırmaya gelen hakemin adımları arasında bir ömür kadar kalabalık ama bir göz kırpma kadar çabuk kaybolan birkaç saniye. Jake LaMotta’nın suratından akan kan, Sugar Ray’in göğsüne bulaşıyordu...

1921’in Bronx’unda doğan Jake, 7 yaşında çıkmıştı ilk maçlarına.Attığı ve yediği yumrukların karşılığı oturdukları evdi. Babası, ona diğer çocuklarla maç ayarlar, amatör ringin etrafını saran komşulardan bu gösteri için para toplar ve birlikte evin kirasını çıkartırlardı. Bronx sokaklarında sırtına ilk oklarını yiyen nam-ı diğer Raging Bull (Öfkeli Boğa), ayakta ölümü denediği o 14 Şubat 1951 gününün tarihi “Sevgililer Günü Katliamı” olarak geçmesini sağlayacaktı. Çocukluğunda ipucu veren hayat yanıltmadı; 30’u nakavt 83 galibiyet, 6 kez kırılan burun, gözlerinin etrafını dolduran 50’den fazla dikiş, paramparça olan iki el, insanlara güvensizlik, saldırganlık, suç, hapishane, alkol bağımlılığı, bam, Sugar Ray’in yumruğuyla tekrar sarsılan kafatası. 14 Şubat 1951; Jake, devrilmeyi kendine yediremeyip ayakta ölmeyi denerken hayatı geçiyor gözlerinin önünden. Jake, bir ermiş de olabilir bir vahşi de. Dövüştüğü kişi karşısındaki boksör değil.Yediği yumrukların acısını hissetmiyor bile. Daha içerde bir yer kanyor. Kurtulmak istediği o. Patlayan dudağından fışkıran kan şortundan kaval kemiklerine süzülüyor. Jake, bir sabah tedirgin düşlerinden uyandığında devcileyin bir böceğe dönüşen Gregor Samsa kadar şanslı değil. O, iliklerine kadar hayatı hissediyor ve bu yüzden varoluş sancısının yumruklarına bırakıyor kendini. Metalik tadı varoluşun; ağzına dolan kanı tekrar yutuyor.

Hakem, sarılan Jake’i ayırdı ve yumruklar devam etmeye başladı. Muhammed Ali’nin idolü Ray duruyordu karşısında ve aslında çok iyi dosttular. Fakat boks

ringi ile bir şehrin sokakları aynıdır; oraya çıktığınızda dostluk değil doğanın kanunları konuşur. Zeka, politika, karizma, estetik ya da kas gücü. Ring çok daha dürüsttür ama her ikisinde de kazanmak, kaybetmek ya da kaybederken ayakta kalmak için bunlardan en az birine ihtiyaç duyarsınız. Jake’de hepsi vardı, politika hariç. Sugar Ray ise ilk 100 maçında hiç mağlubiyet almamış, çoğu otoriteye göre gelmiş geçmiş en iyi boksördü. Fakat suratında bir yumruk senfonisi bestelediği Jake LaMotta, onu bugünden 8 sene önce, 5 Şubat 1943’ta yere serip ilk mağlubiyetini hediye etmişti. Şampiyon LaMotta, şöhret ve paraya rağmen asla iyi hissetmeyen LaMotta, antrenmanlarda sadece kardeşi Joey’le dövüşen, maçlarında gard almayıp yumruk yiye yiye önce rakibini yoran Öfkeli Boğa. “Bana neden vurdun?” diye soran eşine “çünkü seni seviyordum ve gitmeni istemiyordum. Seni bir tek öyle durdurabilirim sandım” diyen, yalnızca acının dilini konuşabilen bir adam. İlk bakışta kötü bir adam. Tekrar bakıldığında çarşıdaki İsa. 90’ına merdiven dayadığı günlerde geçmişini anarken “dövüşürken kendimi cezalandırıyordum.Yaşamayı hak etmediğimi hissediyordum” diyen Jake, Sugar’ı yendiği günden 3 hafta sonra yeniden karşılaştılar. Üst düzey maçlar için akıl almaz bir aralıktı bu; 1 ayda 2. kez. Bu kez yenildi. Jake, Ray’le yaptığı toplam 6 maçın 5’ini kaybetti ama hiç yere düşmedi.Ve tarihe geçen bu 6 maçlık seriyi özetlerken sanki bahsettiği Sugar Ray Robinson değil hayatın ta kendisiydi; “Ray’i 3 kez yere serdim ama o beni asla.”

Adam akıllı antrenman dahi yapmadan 1949’da şampiyonluğa kadar uzanan Jake; boksu bıraktıktan sonra stand up yapmaya başlayan, Scorsese’nin 2 Oscarlı “Raging Bull” filminde De Niro’nun oyunculuğuyla hayatı perdeye yansıyan ve 90’ındayken 7. evliliğini yapan mizah gücü yüksek, hayat dolu ve ilham verici bir adam. 1951’deki yumruklar 13. raundda hakem kararıyla sona erip Jake mağlup ilan edilirken Ray’e yaklaşmış gülümsedi ve şu cümleyi fısıldadı; “Beni deviremedin, asla devrilmedim. Duyuyor musun Ray? Hiç devrilmedim.” Jake LaMotta, kanyla teri birbirine karışmış iç sıkıntısı ringde bir ibret anıtına dönüşürken “devrilmeyişle” övünüyordu. Sanki bir sanat eseri ortaya koymuş ve tıpkı Musa heykelini bitirdikten sonra onu dürtüp “konuş!” diyen Michelangelo gibi gerçekliği kendi etinden ötede bulmuştu... Kendini cezalandırmış ama kaslarından öte bir güce sahip olduğunu ispatlamıştı hayata; “vücudumu, kimsenin beni yaralayamayacağına ikna ettim. Etim açıldı, suratıma dikişler atıldı, burnum kırıldı, ellerim parçalandı.Ama asla biri beni yaralayamadı.” Jake LaMotta, kendi kanını yutarken saflık ve masumiyetin gizli bahçesini bulmuştu. 93’ündeki ilah, masumiyetin bedelini gençliğinde şevkle ödedi ve aşık olduğu eşle bu aralar günde sadece 1 kadeh şarap içiyor; çünkü onun deyişiyle “doktorlar kalbe iyi geldiğini söylüyor.”Ve ben, diyorum ki, keşke Jake’den bir yumruk yesem, ne mükemmel olurdu! 🍷

OtLaRkEn®

- **Güzel defter olunca kıyamıyorum, eskiz yapıp karalayamıyorum hacı, varsa dandik kağıt verin bana!**
- Cahil cahil konuşuyosun film hakkında, kara deliğin içinde ne var sen biliyo musun!
- **Benim için yetenek kadar seksi bi şey yok şu hayatta bebişim!**
- Hiç bilgisayar kullanmadın mı oolum, Arif Sağ klik yapıp çalıyosun seçtiğin parçaları!
- **Ergen gördün de bizi mi eyliyosun mankenlerin galeri fotolarıyla!**
- Modemde LAN 1, LAN 2 diye şeyler yazıyo, biz ne ara lan’lı lun’lu takılacak kadar samimi olduk bilişim teknolojisiyle hafız!
- **Adamlı kapağa koşmuşsunuz yine!**
- Pek göstermiyorum ama çok acayip çevrem var, akli olan benimle iyi geçinir!
- **İkea’dan aşırma sikko kalemlerle dergi mi yapılır, adam gibi kalem alsanıza lan dergiye ofisten sorumlu dombiliboy!**
- Niçe’nin akrabaları gelip seni sordu Sinancığım, afedersün aaz burun girişeceklermiş sana!
- **Veli Kavlak gibi adamsın lan, ortadan bi vurdun mis gibi sayfa yaptın yine!**
- İşığı arkaya alıp yarraksıbil fotolar çekiyosunuz ya, beni çok üzüyosunuz canlarım!
- **Yine çok enfesto şeguvera bi dergi daha mı oluyo ne!**
- Azıcık kaliteli şeyler çalın, biraz da entellik saati yapalım hanzogiller!
- **Sepya istiyosan instagramda yapıcaksın dergiyi, fotoşopta sepya efekt istemeyin, kırarım kalbinizi!**
- Aranızda en mutfak cahili insanım, niye bana Türk kahvesi yaptırıyosunuz hiç anlamıyorum!
- **Kaset çıkarırsam albümüme alacağım yegâne parçalar diyosun da kaset mi kaldı minakiii!**
- Ortak yılbaşı biletime girelim mi lan, hayatımıza heyecan gelsin!
- **İçerseniz çohgizel çay var he!**
- Naapıyonuz gençler var mı yılbaşında plan program, yoksam yine evde mandalina, çay, fındık fıstık, viktorya sıkırt’a devam mı!
- **Her ay her ay nasıl yapıyoruz dergiyi, bizim de işimiz zor valla geyiğiyle kendimi motive ediyorum!**
- Birlik ve beraberliğe en ihtiyaç duyduğumuz saatlere girdik. Halil ağbi ararsa açmıyoruz tamam mı! Nerde kaldı diye çemkirecek şimdii!
- **Ohh bi dergi daha sağ salim bitella!**

OCAK 2015 Sayı: 23 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yayın Süreli Yayın - **Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Enes Hızal
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

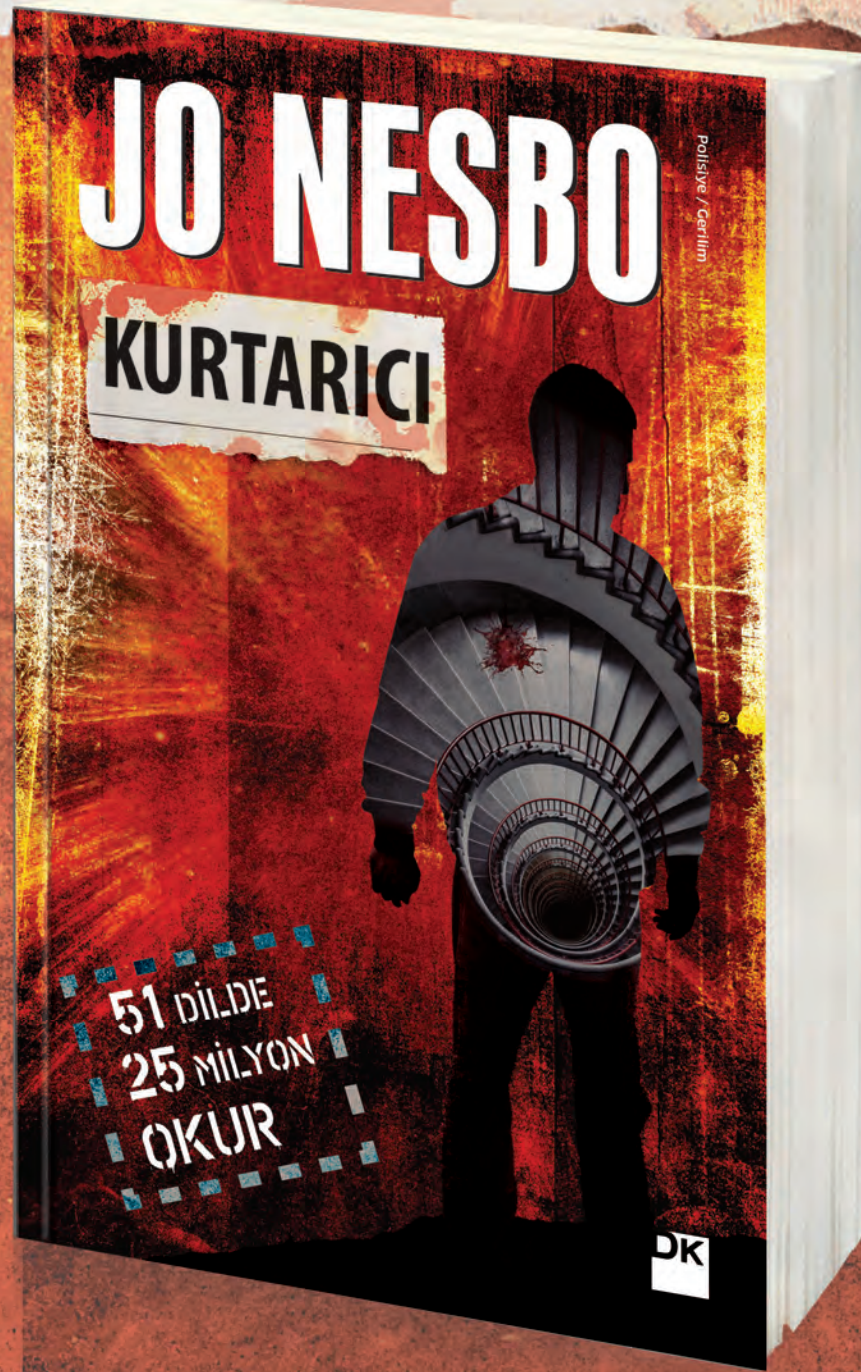
Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No:6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09
Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Cınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

Abonelik: www.unitasdagitim.com

OT’ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır.Yayın, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

ÇOK SIKI BİR POLİSİYE!

Oslo'nun en "cool" dedektifi
yüzü olmayan katilin peşinde...

YEPYENİ BİR
HARRY HOLE
MACERASI...

"Hızlı ve öfkeli." *The New York Times*

BABAM İÇİN...

O öldü, onlar öldü.
Bileylendi yürekler.
Saçım uzadı.
Altıncı hissim oldu yağmur.
Uzakta yangınlarda
Külü savruldu çığlıkların.
Gündüz koptu dalından.
Tutsak ham bir yaşam
Boğazıma oturdu.

Saçım uzadı.
Tüm göçmenlerin yakasına
Hüzün iliştili.
O öldü, onlar öldü.
Büyüdü kalabalıklar.
Büyüdü sesler.
Korteje katıldı sokaktan
Gözü yaşlı kediler...

Aralık 1996 Cihangir

